

Comedia en 4 actos

1

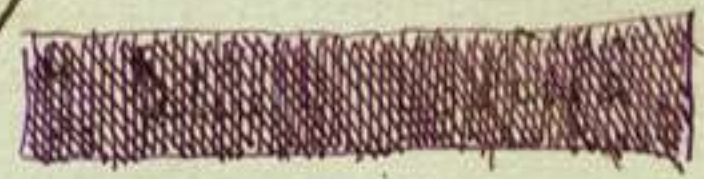
de.

Frederich Soler y Hubert.

Impresia

UN BON PARTIT
LO TRINCH DEL OR.

1049

Acte primer.

DR
TITIA MOB
BOU
MCH
70

2

Un bon partit

ò.

Lo drinchi del or.

=

comedia en 4 actes.

de

Joseph Felin y Codina.

Teatro Romea

Acte primer.

=

1800

1800

1800

1800

1800

P
Personatjes.

J.^r Nadal
 J. Passarell
 J. valenci
 placido -
 Florencio -
 Luis
 Rita.
 Eulalia
 Matilde
 Lola
 Juan
 Juan
 J.^r Duran

J.^r Alei Fontova
 " Gode solar
 " Yenne Virgili
 " Joan Gern
 " Federick freute.
 - Joaquin Pina
 D.^o Caterine Mirambell
 " Eufemie Pallardó
 J.^r Carme Parreís.
 E.^r Caterine Fontova
 " Joseph Borrell
 " Felix Davó -
 " Juan Mola

==

Este primer.

Saló ben amoblats. chimineya a
un costat, balcó a l'altre, portes
ab cortinatjes, sofà etc. taula ro-
dona. Porta al fudo entre dos tocadors

Escena 2.
Passarel. Pita Juiú.

ab cupecarse l'eló
quin etava ajupit de -

vant de la chimineya

Mita entrava ab variis objectes
d'art que l's coloca sobre la

taula. sobre de la cual hi

hauria algun periodich.

Lo Passarell esta fregant

los candelobros de sobre'l tocador

Pit. Pero home, vols ferme l'fa-
vor de traure aquets diariots
de sobre la taula? No sembla
riiu que aquest magnifici sa-
lo si hagi convertit ab una
sala o gabinet de lectura
d'algun casino.

Par. Mira, Mita. T' puch asse-

5

guardar que l's periodichs son de
molt bon gust sobre la tauca.

Ri. No t' divi que no, pero serà
quant no s' tiindrà res mes
per posarse a sobre, pero com
jo t'rich aqueijos dos alburns
y aqueij objecte d'art de ver-
dader mèrit. Calla! Sabo
que li falta? Un gerro artis-
tich ab flors.

Par. Es vritat, a casa de la de Du-
rau ni hi hià un de fayense
qui es magnifich.

Ri. Lo qui es pe'l dinere que ve,
jo t' prometo que no li farà
falta. N' he vist un a' casa

Cabot, Canals y Rovellat que
in te robat lo cor.

Par.

(passant bugies als can-
delabros)

Com que ja està decidit... ls di-
meves son el nostre dia de re-
cepcio.

rit. Tot los dimeves.. He enviat es-

quelas d'avis a totas las nostras
concepcions, per cert perfecta-

ment litografiadas.. evau de
timbre imperial.. que deyan,

Donya Rita Cortacans de Pas-

savell i quedava a casa, tot
lo dimeves.

Par. y diguenme, perquè no hi

6
porabai, lo senyor y la senyora
de passavell etc. etc.

Pet Dei te fassi bo! quant i annu-
cia que la senyora i quedará
a casa, ja se sobreentent que
tota la familia s'hi trobará.

Acar tu y jo, no formem una
sola anima?

Par Cert es, pero —

Hi que sabo tu.

(a Quim)

y donchs Quimet,

y aquest foch?

Qui. Ya está encès, senyoreta. pero
ja li dich jo que ni ha cos-
tat un triumpo!

Pit. L'ata' b'e. Ja't pots retirar.
Qui. (Si may he servit al rey.)

(sen va')

Escena 2^a

Rita Passavell.

Par. Uf! quina atmosfera mes
pertileut, no hi traurà pas
mes remey que obrir lo
balcó.

Ri. Y ara? perque?

Par. Cada volta que i encent
aqueixa malehida chi-
mineya, no i pot aguantar
de fumar aquest saló, y aipis

7
que i obra'l balcó i i requira
ab mei volguira. pero ab tot
no deixa de ser una casa
perfectament desagradable.

Ni Deuria queixarte al propie-
tari.

Par Si l' he vist.

Ni Y que dius?

Par Me fa'l sort, y aixó que li he
dit que la ximineya omple
de fum tota la sala.

Ni Eskolta.

Par ; Que?

Ni Una cosa que en aquest mo-
ment ni ha acudit.

Par Digas.

Rit. Y si apaguersem aquesta
pimineya?

Par. Bo! tornemhi!

Rit. Perque? Que vols dir que ja
he tornat a di alguna
tontèria?

Par. Y es clar que t'has dita,
dona. Sempre pretem
donar-me a mi lliçons
de bon to y de firmera, y
tú... no sè... no entenc
que t'has pensat, qui es
aijó de volè pertenciper
a lo que's diu - Lo bon to!
que't pensau que es bufai
y fe' ampollar? Que't

penar que in porta poden
de sacrifici lo ser senyor y
vler semblar personas di-
tinguidas? que no ven que
avuy, encara que ja son al
últim de Maig y que quasi
ja esteu apunt d'auar a
la nostra torre de caldetas,
fa molt mal dia, plou,
fa quasi fret, y l no tenir
avuy encesa la chimineya
essent lo primer dimecres
qui havem de rebre, seria
molt mal vint, perquè aixó
indicaria que esteu prou

robustes y boni per no impre-
sionarnos aquesta fresca

que fai euari d' hivern?

que no ho veus qu' aiço fa-

ria poch senyo y poch de-

licat, perque dos robustus

y sans oipis tambe hoer-

tant los carnalichs... —

y fins los bartairos

Mi Me, vaya, si, ja ho veig. Ha
no anire sabent, dissimula.

que... en fi, dissimula.

Pa oli. dissimula, dissimula.

Li que de vegades te recordas

9
una mica massa de quant
tractava als mossos del ca-
fé de la conquita.

Ait Mare de Deu, home!

Per no hi hà mes mare de
Deu! Ara vejāu... ab lo
parlar mateix; que t'cos-
ta de mirant hi una mi-
ca? ellò que de vegadas fa,
que, si molt corvi, al de-
vant de la gent evidarà
a la minyona y li dirà
que vagi a ca'l apotecari
; que t'costa de dirli, per
exemple, voya arribat
fin a la farmacia?

Pai. Es que --
Pai. Mira, pren una regla
per evolucionar que no cos-
ta res y jo trobo que fa
molt fi y molt buriu.
fes alló que aquell jove archi-
tecto que fa celos a la Lola
ne diu superlatius. Moltis-
sim -- grandissim -- precio-
sissim -- plenipotentissim --
- obupo y di cada punt una
paraula castellana fa molt
buriu. Nosaltres, lo cas-
tella no hem de parlarlo,
perque tots los de nostra classe

10
que ho fan no'n saben y re-
sulta una cosa que fa engarri-
far de sentirlos, que talment
sembla que hi hagi junta de
assistenti y municipals.--
pero dir-me cada punt al-
guna parauleta com...--
algo--

(anant buscant ternes)

Chiminea -- dulce -- lol-
gura -- siesta --- y altres,
barreipades ab algunas
d'aquestes paraulas en
francès que son de tant
afecte com verbi gracia --
Toiletot, nous verron --

alou nousant, avec
votre permission-- es
una cosa que fa molt bo-
rich, encara que no i en-
tengui, fa fi, fa distin-
guir, y ten la veritatje com
passa ara a Barcelona que
no's parla català ni cas-
tella ni francès sino
una especie de barreja fi-
na y distinguida, que sen
pot dir l'idioma univer-
sal de la gent de to' de nos-
tres diars. Sabs lo que par-
la tu moltas vegadas que
faig una cosa que no +

poca? parlar ab moro.

Ni. Moro?

Par. Si, dona, quant me dius.
Ba, ba. tu estai ai la baba-
la. vols una paraula
mes arabesca?

Ni. Ara si que no t' he entès,

Pa. Milló, així es quant fa-
ràs mes la senyora, quant
no entendràs res del que
t' diguin y tu no t' deixis
entendre. Veus...

Ni. Què?

Pa. No, vull dirte que la Ma-
tilde ja es una noya casa-
dora, y hem de mirà si

trobeim un partit brillant
un hereu rich... y aipò de
cap manera podem lo-
grarlo si tu no t' donas
en ser una mica mes
entonada... mes... fina...
y no parlar del modo que
parlar tu, si no de la ma-
nera que acabo de aconse-
llarte.

Oii. Si home, si: no has reparat
que ja ho faig. Si fins com-
pro tot, los versos que
venen los romancers per

12
sabentor de memorias.

Pa. Dondu aipi ja serar fina.

Escena 3^a

(Dik, y Matilde.)

Mat. Mamma, ja etich apunt.

Pi. Ja veig que t'han posat lo
vertit nou.

Me. Com que avuy es dimecres
y es el nostre dia de re-
cepcio'

Pa. (Es divina le meva fille-
ta Matilde.)

Mat. y com aliv veig trobar a

la Enriqueta?

Matit Qui es aquesta Enriqueta?

Mat. La senyora de Duran. y'm
va anunciar que aony no
faria falta, y que'm faria
una visita

Pi Bon que vindrant l. de casa
Duran?

Pai Malvinatje! quina llàstima
que no tinguem l. gervo de
flors -- ab porcellas y roses
obertas, carnulias, clavells --
Els tant rics! S, sols arito-
cratas y ricatpo de debò que
conceperen quin noure per
nosaltres.

Pit. I ab, si viudrant ab cotxe.

Mat. etiyó si que no ho si, com no
li vaig preguntar.

Per. quin cop d'afecte, si devent
del portal de casa hi parci
un cotxe de lutxo ab armars
a las portellas. - y un lacayo
ab librea!

Mat. Y quin lacayo! tant alt y gros
ab una pupa fins als peus
tota engalonada, y ab un
sombbrero ab cresta

Per. y que sempre porta sobre 'l brau
l' sobre todo de son anyo, y
que 'l segueix com una som-
bra - Mira, Pita, m sembla

que encara tiindrà temps
d'arribar-te al carrer de fernando
a cau Cabot canal y Rovellat
per comprar-la masetta... o'l

gerro

Ri. Calliu, han trucat.

Pa. Tant de jorn! no son mei que
lar dos.

Rit. Una visita, vaig a enyolvar-
me una miqueta.

Pa. Donchs jo estrenarè la casaca.

Rit. Matilde, tu fes ls honors.

Tornarèiu dintre un instant.

Mat. Rita be.

Ri. Ah! escolta, si es algun joveret
l'hi dirai, i totè di'pensi,

algun encarrerch que trichi
que fer al servey... y ho viñ-
drán à avinar inmediatamente.

Mat qui serà que viñdrà tant dejorn!

Escena 4^a

Matilde y Sr. Nadal.

Nad.

(dins)

No hi ha necessitat d'annu-
ciar la nueva persona... soch
un amic, un intim de
la familia... y son perde-
nien los preambuls.

(sortint)

Mat. Oh! es l' seuyò wadal.

Was. Yo mateix, piuyollo. Yo
mateix que arribo de sant
Gervasi.

(posa l' cistellet sobre la
tenda)

Permetini que deixi aquest
cistellet aquí sobre, e delicat
lo que hi porto.

Mat. No ha arribat poch al meu
papà y a la nova marna,
han erogut que hi havia al-
gü---

Was. Y era jo.-- Y ahont son a-
quet, bons amichs?

Mat. Quan vortè ha trucat, lo

Lia anhat a' porarse la caraca
 negra, qui avuy estrena
 Was. que va a' algun carament,
 bateig o professó?

Mat No, pero--

Was. Per mi no havia de fe cap
 cumpliment, y aixo de
 porarse de pontifical per
 rebrem--

Mat Oh! no es pas per voste que
 se la posa, per voste ray!
 pero avuy es dinrecer, y
 sols l, dinrecer l' papa
 anira encasacat.

Was y l' clac? pero digan noya,

y perquè sols 'ls dimecres? qu'és
del ajuntament

Mat. que no ha rebut l'equela de
la mania?

Na. Una equela! no.

Mat. esth'. ja ho comprends no l'han
rà envidda mes que a la fa-
miliar coneguda, que viuen
dintre a Barcelona.

Na. He vingut per parlar al teu
pare de un negoci de impor-
tancia... y que, tal vegada, po-
dria ser molt convenient per
tu.

Mat. per mi?

Na. Venim a veure, quant anys

teus?

Ma. Qui no se ni recorda? dinou anys

Nad. Bravo! bravo! y aqui... inter-nò...
digas-me, pero ab franquesa:

; Encara no se t' ha presentat re?

(ab interin)

Mat. Qui vol que se'm presenti.. y a que?

Nad. Bah! bah! una joveueta que te di-
nous anys fet, que te un pa-
met... y un cosset... y uns ulls...

Mat. Dispensim, t'uch algunar ordres
que donar.

(saluda y seu va)

Escena 5^a.

Nadal Lugo Passavell y Rita.

=

Nad. Vauros, me sembla que eu-
cava no te cap pretendent,
me arribat a temps

vigent entrar a Passarell
y Rita.

oh. oh. L'amicu passarell.
Dª Rita ---- Vostè sempre lo me
teip que un pom de flors... cada
dia mes polla.

Dª Rita El seuyó Nadal

(soludent ab Fredi)

Per. que De il bencheipi! no habiam
assuntat... no habiam pensat
que hi habia algu- - -

Nad. Si, ja ni ho ha dit la seva filla

Pas. Ya in permetrai que ni acabi
de fer la toilette.

(arreglantse la cobata devant
del mirall)

Es a dir que m'arregli un
poch.

Na fassi, fassi... sens compliments
com si 's trobes tot sol.

(agafant lo cistell)

Ose in permetra voté, hermo-
sa senyora, que l'hi fassi un
petit obsequi? - -

Dit. Ab molt gust.

Na. Son ous... ous frescos del meu
galliner.

Pas. Voste es molt amable, sen-

pre l' mateix
Oct. Sempre galau
Nov. Y que lo hi garantiso... miris
m' entretinchi a escriure ab
llapin sobre la closca de ca-
da un la fecha del seu nai-
pement... tant luego com seu-
to l' quiquiriqui de la gallina
corro cap alla. - l' hi preut l'
agafó y l' hi poso la pedra. Ven-
a ni aqui n' hi lia quatre del 18.
dos del 19 aquell dia la pobres
gallinas no estaban ponedo-
rar... pero l' 20 oh' el 20...
se van portar gallardament
miriu, ni hi ha si ab la

fetpa del 20

Qui Com podré pagarli.

(cridant)

Quimet!

Qui

(sortint)

Senyora?

Di. Digas 'à la cuinera que col-
loqui lo que hi ha dintre del
cistell en el rebost.

Mad. Sobre tot que sigui un rebost
ben sec... y ben ventilat... així

se conservan mes.....

(francès)

y in farà l'obsequi de tornar-
me lo cistell.

(ab Quim que se'n va.)

Ri. Y votè sempre à san gervasi.

1 à Nadal,
Wad. Sempre alli, la ciutat no
ni fè gaire felis.. acostumat
à viure à fora.. ja ho sab,
notari de san feliu, alli
ni vaig fè alguns ecartets.
y per aipò ni vaig retirar
y ni vaig fer una caseta à
san gervasi, en el passetj de
la bona nova.. ab algunas co-
moditat, y alli disfruto tran-
quilament d' una modesta
renda de mil y pico de duros
que encara que no es gran
cosa.. pero que jo que socu

modest y económicu ñ tincu ¹⁹
de sobras.

Pen. Efectivament, vorté disfruta ab
las sevar gallinas -- ab los
seus curills -- y sobre tot ab
lo seu magníficu jardi.

Na. Oh! sí senyor! tincu una colec-
ció de rosas -- que no l'euvejo
á ningú. es la mes hermosa
de totas las que hi há als
alrededors de Barcelona... mal
m'está el dirho. pero -- es la
veritat. Crech que n tincu dos-
centas classes distintas

Ri. Que diu, senyor Nadal? tant
roses té?

Na. Oli. y encara me'n faltau, no
trien ni la Chromatella ni la
confitolia critata.

Par Quina Martima.

(Ab. indiferencia)

Na. Pero ja in fare aquest regalo per
cap d'any, euan baiyi a cobra
l'interressos. Aquet es el gasto
mei gran que in permete.

(estoruda)

Gen!

(vegent lo balco obert)

Aquet balco obert? no me'n ha-
bia adoniat; que li deipen ex-
professo? vull di, expressa-
ment?

Par. Si, perque... com la chimineys
fuma tant.

(tanca el balcó)

Ya veurà! aviat i ofegarà.

No. Perque no usan l' sistema
que jo vaig adobtar? Yo, quant
era ai lau feliu, tenia uns
fogons que ni una locomotora
feya mes fum... puer hi vaig
colocar un aparat d' allò
mei ingeniu

Oi. Y que era? ; Perque no prent
assiento?

(tot i assentau.)

No. Un gran embuit, no se si era
de llana o de ferre culat.

cuipo ho veig posa una mi-
queta amunt de la chimineya
y surtia sobre d'ella, com un
tres pans. y auaba una espe-
cie de molinet que voltaba
segons el vent que feya. y feya
molt bruid. Lo acompanyat
de la meua minyona ni li
passaba horas enteras con-
templantlo.. l'bruid incon-
venient que si el vent bufava
massa fort el molinet que-
ya... pero si li tornava a
pora sense cap dificultat.
Ya lo indicare qui fabrica
aquets aparats... que no costan

mes que cinch duros.

Pas. Ah bi, no es gens car...

acentantse

pero ja comperidra voste'... que

no vivint en casa propia --

Oi. No tenim cap desitj de millora

una finca qui es d'un altre. d'

un any, que li puch assegurar,

no es gens amable ab nosaltres.

Pas. Pero ; que s'fa voste', Senyor Nadal,

e, tant car de desaparce veure...

Nad. Que vol que li digui ? banyo

de tant en tant a Barcelona,

li habia mes de vuit mesos

que no li habia posat ls

peus.. Quant exerceia la carrera

era molt diferent, venia
mes sovintet, y may faltaba
al establiment de votèi... No
podia passar sense entra'
al cafè de la Conquista a
pendre una tasetta d'aquell
moca que votèi donaban.

Par. Quin plaga que ni hi ha de votèi
(sempre té la mania de parlar
del meu anticli cafè.)

Noa. He ho sab, D^o Rita, tenia la
costum d'anar mieu cap al
taulell... y saludar a la dis-
tinguida mestressa, a la per-
leta de in Passarell... com

li deyan -ls parroquians.

Ri. Com se in recorda.

Was. Vorté citaba verdaerament encantadora, ebb maniga curta, enseuyant aquell braset tant modulad.. tant be tallat.. era una preciositat ficada entre torrossets de suere.

Pan. (impacient)

Ode, be, es inutil recordarse ara d'un temps que ja ha passat.

Was. No no cregui... y dispensiu amich Passarell, pero la seba muller m'habia girat una mica l'orevell... y

no solament a mi, sino a tots
los parroquians, que se la mira
ben ab un goig.

Di.

(ebb coqueteria)

Vaunon, senyor Nadal 'm
fará sortir los colors a la
cara.

Nad. Y que'l seu marit ja ho sabia,
quin pillastre!

Par. Ho?

Nad. Vaunon, no fassi'l desentei... yo
vaig observar que desde'l dia
que va conceixe que la perso-
nalitat de la Rita tenia tan-
ta atracció.. l, terrossos de
meve que nosaban en els platets

varen disminuir... y en lloch
de cinch sols ni habian quatre
y si voltas tres, ah! tuncante!

Pass. Quina interpretacio tant-poch
fundada. No era aquest el
motiu... Com sempre he si-
gut home d'ordre y economic
y calculita... sobre tot calen-
lita, si no hagués adoptat
el sistema de la disminucio; com
hauria pogut ferme un ca-
pitalet de seipanta nil du-
ret?

New Seipanta nil duro! Duro,
l' felicitat... y me in felicitat,
sobre tot quant voste no te

neu mei qu' una filla
única... una púbilleta
que ja ha arribat al es-
tat de casadera.

Out. Dinou anys.. aipó ja m
fei vells.

Nao. Si, in empenyan, e lo
mateix que jo m deya
ahir al contemplar al
meu Placitet.

Ni Placidet?

Nao Lo meu fill.. lo meu única
fill.

Out. Y es cert - voste' te un fill.
y hasta m recordo qu' algu-

na vegada li havia portat
al cafe ab vortè.

Was L'ultima vegada que'l van
veure tenia vuit anys. jo
li arreglaba la copeta d'estu-
diant

(à Passarell)

ab un dels tres terrossos
de sucre.

(A Rita)

vostè'l ha fet entrar dins al
taulell y li va fer molts pe-
tom y carícies y li va regalar
algun terrosset. L'en recorda?
di si, si, era lo trich ben present.
era molt mono, y que s'ha fet?

ja devrà sè un home

Mare En efecte, ja ha posat l'capital
del seruy, ja ho ven a vinti-
sis anys.. avuy es tot un
beduguiño, un bon mossò,
distingit, elegant, instruit,
ha viatjat molt. y com que
m'he suspuyat en que tui-
qui judici, l'vull casar.

Pare Molt ben fet.

Mare Y ara mateix, fa poch al
contemplar a Matilde.. la
filla de vosteis.. m'ha ocorre-
gut un pensament

Pare Aquet Beneit no vol dema-

nar la noya.)

Naa No eudeviranau voste?

Pass. No...

(cupe cantse)

Vu jove que te m. pare d'una
venta de -- mil y pico de du-
ros... Bon partit... per anar
a Madrid com diuhen.

Naa. Senyo Passarell, sense embuti.

(cupe cantse)

Par. (apartantse de Nadal)

Vfl. altre vegada la chimineya.
que m'ayfissia!

Naa. No hi fa res. conque sense
embuti

quin. El senyor, la senyora

y la senyoreta de Valenti.

(annunciant desde la porte)
Par. (Ben vinguit ja era temps.)
Nos (Mal vinagra! quin impertinent)

O

Escena 6^a

(Diti Valenti. D'Euclalia y Lola.)

Par. (anant a rebre a Euclalia)

Quant l'hi agrakeixo la seva
enhabilitat amiga meva,

(berant a Lola)

Deu te quart, monona!

Val. Senyora.

(saludant.)

ria Pentiusa... Passarell... un boc-
call... quinet, un tamboret per
la senyora.

Passarell tira un boccall al
foch. Quin pira un tambore-
ret sota'l, pen de Di Eula-
lia y sen va.

Nad. (apat y sentantse al altre
extrem)

Esperovè que se'n vagin aquets
elegants... sembla que acabau
de sorti de una escaparate.

Lol. Y la Matilde?

Lido. Qui haurà sortit?

Ort. Oh! no, citara entretinguda
tocant el piano... estan afi-

cionada a la música ~

Lola. L'hi vaig a donar una sorpresa,
justament acabem de comprar
dos nocturnos -- y ls valsos de
Chopin, ls llegirem ab un
moment.

Eula. -Veu? ves, filla meua.

(Lola se'n va)

Du

Escena 7^a

Diti meua Lola.

Lu. Y que tal? Deuria estar mareja-
da ab tanta visita. sobre tot
avuy qui es el seu primer dia
de recepcio.

Parr.

(apoyantse detrim del tofo)

Vostei son ls primers, encara no ha vingut ningú.

(indicant à Nadal.)

aquet amic, l' senyó Nadal, un antic notari que habita actualment en son gervasi...

(asentantse al costat de la seva dona)

Nad. Senyora... Senyó ---

(s aixeca salud y torna à sentarse)

D. Lu.

(à Rita)

Em sembla qui es d'aquells que no s' incomodaran per ningú.. Presentarse avuy

a ferli la visita vertit d'aquiej
modo... ab un gabau ò no se lo

que es.

Rit.

(a l'italian)

Es un senyò de

fora... com no està acostu-

mat... pero aviat se'n ani-

rà.

Val.

(i nauva aqpusat va-

rión cop los ulls ab un

moviadi,

Aqui hi ha un fum... que
fai plorar ls ulls. quina di-
mineya.

Ben Esperli, obrirè el balcó

(l'obra)

Ya t'hi asseguro que ara

no'l sentiréim mes
 Was. ab permis de vortéi m posaré
 l' sombrero,

(se l' poson)

toch tant propem als costipats
 de cap.

Val. Y perque no fan vortéi lo que
 jo he fet. tenia una chimineya
 que també ni omplia de fum

l' meijadó

Par. Ah! ja, com'l senyo Nadal.

que va fe construir una es-
 pecie de molinet de vent?

Val. La! no he ideat y he fet cons-
 truir una especie de ventila-
 dor absorvent. ab quatre

canon... y ni estich molt satisfet.

Nad. Y; l'hi ha costat

Val Quiise duro... tot arreglat y col·locat.

Na. Puer a ni a mi senyor meu sols me'n va costar cinch.

Out. Bueno, bueno, deipen nos de ferrateria.

(A Lulalia)

que ni estich de satisfeta de que i hagi dignat honrar la nostre casa...

D.Lul. Vaig rebre la seva esquela

y no hauria faltat mes sino hagués deipat de cumplir ab voste... nosaltres rebem ab

29

dillumus.. es un dia mer d'in-
tingit, mes aristocratici.

Pa. Que; rebren l's dillumus es mes
distingit que l's dimeeres?

Lu. Cuyis ho dituen .. l's dillumus
es mes de moda.

Val. Dituen que a Madrid l's mi-
nistres reben l's dillumus.. y
ja veu.

Pa. (oh! oh! no ho sabia, també
rebrém nosaltres.

(se para un rato sem parlat

Nadal se moça ab estrepit)

Ma. Ya m' hauré constipat.. son
molt divertidas y animadas
las vertidas.. dich, las visitas

d'etiqueta.

Art. Y que si etich de satisfeta
que si hagiú dignat honrar
la nostra casa.

Nas (Y vau do vegadas que diu lo
mateip.)

Lu Hem enviat a busca un cotxe,
fa un dels temps detestables.

Sal Detestables

Pa oh! verdaerament dels de-
testables.

Ne (Y per aixo i quedam a casa
tot un dia.

Pul. Quin final d'hivern!

Pa. Horroro!

Val. Vent pluja y fanch. sino

acaba ab neu!

30

Par. Si, vent pluja y fanch.

Va. (y que ni hi ha o' haver per
molt rato? que no sen van?

(torna una petite pausa)

Ya comenzo a estar cansat.

(invocantse)

Ri. (Digas alguna cosa, home... jo sola
trinch que per tot lo gasto.

Par. (a Rita

(Bueno.) (alt)

y que fan los cambis?

Va. trinch entès que van cap per
vall.

Par. Ah!

(content d' havi trobat una idea)

Val y Pul. que?

Per, saben lo que que ha succe-
rit en lo cami de ferro de Tar-
ragona?

D. Lu. No.

Pa. Una desgracia horrible (va per
animar be la conversacio)

D. Lu. ; que hi haigut desgraciâs per-
sonals?

Per. S' creu que no .. un tren de
carga .. venia ab botar de petroles
sembla que de la maquina ha
saltat alguna espurna .. y el pe-
troles i ha inflammat .. era de
nit, no feya lluna ... y com
totas las botas i han niceu-

diat... lo resplandor era impo-
nent... semblaba un meteor-
o veyá de lluy una brillant
il·luminació.

D.Lu. Debia xi un cop de vista deliciós.

Val no diré que no, pero suposem
qui en lloch de botar de petroleo, ha-
gues sigut un tren de passatgers

Qu

(Anunciant)

L' senyó Duran.

tot. L' senyó Duran.

Pass.

(Mirant pe l balcó)

Y ab ·l seu carruatje propi;
ab armar y lacayo

Out quina ditxa.

Per ; quina honra! — (a Nadal)

tregui lo sombrero, home.

Q
Cecilia 8^e

Dit Senyor Duran.

Rit ja l'hem terminat aqui. Passarell,
corra, un altre tamboret..
un altre bocall al foc.

(Entre en Duran)

Oli' senyor Duran. voste' per
aqui ---- y la seva senyora?

Par.

(Ab expressió)

Senyor Duran fassim l'obse-
qui de pendre assiento

Nad. (Encara mer visitar? y

32
com i adular. Esperarè
que tots se'n vagin.

(tots s'assentau)

Par. Quant li agrahesc que se
despit del mal temps, i hagia
pres la molestia...

Dux. Mil gràcies... La pobre Euriqueta
s'ei sentit malalta y no he pogut
tenir lo quit de poguerme acom-
panyar... La migranya ei causa
de que no hagin triquit la
honra de trobarse ab tant
bona companyia... y per al-
tre part, el temps ei tant
adust, tant dolent!

D. Lulo. - Oli. dolent, infernal!

Dun Vent, pluja, fauch, y hasta
erech que tiudreu neu.

Par Si, vent, pluja, fauch----

Nas. (Ga li tornieu. es divertit.)

Rü. Afortunadament voste'
te carruatje propi

Dun La nieva puriqueta diu que
no fora pas possible pa-
sarsen. diu qui avaus de
no tenirne voldria mes neu.
ja pa sech.

D. Rd. oh' oh' oh' pa sech.

(rient)

Dun E una manera d'expressar.

Par. oh'. ja us feu carrech... no lu
tingut may l'gut de meija'

a casa de voste. — pro estidi ³³
segur.

Dur. Si pero que tindrem el gust de te-
nirto a dina cualsevol dia. —
queda desde aquest moment vosti
convodat.

Par. Oh! graciãr, mil graciãr, accepto
la sepa galant y espontanea
invitaciõ.

Nes. (y tal, ell mateix; ha fet con-
vidar.)

Out. (a Passarell)

(Passarell es d' una indis-
creciõ.

(a Culabro)

Quiu sombrero mes mono!

S. E. Es de la Guana Valls, mo-
delo de Paris.

Oct. No hi vai com ella, es la mi-
llo modista de sombrero.

Dur. Aixis ho diu la meua Curri-
queta, y encare que es algo
cara.. preferiria a meyar
pa sedu a privarse de lo seu
modista.

Oct. Ho tambè!

Ne C sempre pensa ab los rose-
gons de pa. y com plou.

Dur. Quin temps Deu meu! quin
temps tant inpropi de la
estacio.

Val. Un temps infernal.. quina

llàntima in fau los que van ³⁴
a pen!

Va. (4) jo que no tinc paraigua.

Pa. La conversació va desma-
yant, coneix, senyor Duran,
l'incident del ferro carril de
Tarragona?

Va. Oh! es una cosa que fa posar les
cabells de punta... M' sembla
estar veient aquell volcà de foc,
ja se ve, com que el petroleo es
un combustible dels mes com-
bustibles.

Pa. En cas de epidemia això sol
podria ser suficient per destru-
fectar la atmosfera. -

Val. Pero ara fassin carreda, si
en lloch d'un tren de carga
Uagueri siguit l'express...

Na (aperta) Ya t' dich que son divertit
los dias de recepcio, sempre
l' mateix.

Val En estrany... pero sento un fret
una corrent d'aire... verdadera-
ment, in gela.

Na. Ehem!

(estornudant y creient que
li han dit algo)

Gracias, es aqueix balcoi
obert.

Nit. Passarell, amich meu, vol
fe t' favor de tancar lo

balco?

Par. Al moment: pero el
finu no tardara a- mo-
tarnos.

(lo tauca)

Qui. que llerca finu aquesta
dimineya? Perque no fan
voste lo que jo he fet?...
tenia una dimineya --
eu el meu despoix -- que
també finaba.

Qui.

(cunha)

El senyoret D. Florencio Vi-
llade-camps

Na (Decididament, aixo sera
una professio.)

Essencia 9
Diti Florencio

Passar. HOLA, pollo

(dirigintse à Florencio)

Flo.

(Saluant)

Seuyoras -- seuyoro.

Par. fassim l' obsequi de perdre assiento.

Flor

Acontantse a le chiming)

quin temps, quin
temps.

Par Desastros, infernal

Nov. (vamos, altra vegada l'

vent la pluja l'fauch. Ya ³⁶
n'hi ha prou, m'esticimo mes
tornar (Adios, Passarell.

Senyoras --- senyors. ---

Par sen va? vaja, passiubé

Wa. (acortant-li a Passarell)

vol fe il favor sense que niu-
gi s'incorodi de ferme donar
un paraigua?

Passarell alza l'espatlla

y ve a buscar un paraigua

y l tira a terra detrai

de ell. Wadal lo coll.

Senyors --- senyoras. ---

(saluda y sen va cap

al carri)

Escena 10.

Dits mun nadal.

Par. y be, jove; que no sab res
de nou? no te res per con-
tarnos? Vostè un jove petri-
metre, que s'aprecia ab
tota l'aristocràcia, un home
de nou, un jove a la moda

Deu

(Veient que veu jaqui)

que ve de la montanya? que
ha anat a casa?

Ho no he estat de judici oral, heu
celebrat un consell de família

Nit que diu? Un consell de familia?

Flo Si senyora, un consells patriarcal,
pero ¿que no ho saben? Ho tinc
vintitres anys ben complerts

Val De, y que?

Flo tondria; que hi volen fer?

Jo soch d' una manera
especial.. tan sensible.. —

tan caritatiu.. que no soch

capar de negar res a nin-

gu.. quant m' ho dema-

na una nena.. crescuta

y graciosa.

Du De veras?

Flo sobre tot, tinc un paret
de cara regular. soch orfan

com vosteis no ignorau... y l,
meus papai in vau deisar
una renta de cinquenta
mil rals.

Par Bon bocado.

Val Bonich passament.

Flo. Els meus tutors ni vauen dir,
De, Florencio, vauos a veure
com te porta... pots disposar
de lo que es ben teu, y ab
un any vaig gantar mes
de 6 mil duros.

Par Diantre! Diantre! 6 mil duros!

Flo Si, no puch negar que he tin-
gut la main algo forada-
da... pero l, hi he dit,

38

Senyors, -ls prometo que fa-
ré bondat, ni arrepen-teixo
olvidaré al cos de ball, à tot
l'cos de ball, y l'any que
vé li hi juro que no necessita-

Par Però això encare es molt més
que l'import de la venta.

Val. Com que no l'hi produïeix
més que dos mil cinquents duros.

Jls De, procuraria quedar-me à igua-
lada.

Par (Es un gaspillador.)

Jls Li meus tutors no i hi van
conformar, y ni han cridat
un consell de familia.. 'ls

patriarcar dels bella Camps.
Yo m' he presentat allí per dir-
li que tenia precisas necessitat
certs. compromisos, y que al
fi tot era ben meu, pero,
creuriau que tant sols vo-
lau donarme cent duros mes-

uals? Oh! aipò es una tirania!
Val Donchs a mi m' sembla que un
jove com voste... ja n' te prou.

Ho. Allavors... el que presidia el
consell.. un senyor gran y ver-
mell de cara, cap pelat y
ab una panxa... que sem-
blaba un bombo, y qui es trac-
tant en gran escala de

vintz del país, y foraster,
 ni ha contentat, ab veu de
 campana esquerdada. Floren-
 cio, casat! Recordat que ja
 ets un home, tornat vir-
 tuós, relingut, economic...
 y ls tutors y la familia t'ho
 entregaran tot.

Par. Això es molt beu pensat.

Du y que va contentar voste?

Flo. Veient que no li habia al-
 tre sortida, he signifcat al
 president que m volia casar
 ab la seva filla, tot desseguida,
 ai corre escita al sortir d'alli.

Par. (te ingeni pero es molt mal

educat.)

Hlo. Cari cari, divia, que se sent
furto' de fumu.

Pan. Es el balcò.

Hlo. Puer miri, jo hauria cregut
qui era la diuinieya!

O Escena II.

Diti Matilde y Lola

(abundians)

Mat.

(a Diti)

Ay; ay! y la Curiqueta?

Du s'ha quedat a casa, la mi-
granya.

Hlo. (son divinas aquestas dos

49

noyan.. sobre tot la morena,
pero la rossa.. oli! la rossa sobre
tot

dit. Creya qui etarionu tocant lo piano

Sol. Etarionu mirant la moda
elegante.

Ma Mira, mira manua quinu abrichi
mes precios.

(Quengandli'l periodich)

Lo. Comu qui es 'l que jo m vull per

Ma. Jo també, 'l, n farem las dos
igual.

Sol. Veyam.

Dit. En efecte, es elegant del tot.

Dur. Per metim.. calla' precisa-
ment acabo de comprarne

un per la Curiqueta, à casa
ni Robert, carrer de fernando.

l' tinc baix diu del carnatge.

Eul. Y es de molt preu?

Du Crech que ni han dit 30 duros.

Pans: Massa car!

(à la tante murant l' altre)

Val Efectivament, massa car.

Ho. Aquets dos senyors me fan
l' efecte de ls que han consti-
tuit el meu consell de fami-
lia.

(à las noyas)

Ort Tal volta simplificant la quan-
ticio.

Mal Oh no, niana, si es simplifi-

quies no faria gens d'afecte.

Sol. Si i haquies de simplificar, valdria mes suprimir l'abricu.

Eul. No veig mes que un medi. --
Si l' senyo Duran in fes l' obsequi de dir si la seva senyora que in l' deipis.

Out. podriam treurer patró y ferne dos iguals a casa, y aipi no resultaria tan cara. ---

Matu. Dignili senyo Duran,

Sole. No sen descuidi

Du. Ab molt gust, y crech que tindrà una satisfacció, ¿la volen veurer? fare

pujar al lacayo.

D. Mit No s'incomodi, mil gràcies,
ja tindrem el gust de passar
per casa de vostès.

Par. (Ja volia que vejessen al seu
lacayo. L' qui ha pres perquè
li porta l' sobre todo, quin
home més fatuo!

Dur. Ebb lo permís de vostès...

(*cupecaute*)

Par. Ja m' deixa!

Dur. Tinc molt compromisos,
luego m' esperen en el casi-
no.

Ho tinc que arribar-me a l'arrivada
vaig a buscar una berlina.

42
Par. Tot un cotxe per vortè sol, per-
que no agafa'l ferro-carril? E
mes econòmicu y mes brèu.

Ho Bravo, senyo Passarell, l'hi
asseguro que a la primera
veicout del meu consell de
familia, l'haig de fer nomi-
brar a vortè.

Par Y perquè no? que i pensa que
no li faria bon paper. i
que l'aconsellaria malament?
y també jo li diria com lo
president

Ho Si aquell paupa contenta,

Par Paupa contenta, si. jo li diria
Carri, Florencio, Casis.

Lo. Si, casin.

(ap' a' Matilde)

y aigui donaria una soirée
dansaute.

Mat. Oh! si, casin, florencio! fassin
aqueu favor.

Flo. (y ab quim ullet me mirau
aqueu dos colometar) Flo pens
sari... senyoretar, hi pensari.

(mirant a' los dos ab expressió)

Du. Conque senyorar y senyoretar
als pens de vostés... senyors.

Par. Hasta la vista, als pens de
la Luriqueta.

Rit. Que s' alivie la seva senyora.

Du. Gracia, gracia,

Val. Ho vüidri ab vorté.

Glo. Seuyoras, y seuyoretas M' li
pensaré.

(donant la mà à la. or)

L' li prometo...

(seu van florencio Duran
y Valenti.)

Mat.

(à sola)

Senia, tuchi d'enseuyarte algu-
nas clucherias.

8 Lu Anen, pero no m' entretiquen
masse.

Lol. No, mania! Anen Matilde.

Escena 12.

Passarel D' Rita D' Eugenia.

=

dit que afortunadament està la Curiqueta Duran. Cor que vols cor que deitjar. Na rigut molt ditposa

D. Cul. Perque?

Par. Ah! filla, perque i ha casat ab un home que in pot cubrir ai tot, d'or.

D. Cul. Si? donchs ara que voste's parlar d'aquet bon casament, sera oportu que jo l, diga, que l'objecte d'aquesta visita era pera ferli una confiança. - com voste's son l, nostres millors amichs. - y l, mes amichs. - La questio' d'un partit per la

444

Lola.

Pa. Hola, hola, continui, continui.

D. Lu. Per ara, no ha passat de l'estat de projecte. Li tracta del Gove arquitecte Lluís Prats.

Outi. Ah! si, li he vist ab frecuencia a casa de vostèi, es molt guapo sembla simpatic.

Lu. te molta y bona clientela y un capital d'un vint mil duros... igual al dot que nosaltres senyalarem a la noya.

Outi. Li mateix que nosaltres donarem a Matilde.

Lu. Sembla que la Lola no li agrada vull di, no li desagrada... No-

saltres no som ambiciosos. Lo
que busco y lo que pretenc,
es la felicitat de la meua
estimada Lola.

dit. Cripó val mes que tots 'ls millors
passarell.

par. Ho't diré, si's podan juntar
lar dos eras... 'ls diners may
fan nosa... jo crech que la fe-
licitat y la riquesa se poden
germanar.

dit quin dia serà aquell que 'ls
homes deixaran de ser am-
biciosos. sols pensan en ser
richs, no sé, vos heu tornat
d' un modo que en no senti

lo drinck de molt d'or...

Pa
 si, filla, si, molt or sempre,
 molt or. Lo vull jo, lo vols tu,
 y aquell y aquell altre y
 la senyora y tothom, filla.
 si no qui aipi com jo me'n
 dono compte y no me'n
 amago de dirho, tu no te'n
 adonar, y, si te'n adonessis,
 no gosaria a ser tant frau-
 ca com jo.

L'or! que no saben lo que es
 l'or? Burrango! si es una
 cosa que no mes que sentint-
 ne'l drinck ja ten a tothom
 ab las orellas mes dretas

que un curull a ri al cau
quant ha sentit la flaira del
yosson. Ha pots busca una
persona que tinga l son fort
jà, que jo etich segur que
ri li possesses lo despertador
de modo que aquell mar-
tellet quant fa aquell rrrrr
rrrr. lo fes demunt de
una nusa de perruca, quant
ell lo sentiria faria un salt
del llit, com si li haguessen
clavat una agulla d'aquelles
finas aqui entre carn y un-
gla.

Rit. Ah! ah! diu entre carn y ungla.

Qu. No: ja li dich jo donya Rita
l' seu marit suit sempre ab
unas agudesas.

Par. Pero si es aïpi, senyora.
y ab allò de las comedias de
magia, la vedoma encantada
o ab una pata de cabra que's
fa sortir tot lo que's vol de
sota terra y un que suit po-
bre, li cau lo vertit y tot plegat
se troba envertit en Princep.

Doncu allò que en las comedias
de magia es una mentida,
que se l' han empescada
li poetar, ab l' or es la veri-

tot pura. tingan forse y
farán tot lo que vulgan. Si et
lletja t diran quaysa, si et do-
lenta t diran bona, si robas
te diran que fas negoci. si
et de garbada t dirant qui et
eleganta y si et ignorant t di-
rant qui et injerua, y tot non
te respectara, y las tevas es-
tranxeras treurán moda
com la gegantera y será la
primera reina tu, porque
l'or te ayo que sembla que
va lleuant polsaguera d'or
entorn d'ell y tot ho daura.
y es clar que una cosa, un

47

cop d'aurada ja no s' venuen
los defectes que te a sota. Així
es que mal ni eita l' dirho,
creguir-me a mi, si poden
caiar las noyas ab un nuvi
que tingui lo que jo n' dich
la pata de cabra, carindi,
y deupintse de romanticis-
mes y de tonterias y cosas
extranyas. L' home que
te diner no te tot. lo qui
no n' te no te ves per tateut
que tingui, no te ves, y sem-
pre m' recordare per auy
que vica. que tot un istiu me
vaig ventarme ab un ventall

d' aquets que venen per don
cuarto, que deya:

Via un hombre sin dinero
es musica celestial

es un bruto un animal
un torito y un embutero.

Es cual sin parche un pañero

es un necio un mentecato

que no tiene fino trato

ni sabe de enamorar

ni se puede presentar

por testigo de un contrato.

Out Ah, ja! ha vint que be'l

sab de memoria

En. No, y que per altra banda

ya te la seva ratió.

Pa. Siu te diu! (Ho quant vaig lle-
guito va ser quant vaig co-
mensar a dar meus terrossets
de sucre pera fer fortuna.)

Miri
Miri, aquí in te a n' a mi,
Ho sempre ho dich a n' en
canivell. Ho no demano
mes que pera la nostra Ma-
tilda mes qu' un jove de
bonas circumstàncies.. y
ab un capitalet de trenta
ó quaranta mil duros.

Qui.

(ab uno gran capso)

Senyora... de part de D^o
Enriqueta Duran.

Rut. Ali: es l'abridi nou. Digar
li que gracias y col-local aqui.

(quin deip la capse sobre
de la taula y sen
vi)

D. Lu Si in permet -- passaré en
el seu quarto y tallaré l's pa-
trons.

ri voste' mateixa, no trigare
gaire a reunir-me ab voste'.

(prout D^e lulali la capse
y sen vi)

Escena 13.

Passarell Rita l'yo quin.

=

Mit. Ja son tan ciches, y m sembla
que no viendrã ningü mes.
ja s podria apagar l foch.

Par. Es el millor remey per evitar
la violencia de la fumera.

Mit. Quiin! porta la cafetera.

Par. Jo vaig a buscar mes aigua.

(ven ve)

Quiin

(sortint)

et qui te la cafetera.

Mit. Molt be... agafa ls molls.

o agafa l ventit del devant

y se l' agafa ab agullas)

Par.

(entran ab las ampollas)

Superat . es precis abans del tot

apagar lo boscall del fons.

(toli i agrupau devent
de la pinneta)

O

Escena 14.

Dits wadal.

=

Wad. Graciar a Deu qui esteu sols
ja no veig ningun de fora casa.

Pas. (L' pimplet de n wadal.

rit. Ara in fara la proposicio
del carament, reci.) (alt.)

tenim molt que fer, esteu
tant ocupats..... quin, dei-
pau sols.

50

(quim seu vò prenent la
cafeters.)

Pa. Vontè deura venir à buscar
lo cirtellet? No valia la pensa
de que i incomodèi, l'hi hau-
riam enviat.

Ma. graciàs, tantàs graciàs, no
tinch cap pressa, no es par-
tant distant l'estació del ferro-
carril.

Pa. Deu vè cap al carril? obla-
vovar no li dich si gusta
descansar

Mad. Sols tinch que dirli una
paraula -- hi anirè pel
cami mes dret sensa-

cap embut, quant mes aviat
millor. la filla de voste es
hermosa, joveueta innocenta,
elegant, intruïda; ben educada

Par. Dispensiu si----

Na. Vostei son honorats, entichs
amicis del seu pare-----
eu fi, tota la familia m'
agrada.

Ret. (quin posma! qui es pesat.)

Par. Entich orgullis de lo que voste
us diu, pero la posicio la for-
tuna personal de u Placio
del seu fill..

Na. Oh! es magnifica... bastant ro

doneta,

51

Par. Ya me n faig càrrech...

Was lo tio de n Placido, cusi de

la mare d'ell y nullen

meva, Deu l' hagi perdonada,

va fer a merica una gran

fortuna. Com qui est tal tio

d'america tenia una jermana

propria, vella y soltera ---

Ri (que sem endona!)

Was. Wi l' noy ni jo habiam pen-

sat que un deipis ver a no-

saltra, pero a la cuenta es-

tava, no se perquè, molt

reujit ab la meva germana

y ara ha mort no deipant

a n'ella ni mitja malla,
y no tenint cap més parent,
ha deixat heren de tots los
seus bens al meu fill.

Par. ¿y que?

Ma. ¿que li ha deixat una fortuna
de me: de do cent, cinquau-
ta mil duros.

Par. Do cent cinquanta mil duros!
¿que diu ara?

Mt. Me: d' un milló de pessetas.

Ma. Me:--- y ja veuen que in
placido te una regular
poncio: personal;

(tots atrefayats seus
reben lo qui ls para)

Osceua 15.

Diti D^o Zulalia.

s. Lu (Bon que lo seu fill posse-
veix mer d' un millo?)

Pa Un millo! pero assenti,
l'home de Deu. no estiga
incomodo, vaig a encendre
el foc

Dit. (Agitada)

Un bocall. Passavell -
dor. . . trei. . . tingui, senyo
nadal, possi lo pens sobre
aquest tamboret.

l'acosta y s'heu las
eyllas que porta a la falda)

Na. No s'ircomodi. tindr qui anar
nun cap a la estació de san
gervasi

Pa. Oh! alli ray que ja esperau
als passatjers.

Na. Si, molti cops tocar la cam-
pana cuatre vegadas.

Qu. (adlantant) (adlantant)
fin ara l'hi esperada.

Ri. (a Naval) (a Naval)
Oh! no'm deyi ab tanta
precipitació la proposició
que voste'm ha fet no ha
sorpres de tal modo... m

ha convingut de tal mane-⁵³

ra...

Par. És que nosaltres com amichs
antichs... com verdaers a-

michs... d'aqueixas amisi-

tats que may s'olvidan

na. Ya ho crech, un parroquià
tant constant del cafè de

la conquirita... però per ca-

searse es precis que la joveualla

s'conegui; dont podriau veu-

rer ab dissimulo y senza

que coneguessin?

Par. Vamós a veure.

dit Ounquem l'medi

Par. al parque, al parsetj de gracia.

Pat. No, a cara'l senyor de
Duran... estima molt a llatí-
de la Enriqueta.. dintre poch
donarant una gran sorrée
un gran bell, ab motiu del
sant del senyor y del Nereuet

Pa y nosaltres l, farem invitar.
Na perfectament, arpi ab dissi-
mulo i veuran... ballarant
junt... i parlaran... i agra-
darant... y bravo! bravo!
queda tot arreglat

Oh. (Yo veurem si i agradarant.)

Na. I'l men citell?

Pa Despi de citell! Nosaltres
mateixos tindrem

l'honor d'enviarli... o de portarlo personalment.

Na. Vostei son molt amables! conque, hasta que'm torneu a veure.

Ri. Com s'entent deiparnos? votè no'm pot abandonar tant prompte.

Dlu. Tant mateix seu va, l'na-dal?

Na. Apenar tindré temps, arribaré justet a la ex-tacio, y, si per casualitat no repara en mi aquell meso que s'espera...

Dlu. Permetim, triuch l'colpe que'm

espera... anem pe'l mateig
canui. be in farà l'obsequi
de ocupar l'assiento del
meu marit fin a la estacio?

Out oh. perque no? el senyó wadal
es el prototipo de la galanteria
D. Lu fassiu l'obsequi del brai,
senyó wadal, de pas
avisarem a Lola... la me-
va filla.

Wa Permetim... lo sombrero.

(vo à brucato)

Pa (Mer d' un milló)

(abstret)

Out (Mer d' un milló! quin

bon partit per la Matilde.)⁵⁵
Qu. (Mei d' un millo! quin bon partit
per la Lola.)

Was. Eudevant dondu. Senyors.

(No vigut ab lo sombrero)

Qu. fin a la vita.

(seu var del bras)

Qu. Un millo!

Par. Un millo!

(coda un al un costat)

Ni. Dos cents mil duros!

Par. Abigo al sis percent, dona--

Ni. Abigo pot dar de vendas--

(contant ab la otri

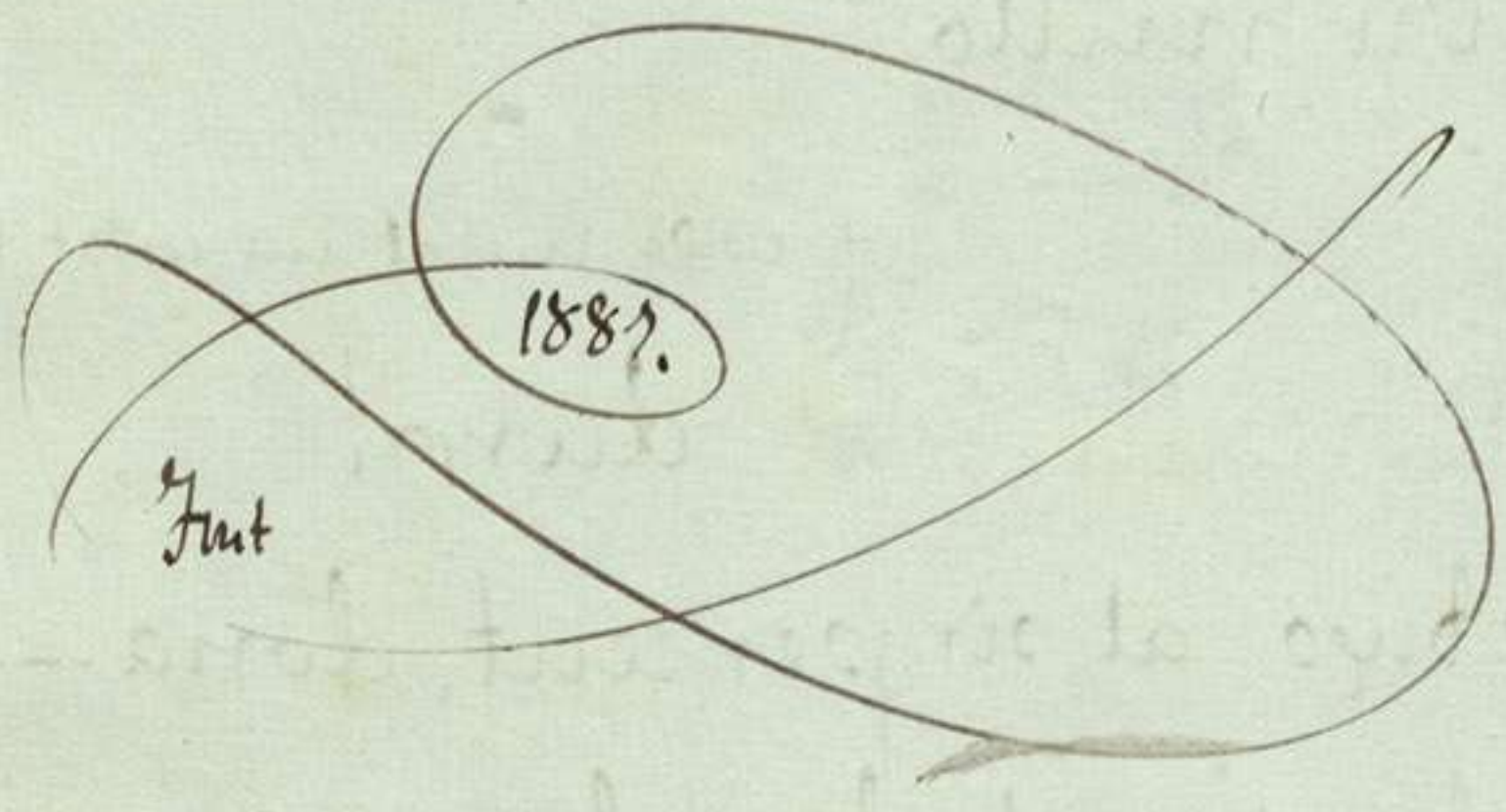
toti dos sense miva l' un

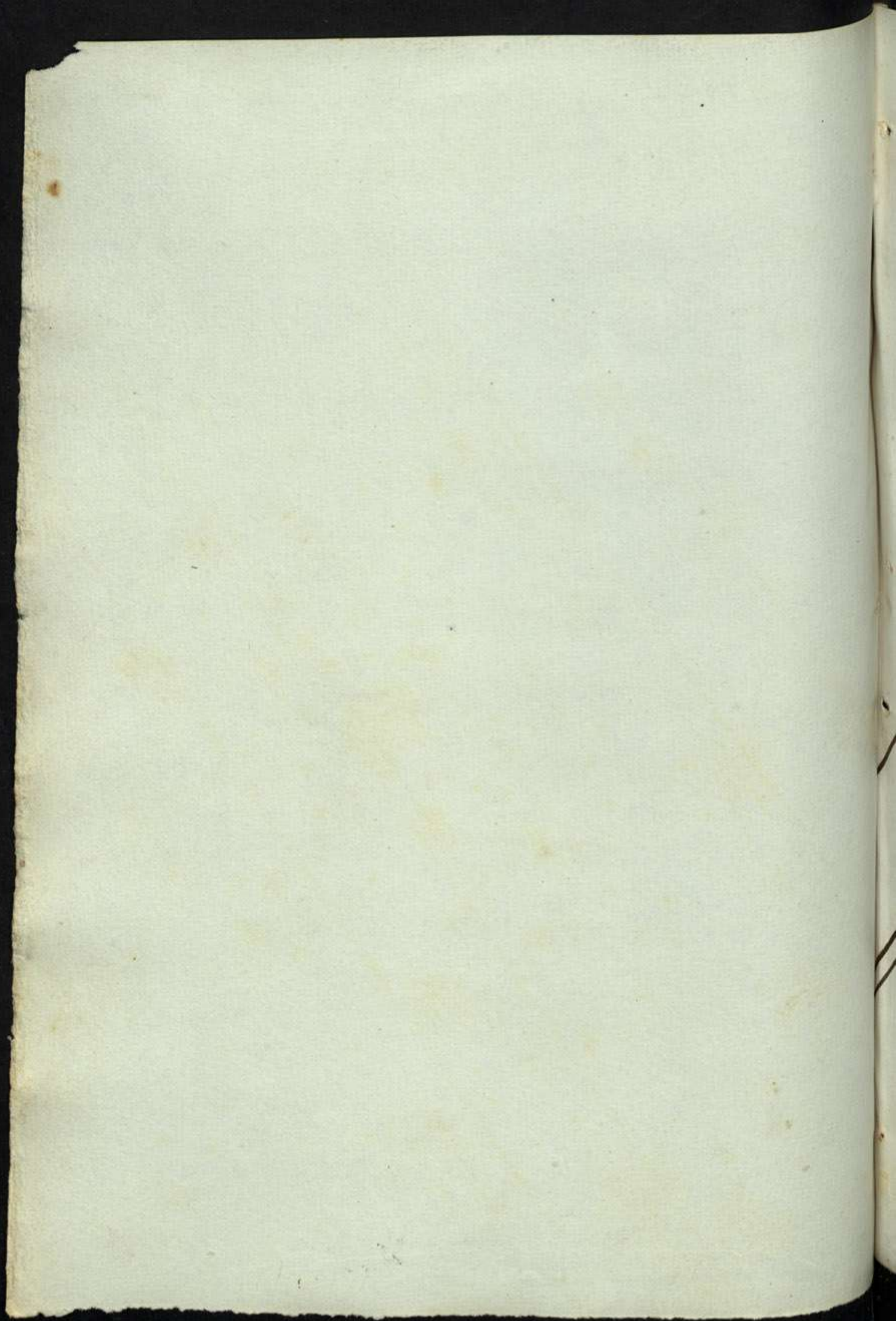
a l' altre)

Par. Lo quart de deu es dor... lo
quart de -
Mit. quatre per set vintivuit -
que da per -

Felo'

fis del prim act.

Comedia en 4 actes.

UN BON PARTIT.

LO DRINCH DEL OR.

de Felix y Codina

Acte segon.

=

См. в. 1. 1. 1.

ТОВАРИЩА
КОМУНИСТИЧЕСКОГО
ПАРТИИ
СОВЕТСКОГО
СОЮЗА РАБОЧИХ
И КРЕСТЬЯНСКИХ
ДЕЛА

1. 1. 1.

Un bon partit

ò

Lo diuen del or.

Drama en 4 actes.

Acte segon.

=

The poor people

a

1853

of the poor people

of the poor people

1853

of the poor people

of the poor people

Acte segon.

Saló ab tot lutzó etc etc.

Escena primera.

Florenci Duran

No hi, verdaferament brillant,
aquesta es la frase, senyor
mio, y crequi que'l felicitó
de totas veras.

Atipò es esplendit, piramidal, magnífic. Però ja veurà... dispensi... l'etlogi d'aquesta magnífica socree ja l'farem qualsevol altre rato: ara aprofitant aquets petits moments en que podem trovar nos sols diu de la festa li tindré de demanar un favor.

Dm. Parli, florenci.

Ho jo in trovo ara com voste' sap que ls curadors ni han rebaiyat la cuota que jo percibia cad'any, al extréim de que ara per proque' teni ca-

vall he prèis un determini.

Du Y ò pot saber quiu es?

Jho Si senyor, carissime.

Du No ho trovo pas un mal pen-
sament. y te ja triada la
novia?

Jho. Precisament pera triarla es
per lo que jo necessito parlarli
vostè conceip a' la familia
del Valenti y a la familia
canibell?

Du De tota la vida.

Jho Y donchs que tal, que li sem-
blan a' vostè la Matilde y
la Lolita?

(Moviment de Duran)

Vull dir si sab a quom ar-
cendeix lo dot que té cada
una de ellas.

Du La Matilde.. si, ara me'n
recordo, tindrà de dot sei-
panta mil duros.

Ho eh! - seipanta mil duros! Eh!

que... que quapà la Matilde!

Du Oh! quapíssima. Això es
lo que deya ara.

Ho Y l'altra? Sab vortè o' ha seu-
tit di quina... quina es la
cantitat que ls seus pares
demana à l'altra?

Du. Crech, es a dir... crech, no n'et-
tich ben cert, pero... ara hi

penso. A la lolita lo seu pare
ni dir que li daría selanta mil.

Flo. Hola! es oi dir donchs que la
folita té deu mil duros de dot
mes que l'altra.

Du Uliri, de peipanta a setanta

Flo. Si, van deu. oi! que guapa
es la folita! wo li sembla que
es encara mes graciosa y
simpatica que la Matilde?

Du wo la trovo mala eleccio, Pero—
; y si ena's trobei voste ab una di-
ficultad?

Flo Com, quina? dignita.

Du. Com jo tuch aquet diable
de poca memoria, ara in

recordo de que una d'aquelles
duas noyas esta compromesa.
meia.

Hlo Malo!

Dur. Y vegi si es particular, no
podre dirli quina.

Hlo Glorie, aiçó si que m
pona ab un verdaier con-
flicte, perque francament,
anarhi y corre'l perill
de que ni donguin un de-
saire.

Du Me vol ereure a mi?

Hlo Digue.

Du Observi, las dos son al

ball, miri bé quina es la que
balla mei continuament ab
un mateix jove y conti en que
aquella te de ser la compromesa.

Ho. Te ratió. Piramidal, sublime!
Miri en aquest mateix moment
vaig a comensar a observarlu.
Gracias per tot senyor D. Duran.
fin a la vida.

(sen va)

Du Vaya i veu que no hi tra
res que desperti y aixiribeipi
mei que això que sentirse a
la vora lo sevoll del drinck
de l'or. aquest jove per un
candó buscant a les noyas

y las duas noyas y l, pares
buscant per un altre a'ri al
fill del senyo Nadal. Me sem-
bla que ja tenim joch y diversio
per tota aquesta vetlla
(seu vo)

Escena 9

Placid Hui.

=

Hui. Oh! Placid, tu aqui al ball!

Ple Hui! De, home, bravo!

Hui. quant has arribat?

Ple Avuy.

Hui y avuy ja et aqui al ball?

Ple per exigencia del meu pare.

Alic De, home, bē, me ū alegre

Ple Y tu, noy, com aneu? que tal
las cartelas y las gornisas. - y'l,
fonamenti? Prosperau?

Alic Per ara tal qual.

Ple Oli. com me ū alegre.

Alic Sto crech, Placid. No crech.

Ple Crechho, A' estimo. Sempre
m recordarē de que tu
vas salvarme la vida.

Alic Oo! ja tu tormem?

Ple Y no per aiquo, sino porque
ets un caracter exceleut,
y un bon cor y un home dig-
ne, etich disposat a fer per
tu lo que per ningu fariā.

Hui Oh! placid, que tó y generós
eti. Gracián, mil gracián,
Pero y tu! que tal! ten lo
cor lliure encara?

Pla Oh! sí, fill, sí. lliure com
aquells galls de ferro que n'
hi ha al cim de las tenda-
das d'algunes masias, que
giran per allà hont vol
lo vent sense que ningú
li deturi.

Hui. És a dir, donchs, que encara
t' recordas del garranyach
que va fer aquell balcó quant
va tancar-se?

Plc Lo tiuch clavat al cor. y sa sabi⁶⁴
tu que me in recordare tota ma-
vida. et mi l cor me va fer excep-
tich.

Hu no tant, no tant, even Placid,
tu epageras.

Pla. Com que epagero! prou clar
ho tem en mi. que tiuch
jo sobre? que nostro avuy
que no nostrei trei anys
envera? tiuch me talent?
tiuch me virtut? So acas
me quapo y elegant? no.
al contrari, justament
allavoras mostrava l meu
saber en periodichs y atenes,

tenia l'cor mes pur perquè
no havia rebut desenganys
de la vida, y era mes agrada
y vertia mes elegant, perquè
encara tenia fe en que tot això
podia conduir a alguna
cosa. Però allavors era po-
bre y só richa ara, i ha abiat
lo teló negra de la meua po-
bresca y a la aparició del
palau dels meus millors,
jà lo mon m'ha girat com
una mitja, y precisament
ara que m'he tornat cala-
vera y no faig res útil,
ara só boi, só noble, só digne

65
no sabi, y totas las qualitati
tindi y totas las hermosuras
ni adornar y totas las vir-
tuti ni enalteixer, porque
deuria que poseheixo los
millon del men tio, tot-
hom me ven en la borsa
a la ma. y tothom me
sent acompanyantla ab lo
drinchi del or aquella causó
que diu.

Dime nina hermosa di.

Hui Ali. ali.

Pla Si, no riquis, aquesta, a-
questa es la musica que
fa ballar a tothom, y

aquest ball al entorn del
divincli que ja va fer que
judas fos traïdor a Cristo,
es lo que a mi m' irrita
m' enfada, m' desespera,
m' indigna y m' posa fora
de mi: y m' treu de quici,
perque yo que se que bona-
ment hem de procurar
tenir diners, perque al
ultim si no fan la felicitat
podem contribuirhi, també
se y dichu qui ayo tot ha
de ser pe'ls medis legals
de la dignitat y l' decoro.

y l' honra y la noblera del
 cor y la delicadesa, porque
 de la mateixa manera que
 sobre la terra hi ha la planta
 y sobre la planta la flor, y so-
 bre la flor l'aire y sobre l'aire
 l' sol y tots los altres, desobre
 las dobletas de cuich duror hi
 ha d' haber las muras y sobre
 las muras los bitllets de banca
 y sobre los bitllets de banca
 las fincas y las joyas de brillants
 y perlas y sobre dobletas, muras
 bitllets fincas y joyas, com a
 prenda mes incomparable-
 ment preciosa, la bona fe, la

virtut, l'amor verader,
la fidelidat la noblesa, y com
a columnas principal, que
han de sostenir lo tot, la
dignitat lo bon obrar y l'
honra.

Uui Donchs, ayxi tu no deus
pensar en caracte de cap
manera.

Pla. Perin que no? Do? y perque!
Ni tenyo, si. Lo dia que
jo trobi una noya digne.
bona, que desinteressada-
ment m' estimi y jo
m' enamori, cap al ca-
maril de la Mercè falta

gent. Eruptich soch, pero no
 tant que crequi que a n' al
 non no hi haigi cap per-
 sona bona, sino moraltes.
 N' hi ha. pero son encasas,
 y la dificultat consisteix
 en trobarlas.

lluí. N' estich certissim, vaja donchs,
 veus?

Pla. No, tuch d'esperar lo meu
 pare, que, pobre home, si's
 trobei sol aqui, no sabria
 que ferre.

lluí. Ya l' saludare quant lo trovi.

Pla. Vaja, donchs ja ho sabr,
 lluí.

Uui . sempre a lo dicho.
(encaixant)

Escena 4^a

Placid.

=

Ah, aipó si qui es un cor. Vaya.
Ara començarem la nostra
comedia. aquesta comedia
que a mi in ditreu y in
diverteix tant. lo meu pare
ni ha fet venir aqui ben so-
gnyer perquè entre las moltes
noyas que concurriran a la
festa ne trii una pera que'm

fassi course al llar del ma-
 trimoni, y com tot hom ja
 ha glorat la fortuna que
 ni ha deixat lo mentio, pre-
 parem nos à sentir adulacion
 y à veurer baixesay y aca-
 taments. y yo à divertir me
 y burlar me d'aquesta des-
 ditxada humanitat que
 m'volta. Potser algú digui
 que no esta bé ferhi interve-
 nir lo pare, pero ell te la
 mania de casarme y aipi
 causant lo potser logri curar-
 lo de la seva mania.

Exena 5^a

Placid G. Nadal.

Na. eby, gracias al espiritutuo
que al iultim te trobo.

Pla Ulivi. fin ara m'he estat
aqui esperant lo sempre

Na y be, y-- que tal? que m'hi
diny; que't semblo encasacat?
y mira m'he posat aquet
quant, que lo guardaba
d'allavors qui era obrer y
havia d'anar a la pro-
fessory de corpus.

Pla Home, lo que m' sembla es

que vortè ti eccentricitat
 Na Calla. Ga t' he dit que tot ho
 sabriar eu arribant l' hora, al
 fi ja ha arribat.

Pla. Veyam, donchs, digni.

Na. Ga veuram, tu noy, tem ja vian-
 tissin amys y ete un jove com
 cal, tem un corde suel, ete
 quapo, ben plantat, instruit,
 robe tot molt instruit.

Pla. Si, si alabim, ja t veig
 venir

Na. Pero eviame, tem un de-
 fecte, ete debil.. irresolut,
 et deyas completament
 dominar per aquell que t

vodejàu, no es que t'critiqui,
pero voldria

Pla. Jo in deixo dominar?

aquet demati he despidit
al criat perquè i ficaba ab
allò que no t'importaba.

y jo no puch aguantar--

Na. Comprench-- ab la honestiu-
dian genit,-- resolució, pero
ab la donar--

Pla. Oh! papà! ab la donar! es
una cosa tan perfecta, tant
dolça, una obra tan delica-
da-- tan deliciosa

Mad. No t'divi que no son perfec-
tes, efectivament, pero ab

ella tu no li tridràs voluntad 70
propia. Etich segur que la
primera careta bufona que
se't presentèi já't fariã fer
nil bojeriã. Be, já lo coneli.
ten alguna coreta del teu
pave quant jo era com tu.
no in feya poca de torite-
riã.

Pl. Vontè exagera, jo —

Nao. que exagero? digame que
has fet duran lo teu viatje
per las cartillas y abunda-
ncia?

Pl. wo li nego, que vaig per-
der un temps preciõs.

à Madrid y à València.

pero ni voste' haqueri vint le cabellera de la concha

Na. que ni iimporta à mi la cabellera de la concha, pero vauun, tenia l's cabells hermeros?

Pl. buscava que's molt antics, semblaban trocas de fil de seda negra. que baixaban del seu cap fins à terra

Na. En aqueix car. - be, passau per la concha; y à Sevilla? que hi feyas à Sevilla

Pl. Ma papà! ni voste' haqueri vint la Paca.

Na. Conque a ni allà la Paca!

71

Pla quiu corset, quiu garbo! la flexibilitat de la serp, ab la rigides y esbeller d' un marbre. y quiu ulls! mitat vellut y mitat focu.

Wa. oh! oh!

(admirat)

y que jo may haja estat a bordalucia, vet aqui lo que te haberse encaformat ab la notaria d' un recò de non. y; era de l'alta societat?

Pla qui

Wa. esqueta Paca.

Pla no era mei que una bunyo-
leva, pero estich segurissim

que aquella noya tenia sauh
de reys dintre las sevas Venas.
Na. Etai burruugo!

Pla. Ode, vull di dels reys moro.

Na. Be, bi. pero aquesta vegada
es una era seria, formal.
no's tracte de fer'l piuple,
aqui's tracta de casori. y
d' un modo especial — y
ab tota formalitat

Pla. M' eta bi. pero avans de
desidirme tiuch de ven-
rer a las mevas futuras

Na.

l' ayala pel brau y se
l' endu fin a la porta del
foro.

Mirala! mirala Valsa ab eu fluy?⁷²

Pla He l'hi dich jo que es molt guapa, es un portento d'hermosura, a menos que sigui llunyera.

Na Eh? que tal? es ella?

Pla La meba, pretendenta?

Na He tingut bon gust?

Pla E' felicitó ja veig que encara conserva l'bon gust tocant à las famellas.

Na La costum - quieu tuvo, retuvo y guardò para la vejer.

y ademés cuidant las rosas del jardí - - perquè las flors y las donar - - - ah! ah!

Quit, calla, l' seu papà.

Escena 5^a

(Diti Passarell, Rita,

Rit. Ah! el senyò Wadal.

Par. Amich meu; que tal, donchs,
com se troba?

Wad. Senyora — tinc l' honra
de presentarli lo meu fill.

(à Placido)

Lo senyor y la S^{ra} de Passarell.

Par. Reconeguin com un amich.

Quit tinc la mes gran satisfacció
de tenir l' gust de concepel.
o per millor dit de renovar

la conceïença.

Par. Gut aigó e lo mes ben dit,
renovar la conceïença

Pla Com, senyora, Havria sigut
tant ditçò que voste ja m co-
nceïa y que jo també

Par. Lo seu papa no li ha dit
per ventura?

Was. Si, ja la senyora t' havia
vut y parlat, es veritat
pro en aquell entonçes no
mer tenia vuit anys.

Rit. Si, pero encare era mer no-
no que ara.

Par. La Rita l' ha tingut a la
seva fatda, li ha fet mil

cariciat - molts peton.

Pla Oli. y quant, si tu tauran
que envejarian la meua ditya

Par. Si colta, Brita, lo que t' diu
lo senyò.

Brit ; qui es galant qui es galant.

Pla y in consideraria del tot feliç
si lo senyor canibell nos dei-
xes reanudar nostras ve-
lacion, al punt que las vam
deixar.

Rit y qui es plaga! qui es plaga!

Nal illira Placit que'l seu marit
te sent y podria desafiarte.

Par, no, es impossible, contra el
senyò no hi poden las

74
mevar armar. Es molt fi,
te molt talent.

Pla (Ga ho crech! Ve tindrè per
mer d'un millo de pessetas.)

Par. Y segon tindrè entèi deu per procu
que ha arribat d'Andalucia?

Pla. Si senyor de Sevilla.

Par. Oh! Sevilla, Sevilla---

Quien no ha vito Sevilla
no ha vito maravilla.

Wa. Quien va a Sevilla
piènde ni silla.

Par. Haurà vut la Giralda,
la plassa dels Tarongers.

Pla. Moltes vegades

Wav. (Y a las burujoleas.)

Per y bñ, que es lo que tu ha agrada-
dat mei de Sevilla.

Pla La catedral, allí a pòde tu
havia la paca

dit Dimen qui es hermosa! her-
mosa!

Pla La Paca molt.

Ma No home, no la catedral.

Pla Esti la catedral? oh es su-
perba!

Per Me sembra un xich ditret.

(a rita)

Pla (Me semblan bon subjectes)

Ma Ha no crech, celebran tot
lo que tu dius.

Esceua 6^a

Diti, Matilde Hui.

Mat. Gracian, Hui.

(desmenutse del brai)

Pla Es ella! Decididament
me decideixo per las roscar.

Hui Hola Placid.

Pla Adiu, Hui.

Hui Senyo wadal, me'n alegro.

Wad. Virca molts anys Hui.

Mat Ali. vote coneix a ti en
Hui?

Par. Son potser camaradas?

Pla Molt, ei un amic de
meu verdader, y a mi. que
a ni ell dedi la conservació
de la meua vida. En fi, ve-
per ara batis hi tau sols
saber qui un lladre m'
navian recueirat dema-
nant un reicat fort, que
ell va saberho y que en un
cujuny digne del seu talent,
no sols va salvarme al
instant en que anava a
perdre la vida, sino que
va entregar los criminals
a la justicia y m va re-
tornar bo y sa a ni al

cariuys del meu pare.

Mad. Oh! si, això si qui es cert. ja'ls asseguro jo que 'm va fe passar un muto.'

Tit. Es un cas original que ataca l' interna nervios.

Mat. Ay, a mi m' ha fet esta ab una ansia.

Pass. Y que be ho conta. ni' l mateix Berich ho hauria expressat tant be, y en mes pocas paraulas.

Pla Ja tenen puer explicat lo motiu perque per mi en fluis es lo millor dels meus amichs. hi ha passat. — com si diguessen... a serlo

segon pare de las nuevas
orellas.

Am Pero home, que contu aquestas
cosas en plena soiree. en
ple ball de etiqueta. y men-
tran. i estai ballant

(Musica d'Am)

Mat Crequi qu'encare estich tota
conmuguda

Ant Ah! la musica.

Pla Senyoreta, espero que tenint
la ditxa de ballar ab voste
aquets rigodons la podre de-
simpressionar del mal rato
que li he causat. Si voste
es tant amable li contare

cosas mes agradables. y
mes divertidas.

77

Rit. (a' Passarell)

La tren a balla.

Mat. cob moltissim gust.

Par. (Lo peip ja pica l'ann. La cosa
marxa.)

Mat. Te, manua fes lo favor d'a-
quantarme'l vauro.

Pla (Encantadora, seductora.
(a' Nadal).

Hui. Me sembla que Placid se
ficsa massa en Matilde.

Nad. (a' Placis)

Es a dir que ja puch formal-
ment dirlos. -

Pla No perdi un moment --
m'abandono a la seva dis-
crecio.

(oferint lo braç a Matilde)

Senyoreta.

sen van,

Heu. Vindu ab tu, ja que ni has
prei la balladova tindré
de veure si m' voldrà la
Lola.

Escena 9.

Nadal Passarell & Rita.

=

Rit.

(a Nadal)

Y bé, que tal?

Par. que... que li ha dit?

Nas. Età dominat... Completament dominat

Rit. Prègüim senyor Nadal, no puch menos de darli la enhorabona, te un fill que val molt, tant esbelt... I. vull veurer ballar.

Par. també.

(Donant lo brai a Rita)

La nostra noya tendrà 'l milló.

Cena II.

Nadal (Luz) Valenti D. Catalia
Sola.

Nad. Vamós, això và a passar
a gegantats y una volta en
Placido casat. — ja li tallaran
las alas. y jo podre dedicar-
me ab tota pau y quietut
al cultiu del meu jardí y
al auriement dels meus rossers

D. Lu.

(vejantlo)

oh! oh! El senyor Nadal.

Nad.

(saluant)

Senyoras! —

D. Lu.

(a Valenti)

Tinc el gut de presentarte
al senyor Nadal.

(a Nadal)

Lo meu marit.

Was. Senyor.-

Val. Y bé, solita, que no saludas
al nostre bon amic Nadal?

(a Nadal)

La nostra filla.

Val Senyoreta --- quin traje mes
elegant.

Val. (Per cert que in costa bastant
car.)

Lola (Si Naurà arribat ja en fluis.)

D. Lu. Y que no ha vingut acompanyat
del seu fill?

Was. Si senyora. està ballant, donant
voltar y brinco. - que salten molt
las balladors d'avuy dia.

D. Lu. Ya li farà coneixe. Lo meu

marit glateix per estrengerli
la mà.

Val. (Go?)

(apart & sorriu)

Ma oh! el senyor es massa bo.

D. Lu. Ahir ens en van fer gran elo-
gis en casa de un dels ~~nostres~~
amics

Mad. Ah!

Eul. Oh! no citari ahont va ser,
y jo m vaig permetre dir,
no conechi pas al senyor wa-
dal fill: pero solament li
desijto una cosa, que sigui
tant exelent... tant bo... tan
digne... tant comyter, tant

perfecta - com ho és lo seu
papà.

Mad. Senyora -- senyora -- vortè 'm
confon.

S. Lu. Y evègnim, ho penso tal
com ho dich.

Mad. (Ei una familia de totar preu-
das.

Val. (Perque requibrarà de tal mo-
do en aquet bon senyor - en
aquet propietari de san Gervasi,
la meua dona?

Lol. Ah! - en Huis!

(veient lo cap al foro)

Val. Lo meu futur gendre.

(anant cap a ell, demantli lo mè)

Creua II.
Diti, Huir.

Va uti alegro de veurel.. ja etaba
anisi.. y penaba si etaba
indii prosat.

Hui addeu gracias etichi bi.

(saludant)

Penyora... Lolita... Lita ver-
daderament encisadora.

(a Lolo)

Lol De veras?

D. Lu.

(a Valenti.)

(No fassis gaires alharacas a

aquet jove y teu prudencià!

Hui Lolita, van à començar un
vals. Vol fer-me l'obsequi de
ballar-lo ab mi?

Lol. Ab moltíssim gust.

(se'n van)

Ma.

(a Valenti)

Entre homes ja's pot di,
tindrà una debilitat d'es-
tòmagó, -- per lo tant vaig
a veure si trobo alguna
coseta que me'l fassi passar.
No li hi sembla? crech que
trobaré facilment, molt
servidor. --

Val.

Passinbé.

Val. Ah! pens de vosti. Senyora
saluant a Dª Eulalia.

Escena II.

Valenti y Dª Eulalia.

Val. Vamós a veure, que passa?

D^a. Lo que passa que tu no hi
entens res, qu'ets un tonto.
L' fill d'aquell home que
acaba d'anar-seu... En Pla-
cido Vadala, te m'és d'un
millo de capital,

Val. De! y que?

D^a. Y que! . Valgan Deu! que
fova un bon partit per la

Solita

Val. Però, y l'altre? y en fluis?

Lu. En fluis -- que's casi ab un
altre... Vet ho aquí.

Val En efecte, podria.-

D. Lu. (vegent a D. Rita)

Calla! ni una paraula mei.

Escena 12.

Dits D. Rita.

(entrant molt satisfeta)

Dit Ballan tots dos junts ab una
gracia...

(vegen a Eulalia)

Ah! D. Eulalia? Dispensin

rimo l'habia vinta, eitiel
tant ditreta.--

Dlu. Acabeim d'arribar.

(la reyorar i arsentar)

Drit. Ay amicus meus, eitiel ple-
na de satisfaccio

Val. En efecte, no deixa conceper.

Drit. Et vortés ja l'hi puch con-
fiar tot, ab un amicus con-
vortés no dech tenir secrets.

Credh qui aviat l'podri annu-
ciar oficialment lo casament
de Matilde.

Dlu. Ho celebros... y ¿ qui es l'afortu-
nat ?

Drit. Oh! un casament imprevit,

un mulló de capital. y algo
 més, l'heren del senyò wadal.
 Val. (Catapult! adios il·lusions de
 Eulalia.

D. Lu. Men alegre--ho cerebro--puch
 assegurarli que aqueixa in-
 perada notícia m'omple'l
 cor de goig.

D. Rit. N'estaba segura.. com voste
 aprecian tant a la matilde.

D. Lu. (a Valenti)

(Pero home, felicita a Dª Rita.)

Val. oh! cregui que jo. sode tant ditxos
 per lo que us acaba de dir--

Rit. Els dos jovesets s'han vist aque-
 ta nit.. per primera vegada,

pero han simpatisat de tal modo, i han agradat tant, que... tot i arreglarà. Ya se ve la meua Matilde es tant airosa, - tant mona... un cap estret dels d'un cuadro de un Rafael.

D. Lu. Es cert, val molt, val molt.

Ret. En aqueix moment estan valsant ls dos jinetes, es una delicia al mirarlos... ni permetran?

(anant al ferro y mirant al
sali)

Val. Escolta,

(a Pulalio)

jà que'l carament pot dirse
que esta resolt, m sembla que
no hi debem pensar mes,

Bl. Que importa això? Vamós,
ja veig que no estimas pas prou
a la nostra filla.

Val. (La miro... y m sembla que no
la coneix... ha posat un genit-

ri. (Mirant a le escena)

Ja l'hem tenim aquí. ja venen.

Bl. (En Placido!)

(a Valenti)

(Osrca a Lola. y que
vingui aquí tot desse-
quida.)

Val. (Esta bé, pero consti que jo

me in vento las manas in
entro ni surto. ya t' arreglará
tota sola.

Q

Cicena B.

Dª Rita Dª Eulalia Placido y
Matilde.

Pacé.

(acompanyant a Matilde per
qu'amenti)

L'hi puch assegurar que vos-
tè es la reyna del ball. - y
que be valsa.

(Dª Rita li dona l'vano)

Mat. Vostè es estremadament ga-

tant... algo exagerat... y' in
ruboriso al sentir tanti elogis.

Rit. Pobreta! estai tant fatigada -
tan cansada..

Pla. (a' Rita)

Te una filla angelical, en-
cantadora... y com se sembla
a la seva mamma!

Dit. (se in pareix a mi.) Ho ha
sentit?

(a' Eulalia)

ul' nadit que' era la me-
va estampa.

D. (Presentimel, D^e Rita.)

Rit. (te valho.) (alt.)

Senyo Nadal.. Placido.

(presentantli à Eulalia)

D^o Eulalia Valenti. La me^a au-
tigua y la millor de totas las
nuevas amigas.

Pla. Senyora.---

(saludant)

Rit. Estich segura que voste' també
l'estimarà molt aviat... perquè
ella estima tant a la Matilde.

D^o Lu. Oh! sí,

Rit. L' deixo junts. Vina Matilde
l'teu papà us buscarà per
alli d'iu.

(D^o Rita y Matilde se'n van)

Rita fa senyas de intelligença a

D^o Eulalia)

Escena II.

Placido D. Pulalía.

Qu. (Y la Lola que no ve!) no és veritat que la Matilde es molt hermana?

Pla. Una senyoreta de totar prendas, y vostè crech que la coneix de fa molt temps?

Qu. Oh! desde que và naixer, -- aipis es que t'aprecio tant! com si fos un altre filla.

Pla. Etich mes que cert que tenubi ella l'aprecia molt a vostè, Per-

que in sembla que la Ma-
tilde te un cor d'eborgel.

Eu. Ah! si, un cor d'or! aigo's
ven a primera vista, con-
templant aquells ulls que
sempre miran y estan tran-
quils ..

Pla (Oso, ara in fa saber que's freda.)

Eu son dolson, pero seus movi-
ment, aquella boqueta peti-
ta, pero sempre inmovil,
toricada .. quant in se la mi-
ra .. sembla

Pla Una estatua, una figura
de cera.°

Eu. Si, l'hermosura de una

87
obra d'art, pero algunai vol-
tar també es alegre.

Alc. Ohi. val mes aïpi. (Vauus ara
serà esbojarrada.)

Lu. Iovriu seguidament -- encara
que siguin cosas hasta cert punt
desagradables -- L'altre dia lo
seu professor de musica va
caure per la escala de casa
seva -- y ella sonreya. ; quin
caracter me felis!

Alc. (Vaja ja la teinin en mal cor.)
Si?...

Lu. Y sobre tot, lo que la recoma es
l'ordre especial -- el cuidado
que posa en totas las cosas

corai. Preuvia que sempre li
dol gantar la nuna que l seus
papà li donan pe'ls seus mal
gantos?

Ple (Do, ja la temin avara.)

Eu Còis mateis li proba.. totas
las sevas bonas circumstancias..

Ple Si, si, en efecte, totas las bonas
prendas.

Eu Creguim.. jo donaria cualsevol
cosa perque la nuva filla se li
sembli.

Ple Ah! votè te nua filla?

Eu Si, es la maleixa edat de
Matilde, han ariat juntas
al col·legi.. y son inseparables.

Pla que seran potse parencides?

Ca Oh! no, 'l dia y la nit. en primer lloc la meua Lola, no es gens bonica. es morena.

Pla Li puch assegurar que li han morenat que —

Ca Lo que té es molta expressió

Pla. (Ga una morena, d' un pujat algo carnis. Uetja ho he conegut!)

Escena 14.

Dita Lola.

Lol que m' demanabas, mania?

Pla (sorpresit y admirat) ¡Ah!

Qu. La meua filla...

(a' Placido)

El senyor Nadal, fill d' un
dels nostres bons amichs.

(a' Lolo)

Ple Penyoreta ---

(saludant)

(Lo mateix ulls
de la Paca, y deya que no era
brunicea.)

Ld. L' papà mi ha renyat perquè
tot valsaant ab en fluir mi ha-
bia esquinçat las puntes del vestit.

Qu. tenis valis, et tant movedissa --

Ple Oli crech que'l mal no es par
tant gran.

Aut

(feut un peti à solo)

Vaya , et mes revoltosa --

Lol y be, ja tiindre cuidado, ma-
ma.

Ple (Pobre nena, y qui es graciosa!)

Lol Ab tot aiçó -- jo he perdut al
meu ballador.

Ple. Oh! me u alegro, seuyoreta,
voldrà ser tant bona, que u
permetei que jo 'l. substituir?

Lol. Ab molt quit, pero. ja u fari
l' obsequi de procurar no equi-
vocar-me las puntas, perque o mio
la manna. --

Ple y voste' diu que no es cuidadna
y previosa. -- pot quedà r tran-

quila, sempreta, procurari
tenir lo pens en l'aire tot 'l mes
temps possible.

(Sen van del brei cap al
sali)

Escena 15.

D Lulalia l'yo D^e Rita.

De Ja 'l tindi, me sembra que
no s'escaparà pas... per
poch que m'ajudi la sola-

Rit.

(entrant y murant)

Pero ahont, s'hauraut ficat.
En ; qui burca?

Rit. Li que si Placido habia compro-
mès aquest ball ab la Matilde,
y no l'anada à buscar--

En Acaba d'anarsen cap à la sala
de ball. Pero ara, D^e Rita,
voldria que voste m'fés un
favor.

Rit. Disposi.

En Li tracta del porvenir de Soleta.

Rit. Pobreta noya!

En Sen ha presentat un bon
partit, un partit brillant
pero aiçò que no senti d'
aqui del nostre circulo - un
jove que agrada molt à to-
ta la familia.

Ri. Si... en fluis Prats? Ya mi no
habia pensat.

Qu. No. Em en fluis tot o ha des-
fet.

Out. Ah!

Qu. Es tracta d' un rigenie que
te una fortuna de cerca
tres cents mil duros.

Ri. Me n'alegro, crequi... No
celebro... (D'alunt Naura
sortit?)

Qu. He sapigut que'l tal rigenie
es amic, intim amic de
ni Placido, com que no fa
may res sense consultarlo...
y vote' in donaria una gran

prova de la seva amicitat
si devant de n Placido parlaba
de la nuva filla lo mes favora-
blement. que li fos possible.

Out Ja, ja t'entendi... En Plácido
transmetrà al seu amic...

En Aigo mateix.

Di. Ademés, pera fer l'elogi de Lola
no tindré mes que dirli lo
que penso

En Vostè es molt bona.

Out Y com em entenen totas du-
gas...!

En. Perfectament! aquest ball s'ha
acabat, la deixare sola ab
lo seu gendre.

(van)

Quena 16.

D Rita Lugo Valenti.

=

Rit. Lo meu jendré! quin nom
meu agradable de pronun-
cià... no me'n causaria may.

Val. Que no ha vut a la Pulalía?

Rit. Ah! senyó Valenti, acabo
de ferter un favor, he treba-
llat per vostè. He vut a ri en
Placido -- y aiçò marpa, senyó
valenti, aiçò marpa.

Val. I podré saber que's lo que mar-
cha?

Rit. El casament de la Lola.

Val. Ebb l'arquitecto?

Ri. No, home, no, ab l'altre.

Val. (admirat)

ebb lo fill del senyò Nadal?

Ri. que diu ara?

Val. Es a dir que votei l' rebutjau -
y que n' son de bons!

Ri. Pero - qui t' hi parla de n' Placido,
vamo, home, respongui.

Val. Jo? Jo no se' res - - es l' Eulalia
la que ha tingut la idea - pero
jo me n' he rentat las mans,
no entro ni surto. jo no m'
embolico.

sen va cap al teló

=

Escena 16.

Dª Rita Avial Passarell

Ri. Y si haurant burlat de mi!

y jo, jo tonta de mi que acabo
de fer l'elogi de la seva filla.

Ohi. me las pagaran juntes!

Passarell! que no sabs lo que
passa?

(passarell entra)

Par No, mi estava veyent jugar
al treillo

Ohi Pretenen robar nos al jendre

Par Robarun l'gendre, qui es
qui es?

Rit. Ho valentur!

Par. Ah! veus? Li lo que jo vaig dir-
te quant vaig veurer que
Donya Eulalia se n' va anar
ab lo senyor Nadal oferint-
l'hi'l seu cotxe. fort! per ton-
ta t' esta' be. tu n' tens la
culpa.

Ri. No tingas por, lo peip
tornarà a entrar a la
parxa, li agrada lo nostre
esquí molt mes que l'altre
y'l percarèim, veurais.

Par. Això de si'l nostre esquí li
agrada mes que l'altre, no
ho sé, jo'l que veig es que

ja vani duar vegades se-
guïda que en Placido ha
tret a ballar a la Lola.

Ret que in contan!

Par pero això no passara
pas així. - aniré a trobar
a n' en Valenti.

Ret y bé, y que?

Par Com y que? Li posaré de
manifest lo seu mal com-
portament y l' provocaré
y si es necessari

Ret no, ves d' escandol -- Això
es un desafió de donar.

En Placido, calla y deïpen

94

fer à mi, Apoya tant sol-
sament lo que jo diga.

Escena 17.

Lo mateyr Placid.

=

Pla (Desprei de tot aquest casament
no era mei que projectat.)
Justament aqui hi ha 'ls
seus pares.) Senyor y Sen-
yora de Canivell, M'ale-
gro moltissim de Trovar-
los en aquest salonet.

Par (vor vè à donar una carbassa)

Pit. (Oh! pero aqui estich jo.)

Par (y també jo, abispat.)

Ort vosaltres també desitja-
vam parlar ab votè.

Pla Ab mi?

Par. Si senyor, ab votè.

Ort L'iteiu encarregat de una
comissió molt delicada.

Par Verdadèrament, si senyor,
una comissió molt delicada.

Pla (Hola! que in voldran negarla
mà de la seva filla.) Digni,
senyora.

Ort L'amic de votè in ha dei-
pat fà poch.

Par Si, ara fà un moment.

Pla. Lo meu amic?

Ort. Esquell jove arquitecto -

aquell que li va salvar la vida.

Ple En Heu, quin bon picot!

Par Oli, sí, un bon jove.

Rit. No se si li naurà dit en con-
fiança qu'estimava...

Par. Tut, qu'estimaba a...

Ple En efecte, m' va dir que volia
casarse, mes no m' va in-
dicar ab qui.

Rit. És una senyoreta... que val
tant or com pesa... jo li he
parlat d'ella aquí fa pou
rato.

Par (Be, ja veig l'intent.)

Ple La Lola! serà possible!

Rit Deu dirli ab tota seguretat

Los pobrets s'entiman ja fa temps
Par que si fa temps, y tal!

Pda. Conque... La sola...

Par. (Vaya aiyó marpa bé.)

Rit. m'ha dit en secret que se-
ria molt felis, si podia
unirse ab un jove tan--
simpatich... tant treballa-
dor... tant galani... tan--

Par. (que ni sab la meua dona!)

Rit. Per lo ~~demiera~~ l'pare y
la mare, no ho han vut
ab dirigit la seva assidu-
ritat

Par. L'amor d'eu fluis a ri ella, y
d'ella...

Pla Ya, ja entenci.

Ret Pero com si requirissen aqueixas
atencions -- y las sevan viritas --
ja fora com un compromís ta-
cit si no formal -- y això po-
dria perjudicar a la seva fi-
lla -- n' fluis ha rebut la
intimació de fer la demanda
formal de la mà de la sola.

avuy mateix,

Pa Avuy al demati, vegi si es raro.

Pla. Permetim que li diga que això
son assumptos exclusius d'aquella
familia y que no debem noraltres.

Ret. Vostè ja sab que n' fluis no té
cap parent caracterizat a

Barcelona, y que per demanar
a Lolita, ell ha pensat ab
vostè, lo seu millor amich.

Ple Si, va pensar ab vostè, alii
va dir mi no.

Ple Ab mi, sembla impossible

Rit. Impossible? y perque?

Pa Despuer del servici aquell
d'haberli salvat la vida-

Ple tenen ratió - negar-me al
seu desitj fora d'una in-
gratitut imperdonable.

(Vamós, segueix la comedia,
ava in toca fer lo paper de
tonto) que s'estiman, conti-
ab mi. me in torno al saló.

Nit. Aquí te a Donya Eulalia.

Par. Vamós a veurer que'n sortirà
de tot aquest fardango.

O

Escena 18.

Dita D. Eulalia.

Nit. Arriba en un moment
aproposit, amiga meua,
f' senyö te que parlar ab
vostè

Par. Si, verdaerament ara no
ho deya

D. E. Ab mi?

(Estranyada)

Pla Si, Donya Eulalia... (ab emmü)

He vist a la seva filla, avuy per
primera vegada.. y la impres-
sió que ha causat en mi.

(reponentse)

com causarà en tot aquell
que logri la dita de contem-
plarla -- justiciera. -- etipis ho
espero.. el par que dono en a-
quet moment.

Qu. (Devant d'ells es mi poch cruel!

pero-)

Pla. trieu l'honor, reujoyrà de
demanant la via de la seva
filla.

Qu.

(molt alegre)

oh! plácido!

Pla Per lo meu amic, en Fluïset
prati.

Qu Com?

Par. ('I' ha quedat freda!)

Rit. Si, amiga meua, soch jo que
hi tingut la idea.--

Qu (graciàr.

Rit. Vostè m' havia dit moltes
vegades que desitjaba que a-
questa boda i pogués efectuar-
serà un matrimoni mo-
dest... però acertat -- y confio
que vostè agrairà la meua
bona intenció

Par Adios es, esperem l' etern
agradiment de tots vostè.

(saluant seu ven)

Escena 19

Dª Ludala Placido.

Pla. Desitjo conceiper la contestació
que deure transmetre al
meu amic.

(ab anaire)

Lu Pero'm sembla que voste so-
preix

Pla No es veï, una miqueta con-
trariat - lo calor que aqui
se sent.

Lu. (Ultima a la sola)

(senyalant-li un punte en
la estomaca)

Placido, li vaig a parlar ab
franquesa... ab tota confiança -
oh! perdónim si - -

Pl. Digni senyora, no s' detingui.

Qu. És veritat qu' en lluis es un jove
que val molt... qui es bo, cari-
yós... pero te guntos que no son
h. de las classes elevadas - -

y ademés - - tal volta faig mal
de dirli això. La sola que a-
ceptaba tanta fa' poch a-
questa unió no l' hi diré
ab goig - - ab alegria - - pero
síe seus repugnancia... acaba

de dir-me que no seria ja -
may la eterna companyera
del seu amant Fluvi. de cap

Eul. manera.

Pla Serà possible! (Oh! es una mare
modelo!) Li a dir donchs que
la senyoreta Lola no estima a
ni en Fluvi?

Eul De cap manera.

Pla Donchs... Vol vorté permetreiu
que demà in presentis a casa seva?

Eul Demà, calli! ve'gent.

Escena 20.

Dits Passavell Rita, Fluvi, Matilda
Valenti, Florencio, Nadal, Lola,

Flo. (Vajã encara no he pogut
treure en clar qui de las du-
gar eita per mereixer.)

Plc Com, ja tenen intencio de deixar
nos. E molt aviat.

(mirant lo nollotji)

No son mer que las quatre.

Mat Puer jo no deitjo altre cosa que
quedar-me.

Sol. Y jo tambè!

Act. (a Matilde)

(No, el teu papà ja s'adorm-
dret, ver a brucà ls abricles...
fluir...

Flo (a Matilde)

Jo anirè a buscarlos.

Hui Senyora!

Ant. Vajia a donar las gracias
a D^{ca} Eulalia. per fi consent
a donarli la ma de la seva
filla.

Hu De la Lola? sera possible! ehh!
senyora! acabau de donar-me
una noticia.

(a' Eulalia)

que mi ha omplet el cor
d'alegria.

Hu. (L'hi agratiré molt, si m
fa'l favor de que sigan
menos frequents las sevas
visitas a casa meva..

Hu. Com, senyora, jo que ei-

peraba-
Qu tincu 'l quit de saludarlo.
llu' cdu'
fo 'l abricu de totluu.

(ab un farall)

Qu. (à Placido)

Demà in en anivèiu cap à
la torre .. a' breus de Mar-
y in farà molt ditposos si in
verolt à fernos una visita-
de confiança.

Pla cdu' D^o Eulalia, com denno-
trarli lo molt agrahit que
etich.

(Eulalia se yosa l'abricu)

Plu (à Placido.)

Demà 'm anirém a nostra
casa de camp a Caldetas,
li agrahiré que's recordi
de nosaltres y m vingui
a ditreure ab la seva pre-
sencià.

Pla. Oli. D^o Rita! Crequi que a-
questa distinció

flo. (vo: ara veig que potsè no
no està ab la Matilde.

Pa. (Mare de Deu, aquest ditxó
drinchi de l'or com fa bellugar
y enparbillà a tothom qui
arriba a sentirlo.)

flo. Diguin, Placid, vol fé'l favor
de dir me si no es indiferencià

ni i dirigeix a la Matilde o la
Lala?

102

Ple. A la que tinga mer dot, jove,
a la mes rica. Ho averigua-
re y demà li tornare la respo-
ta.

Flo. Graciàs, (Al ultim ja se que
ni haig de dirigi a la Ma-
tilde..)

(se'n va a pararli l'abrietu)

Nas. dirigintse a Plecid. (toca lo proles)

Vaja: tot esta ja finiquitat.

Clos lo contracte y la noya.

La Matilde la ten qui esta

boja per tu d' enamorada

Ple. Ah! ah! ah! Miri,; La sent?

per la polca ab campani-
llas que tocan diu.

D' aiyó es de lo qu' esta ena-
morada del orinchi del or.
del aquell repichi qu' ara
imitau las campanetas
de la orquesta y que li faig
jo ara aguantantlos la borsa
en l'aire. y dihentlos com la
cola del diablo..

Dime niña hermosa di-

Nad. Pero home --

Pla Anem, Papi

Mu licolta, Placid!

Pla Ah! et tu? vira també, Vi-
na home, quan riga hora

ja plorarem si cal., Abre
 en questio de viure, de viure
 y fer bromia, viure y ballar
 y a fer bobaja l' non sem-
 pre seguint lo compas
 d' aqueta Polca.

Le munita ve se-
 guint tocant la Polca
 totas las figurar estan
 molt animadas pu sant
 se ls abrich y pu-
 sant qui podra en-
 portarse a n' en Ma-
 cido.

Alin

Veyent que Placid
agafa ab aquella alpin
lo cant de la polca tam-
be lo secunda.

teus radio. Riquenli.

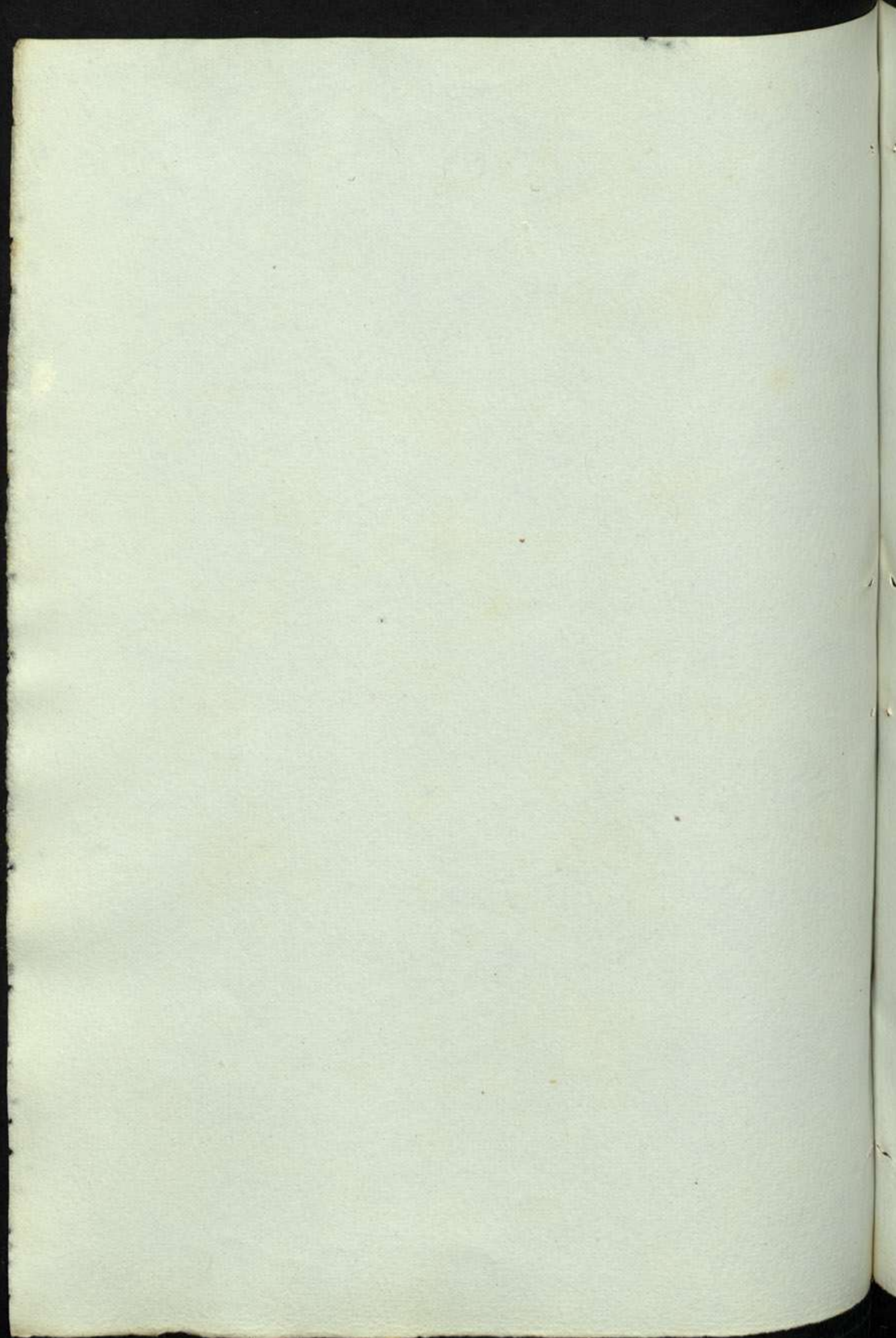
salta Placit y rim
cuu un alocat. toti se
firan ab ell y no cau-
nient lo que passa
quedan sent broma tam-
be pero falsa)

toti ali' ali' ali'.

Wed .

'a son fili veyentlo e'
aquella manera

Be, pero que't tornas
boig?

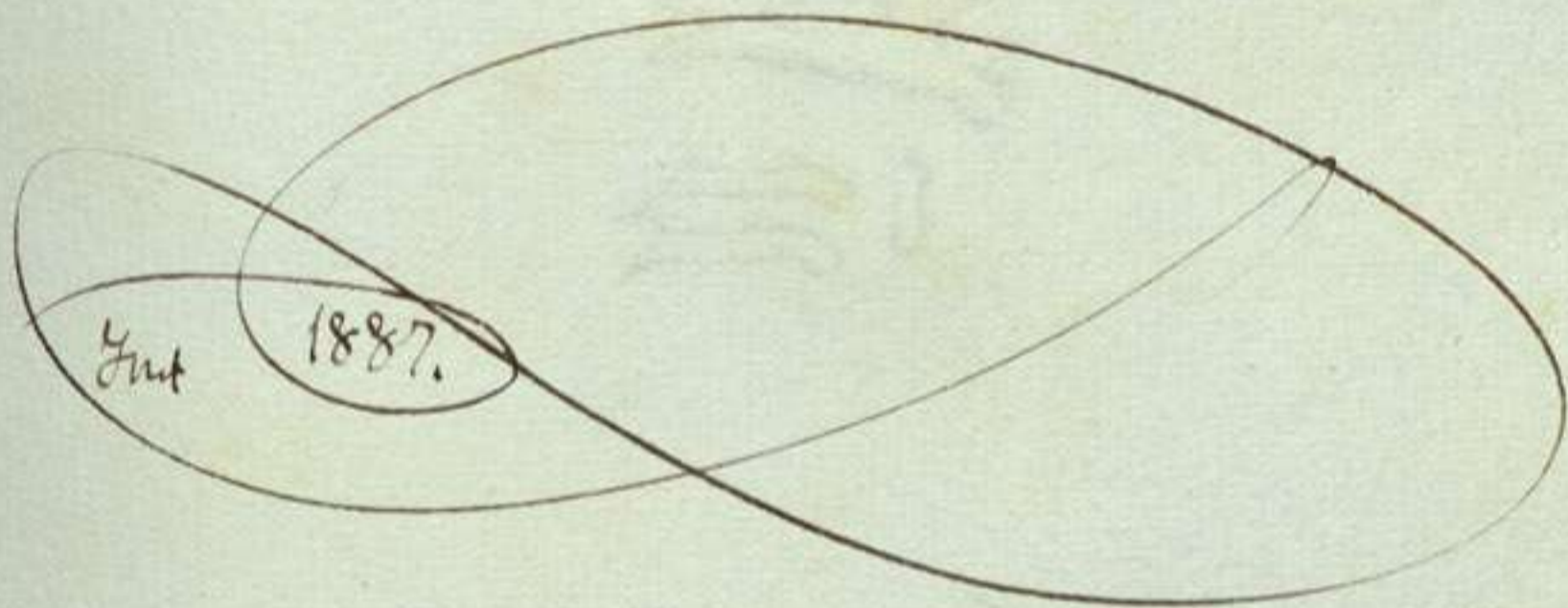
Pla Atl revès, sabi, no ho
sent, home.

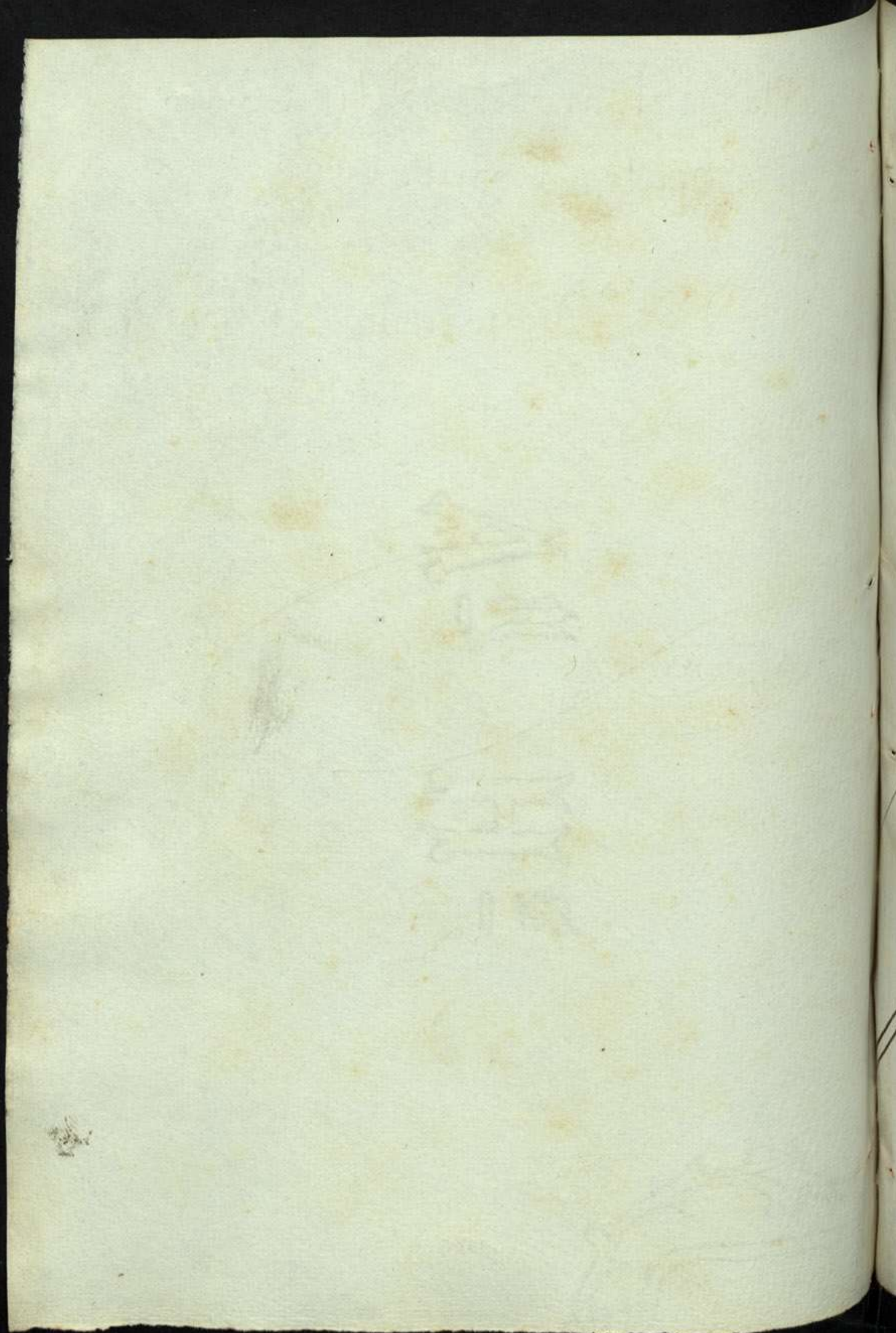
105

(cantant.)

Dime nina hermosa di,
si te quita el bello son.

Acelò

Comedia en cuatro actos
de

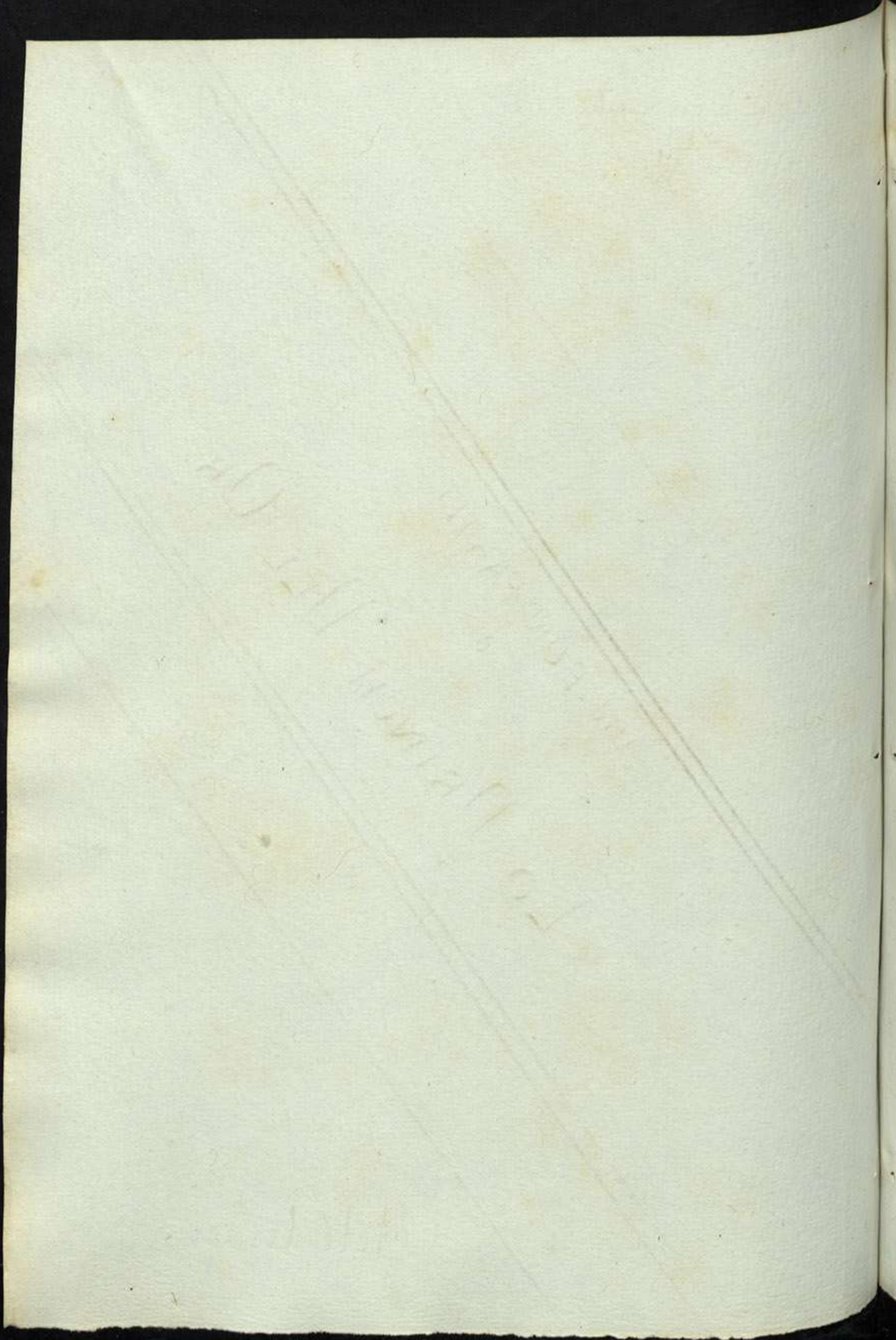
12-2-

106

UN BON PARTIT.
o
LO DRINCH DEL OR.

Joseph Felin y Codina.

Acto tercer.

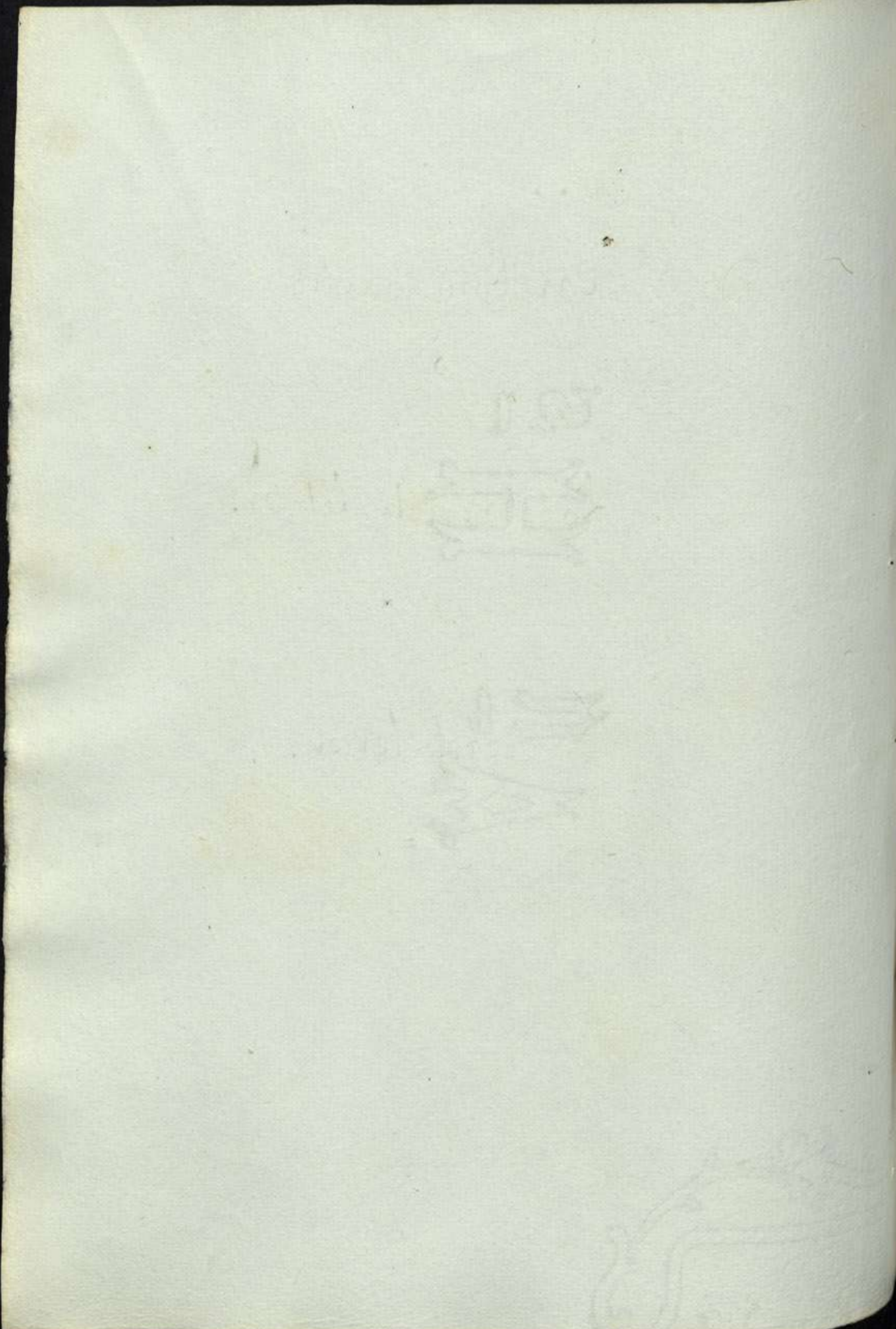
Un bon partit

o

Lo drinche del or.

Acte tercer.

=

Acte tercer,

A casa Valenti Breu, de Mar.
 Salí - desde el fondo - ven la
 campinya - portas lateral -
 a la dreta una finestra ab
 laudeta al devant. y demunt
 una ollera de llarga vista - a
 la esquerra una taula rodona
 y a la dreta un piano. De-
 munt de la taula rodona
 un ábrum bastant gran y

lo necessari per brodar al
reals.

Escena 1^a

Valenti, D. Lulalia. Lola.

Val.

(mirant ab l'ullera)

No veig ningü. es particular!

D. Lulalia

(detrás d'ell)

No ho entench! deipam, deis
pam mirar à mi.

(li prent l'ullera y mira

per la finestra.)

Lola.

que ls hi passa?

(bordant à vore la taula)

109

Ja fa cinch dias que no fan
mei que estar mirant per la
finestra, qu'esperau algü?

Val. No, a ningü.

Eul. Ans entreterim lo teu papà
y jo mirant lo carril que
vå cap al empalme

Val. Quant un se troba a la torre
aiçò mi alegra. --

(baixa Eulalia)

que no distingeixes res?

Eul. Oe.

Val. Veyam, deïem, jò veurè --

Eul. (a Valenti)

No i concibeix. En Plácido
al ball de casa Durau, mi' havia

no obstant promiei que in faria
una visita.

Val. En sembla que no vindrà pas,
s' haurà decidit per la Matilde.
oli.

(exclamant de prompte)

Lol. Que passa?

(arruñada)

En. Res. (a Valenti)

que veus algo?

Val. Un cotxe... Calla! un nubol
de pols, dintre'l nubol hi ha
un cavall... y a sobre del cavall
un cavallè.

En. Y es jove?

Val. S'acorta, y s' deté' devant del reipat.

En. Ay Deu meu!

110

(se sent truca ab entreyut)

Val. Han trucat, es ell.

En. que l'han conegut?

Val. Perfectament. entremity de la
pols.

Escena 2^a

Diti florencio.

=

No servidor de vostèi -- He viugit
a darli una sorpresa.

Val. Vostèi florencio?

En. (Vaya un capritxo qui ha tri-
gut aquest pinyolet.

Sol. (Oro, d'hoit surt ara aquest me-

quetrefe.)

Flo M^{re} me dit. Esqueita bona familia valenti, s' deu fatiguen ja de debò a la seva torre de breuys... en aquesta epoca, sols... vaig a convidarme a dinar a casa de ells.

Lu Vostè es molt amable.

Par. Si, vostè us aprecia massa.

Flo Y que tal de salut, la hermosa solità? s' aburreix gayre?

Sol. Oh! no, passo regularment l' estona

Flo. (Hem sembra que li han pujat la colors a la cara desde

que mi' ha v'it. es natural, 111
l' mi he fet afecte.

(a Valenti)

Després t'indí que parlar ab
vostè de un assumpto de la me
alta transcendencia

Val. Pu a mi?

Ho. A vostè. (Es molt breu tot això

(mirant a l'excuse)

no mi ha lujó - - pero está molt ben
amoblat encara que ab senyils.

Elle.

(observant la investigacion
de in florencio.)

Son els antics mobles que
teniam a Barcelona.

Ho. Si'ls rebutjos, prou que's

ven.

En. (Y qui es imprudent! rebutja.)

Flo. No'ls hi demanarè si tenen una
cuadra per ficarhi 'l cavall, per-
que suposo —

Val. Cosa la tindrè ocupada. hi han
tronchs, botar, malons, futar,
y altres coses que la impossibi-
tan

Flo. Be, bè, s' trobarà tot!

(a Lola y observant lo brodat)

oh! oh! molt buriel! de molt
guit el treball que vostè fa.

(a Valenti)

tambè m' farà 'l favor de fer-
me donar grà: palla y garrofas

pe'l meu caball

Val.

(Li clà, el grà dels pollastres,
quina barra!)

Flo

Serà un carquet turc. o' grecu-
pera'l seu papà?

Eul.

No senyor, es un almohador!

Flo.

Esti' un almohador!

(apart)

Està vint, l' he flechada. es
ruborisa cada vegada que li
dirigeixo la paraula.)

(a Valenti)

Ja l' hi he dit que despres tenia
que parlarli de un assumpto
de la mes alta importancia.

Lola.

Se m' es acabada la llaua ven

mella

Lu. Lu trobaran eu lo meu
cuarto

(Lola i aipeca y seu vâ)

Escena 3^a

(Diti meu Lola.)

=

Flo. (Qu' es satrapa, ha buscat
pretext pera deixarme a solas
ab los seus papàs -- Lu desi-
deigo

Lu. tal volta podrà dar no no-
ticià referent au eu Placido.

(à Valenti)

Val.

(A Eulalia)

113

Si, es una bona idea, l'hi
vaig a preguntar.

(alt)

Ode pe'l pollo florencio.
y que hi hà molts dias que
no ha vint au en Plácido wa-
dal?

Hor No, ... antes d'ahir lo vaig
trobar a Caldetar a casa del
Canivells.

Val Malo!

Qu. Ah! ha anat a Caldetar?

Hor Si, a visitar aquella fami-
lia. oh! hi va molt sovint,
sempre porta ramus de

rosar... y altres flors a Ulatilde

Eu. (Ramus de flors... això ja es massa.

Flo. qui volen que ls hi digui, m
sembla que fa cocor a la filla
d'aquella família.

Valm. (Ja ni estaba jo ben convenent.

Flo. I jo ni he decidit... a tenir lo
quit de passar un rato ab
vostè... per un motiu que es-
tich cert no desconeixeu vostè

Eu. - quin motiu?

Flo. Dimpensim... dech primer
ocuparme del meu caball.

que habia olvidat... una mag-
nífica estampa... de valor tres
mil pessetas.

Uel. te un caball de tant preu?

114

Ho. Jo ni ingenio, de que in serviria
tenir argucia imaginacio ser
home de non? Cada demati
me in vaig a casa d'un marpant
de mular y caball, y l'hi dich
que li vull compra un cavall.
l' regateigo y l'hi faig present
que com desitjo cosa bona --
de tota confiança -- el vull pro
bar -- y en efecte, el vespre
l'hi torno y al entregarli, li
faig present que no in convie
perque ~ es espantadís, morrega a
tot hom, que te una pota mercurta
que las altres -- que coixeja d'un

pen.

Deu. Lo que no li resulta car

Ho. Ja ho veurà... no li poden te-
nir res que dir, i ho mantindrà
els li mantindrà lo caball.

Val. (ebb el grai dels altres.

Ho. Com que deya que la cua-
dra i troba?

Val. Cap a la esquerra. ebb cap
devall de l'era... Pero, no de-
ya que m' debia parlar?

Ho. Si... D' un assumpto de la
mei alta importancia pero
deyprèi qu' hagi arreglat y
colocat l' caball.

(sen va)

Escena 4^a

Valenti y D^{ca} Ludalía.

Lu. Ya no veus. a Caldetar!

Val. Que vob fertii? Is passarells
ais han guanyat per mià

Lu. Com son tant intrigants y
tant oli! ella sobretot! En
quant al senyor D. Plácido! --
no m' importa res -- Pre-
tentant que volia fer com-
truir un chalet al cap
d' avall del mont...

(Trucan)

trucan, es ell'.

En. Si fos en Plácido!

Val. Si que us hauriam lluit.
Es en lluis,

(vegentlo)

Escena 5na

Dit lluis que entra ab un
paper rollat y ab cert temor.

Val. Ludevant, amich lluis, sigui
ben vingut.

En. (ab amabilitat)

trichi un especial gust en
que i magia recordat de
nosaltres.

Hui.

(Saluant)

116

Senyó valenci, D^e Lulalia

Val. Ya deu habè rebut la meua

carta? y venir tot desseguida

es votè molt complacient.

Pu. Quant li agrahireiu l'òti... tanta
amabilitat

Hui. No dede negarli que he estat

consultant ab mi mateix si

accederia als seus desitjos, pero,

jà veuran: no so veucoròs, si

la ofensa và ser ferma, veig que tan-
bé ha sigut satisfactoria la explica-

ció. y eop per altra part hi

te cap culpa la filla de vo-

tèr.

Qu La veritat es que - jo - no
trick present ... no ho recordo
res de lo que m va dir, com
estaba tant nerviosa - tan
marejada -

Val. La pobreta Lulalia i trobaba
tan mal... supria de tal mo-
do que ... pero vamós, no'n
hem recordem mes.

(Seysolant lo rotll de paper que
vute a la me)

Coli. ja veig que i ha ocupat de
no altres - y del chalet.

Mui hi, he perfilat el plano.

(Lo desenrotlla sobre la
taula.)

No se si mereixerà l'aprobació 117
de votar. y sobre tot si serà del
agrado de D^o Lulalia.

(Mirant tots lo plans)

O
Escena 6^a

Diti, Lola.

Lol.

(sortint)

Ah! en Huis aquí?

Hui. Senyoreta!

Lol. (Ara comprendi el motiu de
mirar tant sovint cap a la
carretera...)

Lu. Vejar, Lola, examina aquest
plans ab en Huis, y ja us di-

và, lo que t' sembla

Lol. Es un chalet.

Val. Si, pel cap (habentse acostat)
d' avall del hort, no ha viut tot
desseguit.

Lol. Oh! es molt bonich. y sucava
m' agradaria mes si'l decorat de
la fatxada sigui una mica mes
sensill

Lluï S' arreglarà fàcilment, per serli
agradable tot se pot combinar.

Val. (à Lolita)

Digas, no t' sembla que deu-
rèim tractar d' adelantar aqueix
casament lo mes aviat possi-
ble?

En hi l'auriam d'adelantar 118
Ho no crech. com que de-
sitjo que i efectue abans que'l
de la Matilde.

Escena 7^a.

Dit Florencio.

Ho Hem arreglat lo morralet pel
dina de la meva bestia. vull
dir lo meu caball. Hola!...
eu Huisset Prati?

(acostantse a la taula)

Pero que fan vosteis tant cap-
ficatis y contemplant aquest

paper?
Sol no in destorbi treballen.

(a Hui)

No li sembla que las finestras son
massa raquíticas?

Hui Oh! las engrandireu.

Flo (Una noya arquitecto? Aipò m
serà molt convenient per quant
me proposi edificar alguna casa.

(baix a Valenti)

tindrè que parlarli d'un assumpte
de la mes alta importan-
cia.

Hui Ara m en anirèu cap a
l'hort pera veurer ahont
emplaçarèu l'edifici.

Val. Si, es una idea excellent,

anem cap allà

Qu. A mi m' agradaria que'l chalet estigués a la vora del safretj gran.

Flo. (Aquet bon home no m' ha entei.)

(e' Valenti)

Ya li he dit que trichi de parlarli.

Val. Si, si, mes tart, després.

(Ya in carrega aquet joveret

sen van tots meus florencis)

Escena 8^a

Florencio lupo Plácido.

=

Hlo

Etich decidit... la moreneta
se li ha importat la palma -
habia pensat ab la rossa -
ab la Matilde, pero com en
Placido ni ha pris la delant-
ra. y com qui es un amic -
no li volgut ferli la com-
petencia - perque si yo ha-
guer parlat - y despuer, ni es
completament indiferent que
sigui la una com l'altre.

Ple

(aparir al fons ab el wadet)

Entrí, papà, entrí.

Hlo (En plácido aquí? que diautre
ni vindrà a fer.)

Pla - Hola, florencio!

Glo - S' pot saber, el motiu de tenir el gust de veurels per aquí?

Par. - Y aquestas senyoras, que han sortit?

Glo - tot hom s'es dirigeix cap al hort.

Pla - Qui sembla que voste' està aquí com si fos de la casa. Es a dir, com si formés part de la familia.; Vol ferme l'obsequi de fer avisat per algun criat al senyor y a la senyora de Valenti la nostra

tra arrivada,
Ho - Li que ---

Pla Si agrahirè ab tot lo cor.
Flo Per senti agradablel que di-
montri vindrà a fer aquí.
(Sen va)

Escena 9

Pacido..

Pla Ali'. Avant. Yo Ja som aquí.
Veyam la proba com m'
espirà. ; M' estima la Ma-
tilde en los cuatre días que
m' he estat à casa d'ella, à
la seva torre de Caldetas, n'
he rebut probar que no po-

deu fallir. Pero aquetas pro-
bar, aquetas mostran d'afecte
que continuament me dona-
ba, auaban dirigidas a mi?

; No era que excitada per la
fortuna qui ella sab positiva-
ment que li hereditat del
meu tio, m'adulava pera
ser rica, y no perque co-
mensés en son cor aquesta
simpatia? Oh! Malelit! Ma-
lelit or! Abb lo concei-
ment que jo estich segur
de tenir del cor de la dona,
jo nauria trovat ara per
primera vegada en a-

questa vida, un amor que no
falla ni a las probas mes
extremadas pera creurel
del tot verader, y, per l'or,
pe'l vil metall, es que tuedi
de tenir lo dubte en lo
cor de que potser es sols fin-
jit lo que jo crede de veras.
Oh! ara ho sabre del cert.
lo que fare jo ara fara
que ella prengui un deter-
mini al instant, la forma
en que'l prengui sera'l
que mi ensenyara clara-
ment si es codicia o amor
lo que per mi sent ella.

122

Tot està ja preparat, afor-
tunadament lo meu pare,
que ab la ceguera que te per-
mi, fa tot lo que jo li demano
ni ajudaré seguint las in-
truccion que jo acabo de do-
narli y així se resoldrà'l con-
flicte. oh! com respiro! a diu-
tre del meu fet excepticisme,
quin goig fora per mi, trobar,
com jo ja de cert sé que hi ha
d'haber en lo mon, mei o'
una noya desinteressada y
bondadosa.. oh! Abant tant
escasas com van.. Arauré

tingut jo la sort de trovar-
ne una!

Escena 10.

Placido, Nadal.

Was. Escolta, noy.

Pla Do! Ya coniech que vol
tornar a venir a posarme
obstacles.

Was. Si: jo... aiço de venir a de-
manar la Lola després d'
haber demanat aliu a la
Matilde!

Pla Pero home de Deu! no

travemus etiam duas horas die¹²³
cutintus y fectus la pro
y el contra. y convenint al
ultim eu que vrentes jo
esperava la occasio d'expli-
carli la causa d' aquest cam-
bi, voste in faria el favor
de darme lo que li han dit
los pares de la sola?

Ma si, pero jo---

Pla. Sit! calli, Despres ja ho
discutirem y parlarem de
tot. Ara ells venen aqui.
Preparin, segueixi las mevas
instruccions y fassi lo que
mi ha promès.

Nao. Pero ---

Pla. Pois! Venen.

Nao. (Res, me domina. fa de mi
to que vol. tu fi, ves, fem-
to; pero que dirá de mi
la excafetera D^e Rita de la-
ribell? Dirá---

Pla. Pois, calli.

Q
Escena 10.

Diti Valenti. D^e Eulalia.

Diti

(enfocado,

Oh! senyors! fins ara no
no han avisat que voster

124
Raguessiu arribat

Val.

(Els bresgeant)

Habiam anat al cap de vall de l'
hort,

Wa. Si aquest bon senyò sempre
vè de l'hort.

Val. Que tal, lo lo treu o no'l treu la
neva dona.

Lu. Hem vingut precipitats.

Val. ¿- que tal? que tal? com va la
salud?

Wa. Divinament... no debiau ro-
tei apresurar-se, sens cum-
plimenty.

Lu. Oh Plácido! ja desconfiaban
de tenir l'quit de véurel

perqui.

Pla. Com que tenia lo dentj de
que'l papà m'acompanyei,
y fà alguns dias que no's
trobaba prou bè.

Wa. Yo? (Atra vol qui estigui malalt.

Val. Y donchs,?

(A Nadal)

que havia agafat?

Wa. No ver, no ver.

Pla. Efectivament... ves de cuidado,
reumatisme! - -

Wad. (Calla! mal cap, parlant
d'enfermetat, es facil aga-
falar.)

Pla. Corra, enviam a la tola,

(a' Valenti)

Val. Ya la tens aqui.

(vegentle veui pel fondo)

Escena II.

Dits Lola, entrant ab un ram
de flors a la ma)

Lol. Oh! els senyors Wadal. quina
agradable sorpresa.

Pla. (saluant)

Senyoreta!

(boia a wadal)

(Pero mirila que hermosa)

Wa Deipam mocar ab tranquili-
tat!

Pla. Qui es aficionada a las flores
Lolita?

Lol. Son la meva passio --
aqueixas sobre tot --

(Com que me las ha escu-
llidas en fluis.)

Pla. Oh! no es estrany que li
agradiu. Son el llenguatge
mut del amor, son las que
reben las confidencias dels
enamorats, las que tras-
miteixan las dolces im-
pressioni de dor cors que s'
estimiu.

Lol. Oh! no es aixo, pero a fora,
en que se ha de ocupar lo

temps?

Pla. Et que las flors.. y las hermosas
se compreenen, perquè.. entre
vostè y aquest ram--

Sol. De deya jo, pero ni hi ha res.
no pot haverhi res entre a-
quella colecció.. entre totas
las flors del univers, senyoreta,
que i pugui igualar.. ni com-
parar ab vostè. que valen los
clavells ni voras, ni clavells,
ni llasemins al costat del bri-
llo de l, seus ulls.. del color
sonrosat de las sevas gal-
litas etcetera, etcetera, --

(rient ab gust)

wo volia dir això?

Qu

Li boj'arrada!

Pla

(quina verbotat, quina
gracia! y per lo menos a-
queixa parla y be.)

(acostant-se a wadal)

Wa. Papà, la sola'm convè.)
(que diu? ara! ara tot
seguir?)

Pla. D^o Eulalia, el papà dent-
jaria tiindre'l quit de par-
lar ab vortè una cruan-
tas paraulas.

Wad.

(a Placido)

Reflexiona---

Qu . Lola!

Lol. Maura, maura!

Dn. Acompanya al senyor

(designant a Placido)

fins al menjador.

Nad. Si; crech que te necessitat de
pendre un refresch.

Lul. Quant siga del seu gust.

Pla. (Abanti, no's detingui... sino
in quedare solter tota la
vida.)

(ofereix el braç a Loli)

Senyoreta a las sebas ordres.

Lol. Per aqui.

(sen van)

Nad. Ha ha pres focu a la metxa -- ja
esta oint, a la vora del focu,

l'erca s'eucent!

Escena 12.

Valenti Lutalia Vadal.

Val. Si lo seuyor vadal vol perdre un var d'horchata, o una copeta de Pyspenniu.

Vad. Mil gracias, no tindrà la costum de perdre res, fins a las horas de menjar (estic del tot intranquil y no se comensar.) Vostei tenen una filla molt graciòsa, molt bonica, molt!

Val. No es par per ferme l'interes-
sant, pero dech dirli que tot
hom me diu que te un cap.
com si l' diguessen estret
d' un quadro de murillo.

Lu Lucara es tant jove, tant
ignocent.

Was quina edat te?

Lu Dinou anys

Val. Ah! Dinou anys, puerja,
troba en la edat de me-
reixer. Ya vortei deuhem
haber pensat en establirla,
en casarla. -- (Ya he trobat
lo canvi,) y si vortei tri-
guessen aqueita intencio ~

podria tal vegada proposar-
li un bon partit.

Qu. Un bon partit?

Nao. Vamós, ab voste m dei-
parè de retòricas è indi-
recta, Es tracta de 'n
Plácido.

(ab afectació)

tinch l'alt honor de de-
manarli la mà de la seba
filla

Vel. ; ehh! (alegre)

Qu. (agut)

Dissimula!

Nao. La posició social, y la for-
tuna de 'n Plácido.

Qu. Jassim il favor de callar, no
saltres no preteneim saber -

Val. Es inutil quant eis digui -

Mad. Oh! (o soci molt llardis. o

Qu. Amich Madal -- la preleusio de
voste' us unpla de goig!

Val. Y eis honra, y puch dirli ab tota
certesa y ab tota la efusio del
meu cor. -

Qu. Voste' ja's fava carredu qui en-
tre marit y muller es dehem
tractar aquets assumptos.

y com que in Valenti es l'amo,
el gefe de la familia -- y el
que dirpora --

Val. Oh! si! jo soci qui porta la

veu aquí, jo març. —

D. L. Ademèi, debiem informar-
nos del parè de la nostra filla
perque per veí del món vol-
dríam nosaltres contra-
riar. — ni forçar la seua
voluntat. — las sevas in-
clinaciòm, ¡pobreta filla
estimada!

Mad. Es molt just!

(mirant)

Ella veí. vol que li digui
que vortèi li volan par-
lar?

Val. Vortèi es massa bo.

Mad. (¶) que dirà a tot això la

hermosa ex. cafetera Da
Rita passarell.)

130

(veu ve)

Escena 13.

D. Eulalia Valenti lupo Lola.

D. Cu. Cristobal!

(empugantse li ulls y ab

veu conmovuda)

Eul.

Eulalia!

(abracantle)

Cu. Apreta fill meu!

Lol

(entrant)

Hola! L' papà y la mamá

abrassantse?

Qu. Si, filla meua! Contemplau,
observa la nostra ditpa, la
nostra felicitat.

Val. La fortuna us ha entrat
de bat a bat per la por-
talada gran.

Lol. Que passa?

Qu. Ctecabau de demanar no la
teua ma

Lol. De veras?

(ab alyna)

Qu. Noaltres no t'voleim obligar,
ets llibre, completament
llibre.

Lol.

(sentli un petó)

Marmaita meva.

(agafant las mans de n'Valenti.)

papaita meu.

Val. Conque ja has endevinat qui
es el pretendent?

Lo Oh! crech que si. En Hui!

En. Y qui recorda de n' Hui?
No... es en Plácido.

Lol En Plácido? no'l vull pas.

Val Com i entent?

En Pero ; perque?

Lol. Perque, perque.-- que se jo,

Eni sembla que he comensat

a estimarme a n' en Hui--

y ja que he comensat.. just

es que m' deiyi acabar.

Val. Però - te men d' un milló de
perretar, desgraciada! me
d' un milló de capital.

Sol. Y que se me'n dona a mil!
Donchs si demà se'ls hi pre-
sentei un altre ab dos milions
també desvirian voler que
cambies lo meu modo de
pensar - y si un tercer ne
tingués tres - voldrian lo
mateix! Aixo no pot ser -
de mudà cada dia las in-
clinacions del cor.

Val. Prou, filla revolucionaria!
En l'obligació de tota seyyo

meta beu educada es d'obelir¹³²
als seus papai. Souriu
y no fassin aqueita cara
com si preidissin un dol.

Val ligas falaguera, o simo --
dol. Oh! es quietich decidida.
No m' hi casari pas.

Val Calla! m' ha semblat que
parava un carruatje al
frente del vetpat. Si una
visita.

Qu. (qu he mirat)
Una visita.

Val La familia Passarell!
Lo. Oh! La Matilde.

(seu oã.)

Eul. que diu ara! Si; trovan
ab en Placido. y li parlau-
Val. Etigar tranquila, ja arregla-
rem las cosas de modo que
se in torniu molt aviat.

Escena 5.

Valenti Dª Eulalia. Lola -
Passarell Rita y Matilde.

—

Val. Ya lo termin aqui.

Eul. (a Valenti)

Sancha freda y prudencia.

(a Rita)

Oh! estimada amiga meva!

quina agradable sorpresa. 133

Anta. No debiam experar la voste
visita - no es cert?

Pu. No, y no obstant el cor m'
no deya, aqueiy mateiy de-
mati parlabaum de voste
ab eu Valenti.

Val. Si, parlabaum de voste -
y l' bon amich passarell,
deyau no i recordau de
moraltres,

Pa. Pues ja i tenen aqui.

Val. (a Passarell)

Sempre tant rollis... tant
roburt.

Lol.

(a Malilde)

trich que parlante.)

Mat (Go també.)

Sol.

(a' Malita.)

D'assumptos graver, inte-
ressants

Mat També jo, aneuren cap
al jardí?

Sol. Mamma! ; vols que ab la illo-
tilde anem a cullir unes
cuantor flors? li fare un
ram.

Eul. No faltaba mes, aneu, aneu
fillas mevas.

(Valenti mit ab ellas Eulalia
la acompanya fins a lo port
del foro.)

Escena 16.

D. Pulalía Nita, Passavell.

Pass.

(à Nita.)

Veus com no citaban en lo cert?
no veig ningú?

Nit.

(à Passavell)

He sentit lo relinxo d' un cavall
dim de la cuadra. Et dich que
en Placido es troba aquí.

Pass.

Vaig a ficar l' nar per tots
los forats y racons y si hi
es jo l' trobare.

Qu. Pero ; que fan de peü dret?
assentintse --- preueniu assiento.
(Rita y Lulala se senten)

Par. Gracian, jo tinc entumidas
las canas y m convé l'exer-
cici, l' monument.

Rit. Que hi han molti dias que
no han vist a ni en Placido.

Qu. quin placido?

Rit. En Placido Nadal.

Qu. Ah! si, l' fill d'aquell amic
de voste? -- puer -- desde l ball
de casa in Duran.

Ri (L' han vist, jo no juraria!

Qu. no m recordo qui in ha
dit qui havia anat a fe

un viatge.

Rit Si, cap a la Sardanya.

Par. que he trobat lo sombrero

bartó den Placido sobre el

(manus)

Calla! aquest bartó se sembla
al bartó que porta n Placido.

Val (Ga plou.)

Eul (Quiu descuit!) Aquest bartó
perteneix -- lo va comprar
en Valenti

Val Si, ab barar del siglo ram-
bla dels estudis -- lo dia
que vaig anar al tibidabo
ab lo vector -- dich ab lo
director d'una societat

de neu - - no, d'aiguas.

Par. Y aquest sombrero? noy y flama-
mant? voste no té pas aquest
capet - - à menos que l'hi
hagin disminuït.

Val. Aquest sombrero - -

Lula

(altre) agafant lo sombrero

Es l' de n' Hui Prat l' ar-
quitecto.

Par Com, en Hui se troba a-
qui

Cena 17

La mateixa Hui.

=

Hui Molt servidor de vostés.

Val. Ah! oy, Hui que trieu
 de parlarli
 Hui Preciament jo també vindi
 a parlarli senyor de Passa-
 vell.

(Repara en les altes)

Ah! Hola.. La senyora D^e
 Orita y el senyor de Cami-
 bell.

(saludant a un y altre).

Par. Hi era, no m'ho pensaba.

(Valenti troba un veu)

Va. Miri, Hui: he reflexionat,
 y no es lo chalet mui lo que
 deitjo. A solita li agrada
 molt tot lo que recorda

l'orient. Aquells minarets,
aquelles cúpules ab la mitja
lluna dalt li agradau molt,
molt.

lli li? Donchs a mi mi agra-
da molt, molt, tot lo que
indigni formalitat y
dignitat, y generositat,
y noblesa, y com que veig
que deigraciadament a-
qui no s'hi trovan cap
d'aqueter corar. Jo in re-
tiro deid' ara y l' deixo
aqui el plano del pabello
pino perque se'l faccin

acabar per un altre arquitecto. ¹³⁷
No hi puch jugar jo a puput
ab vortej. ; Saben? Mirin, veuen?

(traientre duas clauetas)

La clau que jo podria fer trincar
a las orellas de vortei, son aquer-
tar que son sencillament de ferro,
y obran los pupitres ahont jo
trinch los compassos y los estutpos
ab que jo in quanyo honra-
dament la vida, ; senten?
trincar aiyin,

(la fa trincar)

Vortei tenen bon oido y es clar
al moment han conegit
que eran claus de ferro, y

com que casualment n'
han sentit dringar unes
d'or, ara es natural. Coïso,
cegos per la vena que l's
ha posat als ulls la seva
codicia... No, no, no, si fan
bé, si han pensat divina-
ment, si jo l's ho aprobo;
permetin sols després ve-
nir a veure a la sola pre-
notificantli la causa de la
meua desaparició repentina,
y vequin, vequin, si poden, que
no ho crech, agafarà ni aquest
puput que l's te tant boïso,
tant cegos y que l's fa bobjar

tant ferides Dringar las sevas ¹³⁸
claus d'or a las aurrellas de
toli, Mer mer, ni una para
la senyor de Valenti, Senyor
de Passavell a las ordres sevas,
Veure a Lola després... als peus
de votèi, senyoras.

(sen va)

Nit.

(a Passavell)

Que tal, has sentit tirar?

Car. Y qui es bala roja.)

Què. Ah! ah! ah!

(vient ab gran rialla)

Val. D'aquí vius?

Què. Y no traig de viure? No
ne vint ningú que tinga

meu amor propri qu'
aqueti artitar. Abra perque
li neu dit que voliam un
kioco oriental, miriu
de quin modo i'ha eu-
fadat y ha exit de quici.

Par. Ah. Be. si, ja, ja entend-

dit. Si, com qui era la tercera
vegada que'l senyo li
feya cambiar lo projecte.

Lu. Gut, sembla que ho ha prei
a mal.

Val. Y i'ha eufadat.

Lu. Ga venhen.

Par. Si, si, ja ho veig.

(molta falsedat pux oculta)

Rut Aquí hi ha misteris, en Plà-
cido es aquí.

Par Calla, beneyta.

(Apant a Rita)

Qu (Sembla que ja se'n van.)

Val Si, espera y calla.

Rut. Que feu, donchs, Canivell?

Par Si, hauréu d'anarsen.

Rut És ja tant y tindreu lo sen-
timent de deipartir.

Qu tant prompte?

Rut D'aquí a caldetas hi ha
un bon tretxo

Val. Per lo menor davem un
parseig per l'hort, y de par

venrem lo jardí
Nit. cob molt quit. y al Matip
temp; avisarem a la Ma-
tilde.

Val (gracián a' Deu que nen ariran
aviat)

Escena 18.

(Diti florencio.

=

Ho

(ab alyria)

oh! oh! La familia Passarell.
Ya no ni etrouya la viu-
guda de in Placido.

Par Com? que!

Qu (quin estúpido.)

Val. (Quin cap d' estopa.)

Qu (sent seyar a florenca)

Pero -- ja voste' sab que nosal-
trei l' heu vint.

Val. (i)

Ja fa mes de cinch diars.

Ho que ditheu ara? Si encara
no fa un quart que l' he
saludat aqui, aqui ma-
teix.

dit. No cal que diguin res mes.
Senyora, ja sabem lo que'm
convenia averiguar.

(a' Panarell)

Si tu t' ho miras ab indi-
ferencia tindras oxpata de

culfla, en bloc de sauer
en tas venas.

Par. Deixem fer a ni a mi!

(prenent un aïe Marcià)

Net Vaig a donar un crit a
la meua filla.

Cul. Pero senyora..

Net. No crech que tinguin la
pretensió de que hi deixem
aquí la nostra filla

(se'n va cap al foro)

Glo.

(a Dª Lulàtia)

Pero que passa? que hi ha?

Cul

(a florenç)

Vostè te la culpa de tot!

(enautin al foro)

No. (De que tindrè jo la culpa.)

141

Escena 20.

Passarell, Valentí, florencio.

Par. Ara l' dos tractarem del assumpto.

Va De quin assumpto?

Par Aiyó vol una explicació. Los dos hem fet armars, los dos hem pertenescut a las filas de la milicia nacional. - voté sargento y yo cabo segon. - y per lo tant.

Val No l' comprendu.

Pas. Desde l' primer dia que
aquet jove ns va manifestá
lo desitj d' unir-se ab la me-
va filla.

Hlo. (Ho?)

Pas. He — vínt las maniobras
de voten, totas ellas de
mala lley.

Val. Senyö Passarell.

Pas. (Ab decisió)

Senyör Valentí, estich á las
sevas ordres.

Hlo. (interpretando)

Vamos, senyors, que hi
hagia pau.

Val. Que s' ha pensat ferme

por per la tremenda?
y en ultim cas, no crech
que hi haja cap lley que
s'oponi a que lo parei trac-
tin de casar a las sevas fi-
llas... ab qui lo hi agradi.

Pa. Es que primerament va
escullir a la meva...
va visitarlos.

Ho. (Veritat es, vaig visitarlos
avant.)

Val. Y be, y que? Despuer ha
vingut a Obrey, de Mar,
¿biyo' crech que tampoch
hi haurà cap lley que
ho prohibeigi?

Ho (també es veritat, però li
fet mal.)

Par. Sap lo que penso jo? que
gràcies a la intriga de
toti voste, ell s'ha decidit
visitarlos.

Valen. Puer; sab lo que t'hi conteto
jo? qui ell ha vingut aquí
perque li ha semblat conve-
nient.

Ho. Ja ho veuran, permetim que
jo--

Par. So que voste diu es fals,
completament fals.

Val. So que vol dir que jo men-
to?

Par. Utieli a las sevas ordres. Ja
l'hi he dit

No Pero senyors... uny amichs
antichs. —

Va Vol fe'l favor de callar?

Par. Miri, jove, fiquis alli tont
l' demanin y no s'amo-
lini.

A Valenti?

Renuncia a la boda?

Va No!

No Pero permetiu -- aiçò
ni' incumbeix a ri a mi.

Par Home... Vol fe'l favor de
deixarvos en pau y quie-
tut?

(a'Valenti)

Demà mateix vebrà la vi-
sita de dos amichs meus.

Valenti Perfectament.

(Passavell se'n va al foro)

Glo. Es dir donchs, senyor de Va-
lenti qu' aiyò es un delerafio?

Val. I qu' ha de se criatura, nini
si m' donà gaire cuidado que
jà no m' recordaveiu mei
ni l' un ni l' altre.

Escena 21.

Florencio l'yo Matilde.

Glo. Wo, cà, que m' conta a' mi,

144

Per mié que digni ell aiyó
es un desafio. Un desafio y
à la seva ldat! y seran
capasson de portarlo à cap!
y tot. perque? perque toti
me volan, toti me pretenen
per gendre. Aiyó es pirami-
dal, y com podria jo evi-
tar que i afectuei aqueix
dirbarat? perque ho fora.

Mat. (entant molt aiyó)

oli. aiyó es indigne, es
una infamia! Lola m'
ho ha contat tot -- y l'
tal plácido! jo crec que
jà l'estimaba una miqueta

oli' no vull permanecer
aqui ni un sol moment.
ati' en florencio!

Ho Matilde!

Ma. Sab alont es la meua ma-
nia?

Ho Ricoltim, Matilde -- Es tracta
d'evitar una gran desgra-
cia

Mat Una desgracia?

Ho El papa de voste, y el papa
de la sola s'han incomo-
dat y -- s'han desafiat

Mat Quem diu, y perque?

Ho Perque -- perque -- pero va-
mos es precis confessarho

145
tot, es piramidal, a cau-
sa d' un pretendent.

Mat Un pretendent!

(apm) obli' ja con-

prendi')

flo. Pero-- l' pobre jove no te par
la culpa, es completament
ignocent, y sols es culpable
de una miqueta de indis-
crecio. per millor dir de
indecisio. ha fluctuat.

Mat Pero un desafio, això no pot
ser!

No Es lo que jo dich. Jo corro a
trobarlos, go tractarè de que
comprengan la ratió, que's

calmür y...

Mat. estli si, corri, vagi, jo l'hi
demano ab tot lo cor... y l'
hi quedavè agrañida du-
rant tota la meva vida.

(davantli lo me)

Ho

(beantli lo me)

Ah! Matilde! aqueita pa-
raula me enardeix, --
compti ab mi... jo procu-
rarè que no s' derrami ni
una sola gota de sang.

Escena 22^a

Matilde lupo Plácido

Mat. Oh! y el tal Placido, en aquest moment l'aborreixo, l'odio. 146

Pla. Em sembla que ja no t'hi ha ningú.

(Sortint ab precaució)

seus dubte se n'han anat anat.

(Veu a Matilde)

La senyoreta Matilde.

Mat. Voste!

(fent ademan d'anar)

Dispensin.

Pla. Una paraula, una sola Matilde y podré justificar-me.

Mat. Justificar-se! y de que?

Pla. De no haber continuant sequint la visitar per portar

a cap l' projecte.

Mt. És contrari, soch jo que dech
estarli agrahida -- perquè jo
encara no li havia donat cap
esperança --

Pl. Ah! vertè?

Mt. Y ja que t'atreviment, si l'
atreviment, de disculparse
per una cosa, que vertè havia
soniat -- jo dech dirli ab tota
franquesa -- que vertè no m'a-
gradaba pas del tot -- y que no
havia simpatisat ab mi.

Pl. Pero senyoreta --

Mt. Dimeu que te un capital
mes que regular, millor per

147
vosti. pot anar lo oferint de
familia en familia - fins que
trobi qui l'hi accepti.

Pedro: Permetiu.--

Mat Lo qui es per mi ja li regalo,
que ben seu en que ai ri a mi
m podria resultar molt
car. Si algun dia m deter-
mino y en caso, serà ab un
home que m comprenga
y que no tinga l'cor com ve-
leta de campana. -- Dispo-
sat a girar a tot lo vent.

Pe Ah! Matilde, perdónim.

Mat Lo que jo buscava seria
l'talent, l'carinyo, y la

bona educació, la convenient
instrucció... perquè no in-
duïen la riquesa, la fortu-
na no fa la felicitat ni con-
stitueix la dita d' un ma-
trimoni.

Plé Pero—

Mat. No, no, si està escusat, si jo
l' perdoro, si no in fa ve-
at contrari, ... si he rigut,
m hi he divertit... hi he
rigut creguin ali' ali'
Pensar-se que vortè ab
lo seu milló ni havia
de fer d' aliv y divertir-se...
ali' ali' ali'... que va

errat senyor Nadal: Ho
 desprecio tant a votè com
 als seus diners, li dono la
 gràcia per haberme deseu-
 ganyat a temps, y ja ho
 sab, si vol seguir a Barce-
 lona, avam d'aver arrelat
 mei fondo la broma comen-
 da a Caldetas. Ah! ah! ah!
 Dispensum es una passio de
 viure que no la puch conte-
 nir de cap de las mane-
 ras. Ah! ah! ah! ---

(vint)

Pla. Pero, Matilde! --

Mo. Beso la mà senyor de

Nadal, he vist l'intent, he celebrat l'audit, jo he comprès la bromada y en gracia de lo que mi' ha d'itret y divertit, ja ho sab, sempre tindrà en mi' una admiradora y una amiga.

(segue)

Escena 23.

Placit.

=

Plc. Oh! oh! oh! aiyó ja es un altre cosa. tirar una andanada tant forta y tan valenta aiyó a un millonari

com jo no es vulgar. Aquesta ¹⁴⁹
noya no se cega ab lo brill.
del or. aquesta noya es de-
sinteressada, aquesta no-
ya val. No! y jo que l'ha-
via desairada, desinteressada
de top de la seva torre de
Caldetar, perque la creya
avara y cobdiciosa com to-
tar. Be, be, això esta bé, molt
bé, pero el cas es que també
desprecia el meu or y es
digna y desinteressada la
lola, y ara introvo ab que
lo que jo havia comensat
pera fer bobejar a la gent,

y divertirme se ni ha tornat
un cas formal que in pot,
porta' fins al punt de feua
injunticia a duas personas
dignas. Injunticia, si, aqui
lo que mereixen despreci
y tota mura de burles
per interessats y ambi-
cions son lo pares de to-
tas duas, pero ellas--
Ellas! ou! Res, jo in creya
que totas las noyas eran
interessadas y s' venian
per or y ara ni he trobat
ab lo fenomeno de que
n' he conegit que ni di-

queira s'han adonat de ¹⁵⁰
que jo n' tinga. y ara? que
faig? ; que dich? ; que penso?
Ara m' he declarat jo a
las duas y con que las duas
m' agradan y las duas son
bonas de cor, y jo vull bro-
mejar y divertir-me ab
la gent indigne; pero
no vull de cap manera fer-
ho ab ningú que tinga
bon sentiment y noblesa,
me trobo ara dins d' un
cercol de focs que no sé
com sortir-man. Quina
travé? ; La Matilde? La

lola? La veritat es que encare
que també m'agrada la so-
la, ja m sento a ri al cor
que la meua verdadera in-
clinació es a la Ulatilde. Si
lo que es a la Ulatilde la esti-
maré verdaerament. pero,
mereix la sola que jo la desai-
ri ara sent una noya tan
digne y d'una delicadesa de
cor tant estremada? Vejam,
vejam pensentli. etli. aqui
li ha un abbum de retratos.

(fullejà l'album)

Retrato a la americana -
retrato sobre porcelana -

calla! Yo conecchi als originals, si. ¹⁵¹
tots dos son d'en flui, ola!
tercer retrato de n flui abcar-
co a lo romano---a lo bombero.
oh! oh! oh! tres retratos del
mateix flui al àlbum de
la moreneta oh! aiyò es
un raig de llum. aiyò m
fà pensar que aquest pis
jà està llogat., y ara veig
clà que m deya la veritat
D^o Rita. y que la sola m
acceptava un m' obligada
per los seus pares que la
sacrificavan a n al meu
cor. oh! ja estem bé. Així

jà pueli obrar ab tota llibertat
colunt i' nauvè ficat lo pa-
pà? adquet carament ab la sola
s'na de fer fer. si jò ara tro-
bèi un medi per poder a-
narmen d'aquesta casa. —

Es clar que això serà una
burla pèl, parei de la moreneta,
com la que aliv vaig fer als
parei de la rossa. pero l, un
y l, altres la mereixer per in-
teressat y egoista. Si jò tro-
vèi una excusa... Ah! Ya la tinc
adqueti mateixer retrato.
Oh! si, venen, ingeni y
comensèn.

Oceua ultima.

Placido D. Lulalia Valenti

Lola N. Nadal.

=

Lu. Placido!

Val. Com, aqui sol?

Pla Si lo esperava

(Aproximada Lola per la dreta)

Sol. Oh! mira, mamà, mira

quina vora mes bonica.

Nad.

(per la dreta)

Se pot entrar.

Lu. Tenue cap classe de reparo.

(venim, Lola, donati una
flor.)

Yol. (Pero mamá)

Lu. (Al moment.)

Yol. Placido... si accepti aquesta flor.

Pla. Una flor, una flor diu...

(Don ven pera començar.)

oh! sola! sola! encara vol acabar
de jugar ab aquest pobre cor
que ja han engrunat tanta
altres?

Yol. Yo?

Val. Placido!

Mad. Com?

Lu. Que vol dir?

Pla. Vull dir, senyora, lo que aquest
abrum diu. tres retrats, tres
fotografias totas del meu amich

153

fluir Prati. y al darreva d'
una una dedicatoria prou ei-
presiva pera veure que Lola
ni enganyaba, que sola esti-
mava a un altre, mentres
acceptava las nuvas declara-
cions y las mevas mostrars d'
afecte.

Lol Oh! no, Placido-jo--

Ple No, si ho comprendi, si ho
veig perfectament senyoreta,
que importa? que significa,
quina tendencia pot tenir per
vontè que de resultas d'aquet
desengany plori o supreixi
o mori apesorvat? Cap.

Si acàí mirament l'a de tenir
un non mei pera posarà lo lli-
ta dels seu adorador, de denyat,
mentres que à mi mi ha causat
una ferida tal en mon amor
propi que portant me a dan-
per no dita paraula y perder-
feta tota promesa que jo hagi
pogut ferli, me despedeixo ab
tota la consideració que con-
meixen y l'hi notifico que en-
tre sola y tã yo, serà possible
l'amistad mentres ella vul-
ga, l'amor may encara
que de tant enamorat
degueri jo perdre la vida.

(moviment de Nadal)

No, es inutil papà. es irrevocable

Val. Pero---

Pla. Senyò de Valenti, dispen-
sim, dispenzim voste, sola,
també si l'hi ofesa, y voste'
Dª Eulalia.

Lul. Escolti, li dirè----

Pla. Els pens de voste senyora.

(sen va)

Nas. De y ara jo que faig?

Jol (Oh! quina ditxa!)

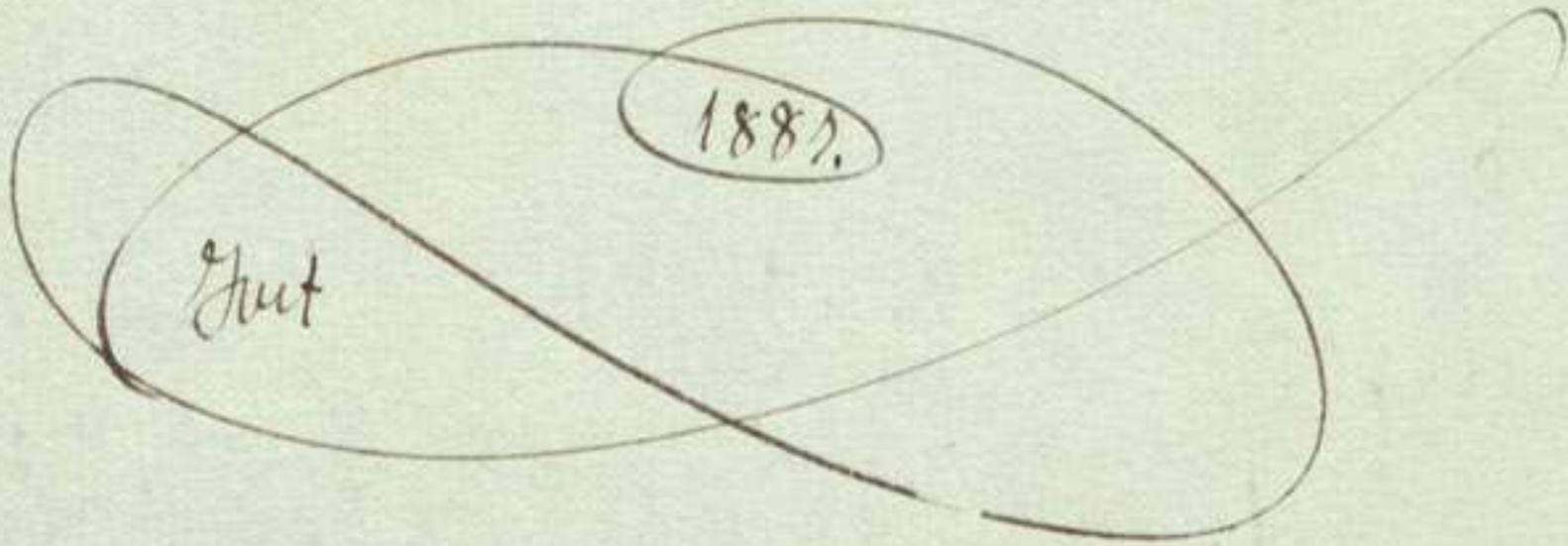
Lu Oh! aquest album!

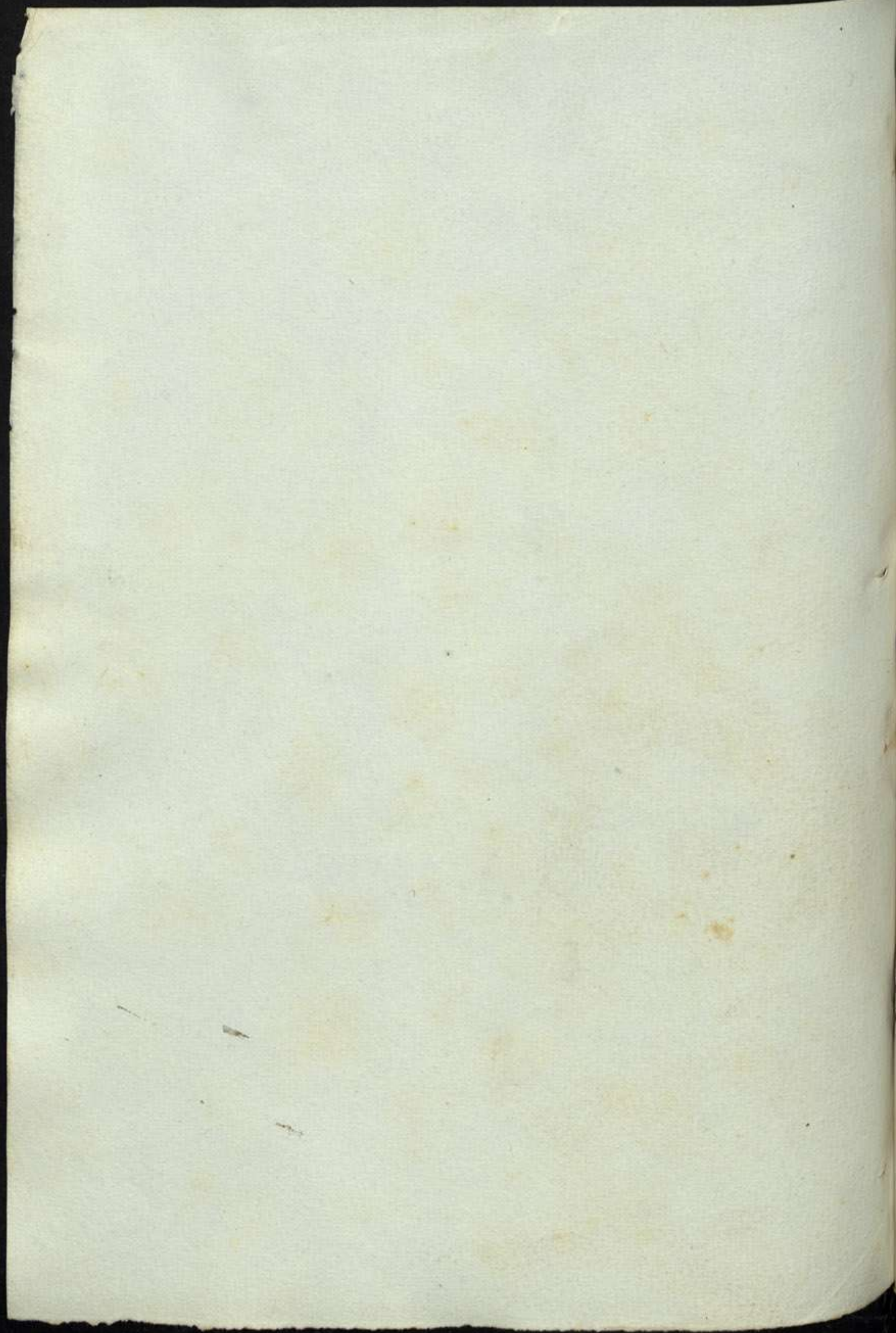
(va per tirado)

Sola Mamma,

(contenuitlo)

Val. (Vaja, adevu millö.)

Comedià en 4 actes

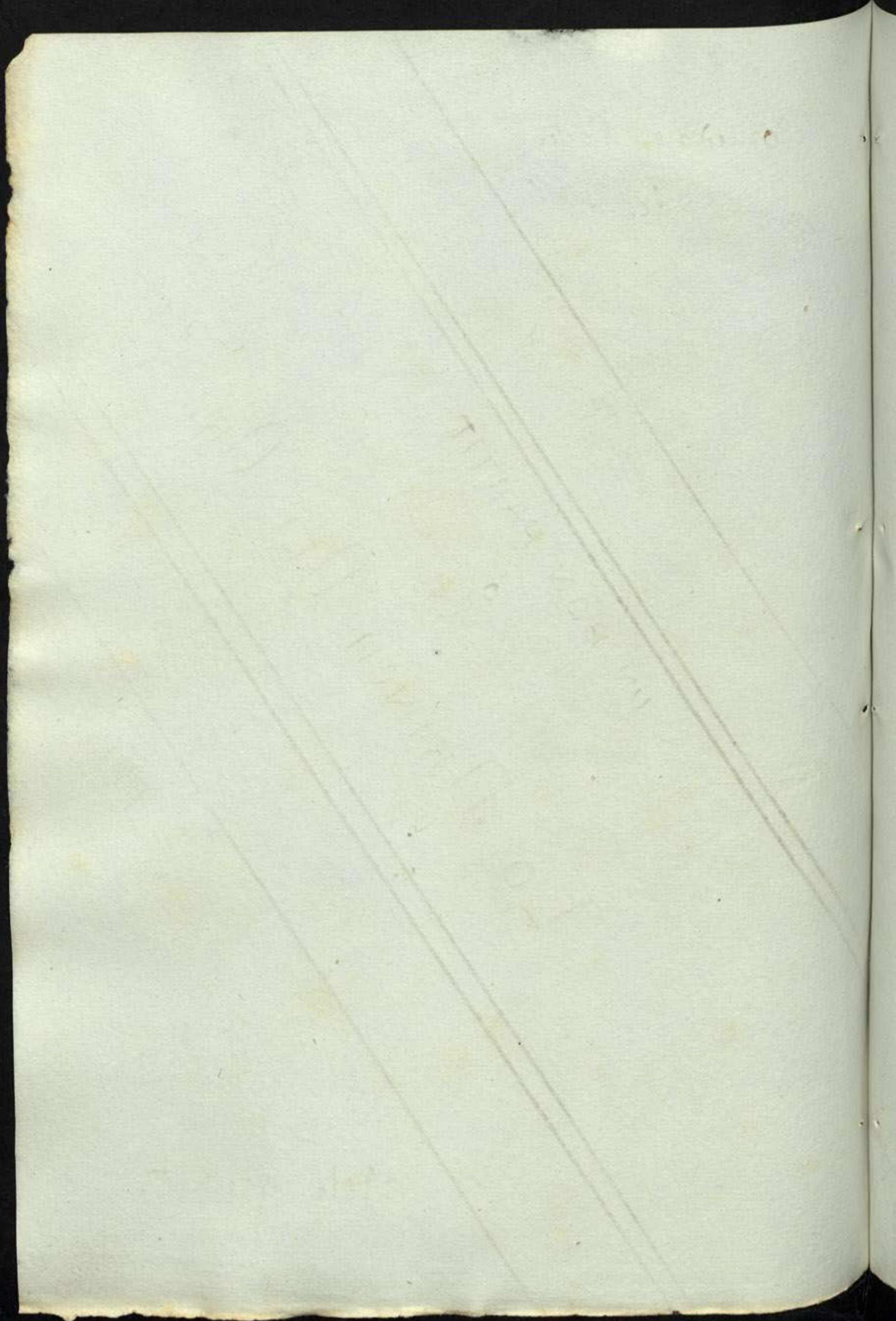
de.

UN BON PARTIT
ó

LO DRINCH DEL OR.

Joseph. Felici y Codina.

Acte quart.

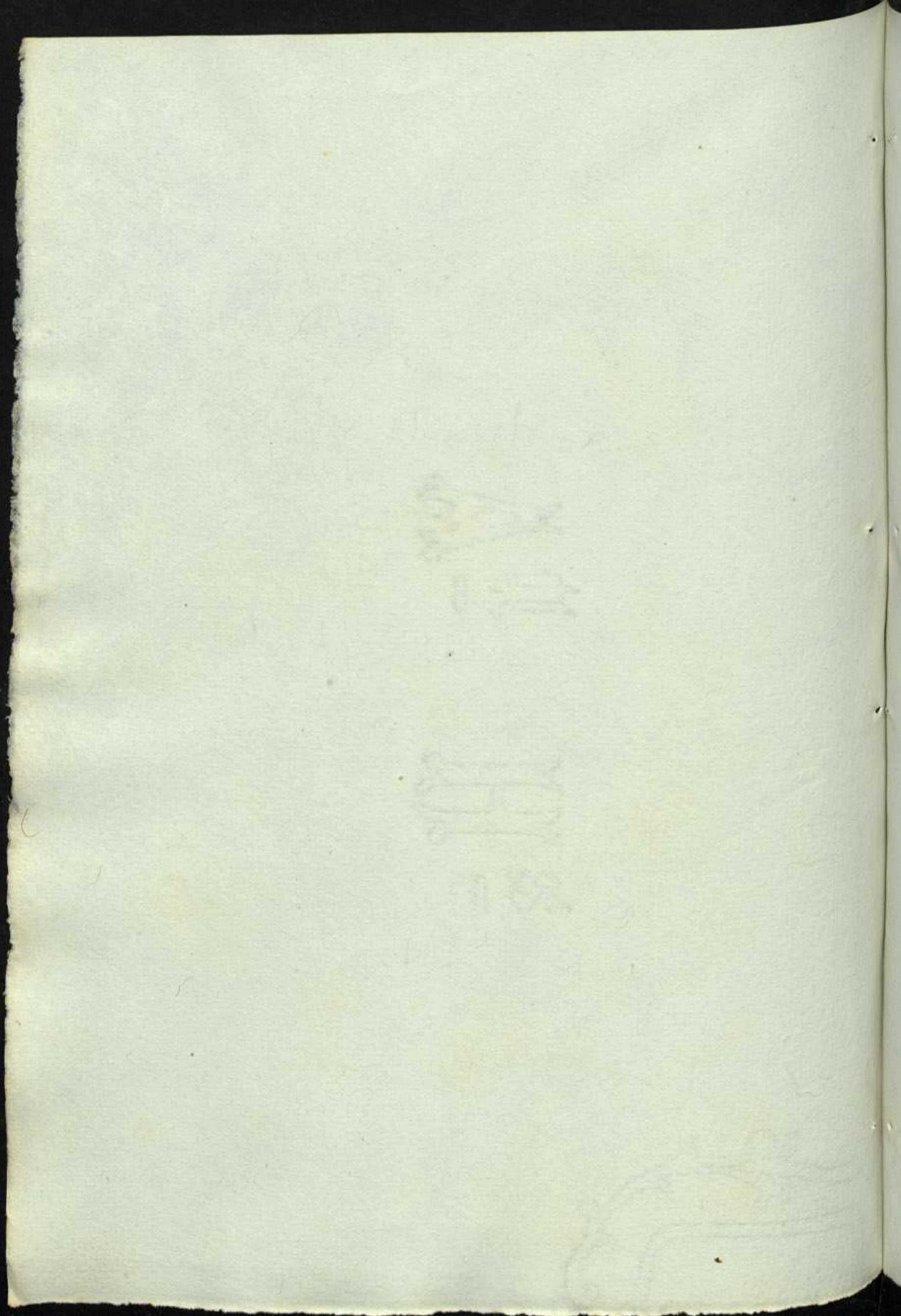
Un bon partit,

ò

Lo druidi del or.

Comedia en 4 actes.

Acte. 4^r.

Atce quart.

Lo teatro representa un cobert
de mauposteria ab bancs
de fusta blanca y sobre d'elli
molts testos de botar classes de
rossers y algunas altres classes
de flors. Lynas de jardiner,
Portas laterals, y al fondo
una gran portada que
dona en lo jardí. Cadiras

y bancu virtich.

Escena 1^a

Nadal y Guau

(vejan las flores)

Nad. Per mes que dignu no estich
content!

Gua. Pero seinyor Nadal!

Nad. Com s'entent aixo? Estich
apenas dos dias absent. y
quant torno aqui tot ho
trobo sech, mistich. —

Gua. Com que aqueixos dias ha

set calò y no ha plogut

159

gens....

Wad. Per pò mateiç debias
regarho sovint.

Yu. Ya no regat, seuyò wa-
dal, pero tu n'abia po-
ca aigua.

Wc. Sabo lo que nauràs regat
ab frequencià, lo teu gan-
yot.

Yu. Li puch assegurar

que fumaré (Yu. fumaré)

Wa. Be, bé. fug, fugme del
men devant ab aquets
cigarrots tant dolents
que fumar!

Qua Home, es tabaco del go-
bern.

Wa. Oh! ja! ja! De massa que
ho coniech ab lo que m'
empertar. Oh! mira! mi-
ra! l' pugò com se menja
las poncellas y las fu-
llas de las voras.

Qu. Ah! veu, Per ço ma-
teix, per ço mateix jo
fumaba tant.

Wa. Com que fumava tant
per ço mateix?

Ja. Sr. senyor, perquè a mi
un jardiner molt intelligent
va dir-me que l' fum del

160

tabaco era 'l millor remey
pera matar lo pugò deli
voters.

Was. Ah, si? Donchs... Re va-
mos ja t'permeto qu'
encenguis un d'aquells
cigarrots que empenta
à dos horars lluny... Ja
t'ho permeto.

Que oh! devant de voste'.

(rihent)

Na et ni a mi no m'ofen aquella
pudò

To si lo senyor estant consi-
derat y ho vol. ah! bo!
ja no tinc cap cigarro!

Si in vol ferme'l favor de pen-
drem la regadora m'arriba-
rè fins al estanch.

Na cibicò es, y jo'l guanyare
l' jornal que t' dono, guar-
da la regadora, y ja com-
prava los cigarros mes
tant al mitj dia. Jo decl
anar mien a la casa de
la vila per la eleccio del
ajuntament es una obli-
gacio de tot bon ciutadà.
Com que... fer que quant
jo torni tot estigui ben re-
gat y ben arreglat.

Go. Vagissen tranquil. Vaig

161
a buidar lo sapretj.

(avant seu)

Mi- aqui ve l' senyoret Pla-
cido. el fill de voste.

seu va.

O

Excusa?

Nadal Placido.

=

Pa Bon dia tingui, papà.

Ma Ya t' tenim aqui? d' hont
surts? que t' has fet deid'
ahi a la tarde?

Pla Jo? arribo en aquest mo-
ment de la ciutat

We Ya t' dich jo, qu' ets un pi-

cot molt mal educat, te
n vai amarr de casa i,
valentim donant nos un
gran muto, y al cap d'
un rato ja l trovo al
cafè d'ebreyys, feut bro-
ma ab una colla de jo-
ves.

Pla Y si, home, que no ho va
conceixe que allò va se una
broma? Veig emajarme
a veurer si sabia fe be
lo paper d' enamorat
romantien

Wa Si? donchs no ho tornis
a fer may mes. D^o Lula-

lia i va porat feta una
furia... per fortuna vaig
lograr calmarla

Pla. Ah! vortè la va calmar?

Na Vaig tenir molt tiuto.

Ah! Mira, si vols fumar
un cigarro no surti d'
aqui.

Pla. Acabo de fumar y he
tirat la punta.

Na D'aqui endevant quarda-
la y lleusala aqui diu.

(Mudant de conversa)

Perà passar la vetlla varem
jugà al solo... jo no conècti
lo tresillo... y quan la jove-

neta seu vā auar caps à fer
non non, com que m va-
ren donā explicaciōm com-
pletar y jo vaig veurer
que allò de aquelles foto-
grafias no eran mer que
una aprensiō teva perquè
no n'hi havia caps que
tinguer dedicatōria com
tu bar dirnos, jo veyente
ei tu tant enamorat, vaig
arreglar tot desseguit la
cosa y vaig parlar llarg-
ment dels capitols

Pla quin capitols?

Na. ay, ay! quin habian de

163

ser? Dels vòtres capítols ma-
trimonials.

Pla. Dels meus?

Wa. Eklà, no vam quedar que
tant l'agradava la sola y
que tant la volias?

Pla. Efectivament, pero --

Wa. He pres alguns apuntes,
y com anticli notari, aquest
demàti mateix l'he do-
nat forma.

(traçentse en paper)

mirals aquí lo tem,

Pla. Lita molt bé... pero voste
papa sempre i precipi-
ta. Perque ha anat tant

depressa? yo li vaig dir no
mes qui explorès lo terrenu,
que i' visinuis —

Wa. Com que vaig veure qui era
tant fort lo teu enyor. —

Com que vaig veurer aque-
lla desesperació quan te
vas pensar qui ella t'en-
ganyava.

Ple L' meu amor es un lli-
bre y ha girat de full,
y aquella desesperació,
jò li he dit un altre ve-
gada que era fingida.
y que vâ se' una broma.

Mad. que dius? pero que dius
y que vols dir?

Pla. Anir al sortir de casa i
Valentini vaig tenir la
fortuna d'arribar a temps
al ferro carril y vaig fer
lo viatge de regres ab la
familia Canibell

Wa y be, y que?

Pla naturalment, me vaig
ficar en lo mateix vagó --
encara que quasi per força,
estaban fets unes furian --
no in volian escoltar --
y particularment la
Matilde -- pero vaig

uplicar, pregar, tanta
crede que vaig plorar
ya la fi lo vaig persua-
dir y ins varem recon-
ciliar.

Ma Uita' bè. y que?

Ple qui avau d'arribar a
Barcelona ja se m'avia
absolt, y'l casament
ja estava acordat.

Ma lo casament, ab qui?
(absolut)

Ple ay ay, ab mi.

Ma Er a dir?

Ple que m'caso ab la Uitat-

de, ella, ella sola es la
que adoro ab frenesi.

Mad.

(irritat.)

Vols ferme lo favor de dei-
xarme estar tranquil, d'
una vegada?

Pla. Oh, papa! quin talent!
quina vivacitat!

(Paura)

Durant la vetlla hem
parlat dels capitols ab
lo seu marit... ja ha
encarregat la redaccio'
al seu notari, y tota la
familia passavell vin-
dria avuy a visitar-lo y
portarau los capitols...

ab tota regla, y també
l'hi tornaran el cirtellet
del altre dia!

Wad. Ara si qu'esteu ben ferrer!
y la familia Valenti deu
venir avuy. - aquest de-
màti, pera enterarse
dels capitols que jo he re-
dactat. - y que ls tinc aquí

Pla quin curro.

Wad. Y ¿que ls hi dirè jo? pero
tu en ten la culpa, sem-
bla que t'entendreu als art.
vas don voltas com un es-
quivol ficat dins d'una
gàbia. t'agrada la rossa-

166

be! l' demano, te la donan
y l' endemà ja no t' agrada
aqueixa. - t' mort per la
morena, demano a la mo-
rena, y també te la donan,
y ara altre vegada girar la
caraca y cop a la dels ca-
belli d'or... y el cas es que's
pares de la dels cabelli ne-
gras arribaran. y si s' tro-
ban ab los pares de la
rossa... quin dia! - y el
meu jardiner que more-
ga... y el pugo que se'm
menja las voras... ay Deu
meu! quin dia!

Pla. Varios calms; niris, lo
qu' es aquesta vegada va
de veras, seré formal.

Wa Si ja m' has dit aixo ma-
teix altres vegades! y lo
cert es, qu' es encisadora
la petita sola, es vivarachia,
graciosa... y te uns ulls!

Pla Es ben cert, te uns ulls!

Wa Com que m' convens? y a-
demés pensa que jo he do-
nat la meua paraula.--
La paraula del teu papà.

Pla De! un petit detall.

Wa epli y un altre detall que
m' passaba per alt!

Lo papà de la sola l'hi dona
 vint y dos mil duros. dos mil
 duros mes que l'altre. he obtin-
 gut aqueix escreix tot prenent
 café.

Pla. Que se me hi dona à mi dels
 diners, soch prou rich.

Was. Reflexiona, desventurat, y
 tenho en compte tot! 'ls
 ulls com dos llanternas de
 ferro carril -- els vint y dos
 mil duros y la paraula
 del papà teu, ó del teu papà
 digali com vulguis!

(Mira el rellotje)

Mira, mentretant pots fu-

mar un cigarro - aquí -
sense sortir a fora - fuma,
fuma, noy, fuma y reflexio-
na.

Ple Miris, home, que porta la
ribella del sombrero al de-
vant.

Was. Y be, digali H.

Ple Y aquest tran al botó de
mer aumunt.

Wa te home, donchs, discordat.

Ple No home, qui ara se l'cor-
da un botó massa avall.

Wa te donchs, puyal.

Ple Y l'barro que l'agafa per la
vivolla de baix
(aixo es riu)

Was si, si ja ho veig, la corbata
 a' dalt y 'l boto' abaiç la virola
 pel puny.. tot al contrari y
 al revés y capgirat, perquè
 tinc febre, deliro, estich boig,
 me marejo, lo cap me roda
 y me 'l sento com una deua-
 padora que va voltant y
 ara passa la rossa, ara
 la morena: ara 'ls passa-
 rels - - ara 'l valentín. -
 y oh'. oh'. oh'. Lar onre,
 ay, me n' vaig a deposita'
 a l' urna a la rossa - - ay!
 volia dir la papeleta per
 la elecció de la morena,

No, vull dir de l'ajuntament.
tu no't roguis, torno y veu-
rem si això s'arregla o's por-
tan a tots dos junts a san-
Booy!

(Seu o o)

Escena 3^a

Placido de sol.

Pla. Pobre papà, cuari tinc nity
remordiment, de ferlo cuar
bobejant d'aquet modo. pe-
ro no - a mi ja m' comta
que tot aquets amotinors
no li entraran, y, ademés,

169
la idea de que aquesta es l'últi-
ma y la noblesa del meu pro-
posit fan fins a cert punt
disculpable la meua conduc-
ta... Ell, està clar, com que
la seva mania es casarme,--
es tant decidit, tant resolt,
ha pres la cosa ab tal afany,
ab tanta precipitació...

Plu.

(entus.)

T'he buscant aquest mati, he
anat a casa teua y m'haudit
que t'trobaria aquí.

Pla Sembla que t'passa algu-
na cosa? quina cosa, di-
gam, que tens?

Hui. Vrich à ferte una pregun-
ta, y 7 suplico que in con-
terti ab tota franquessa.

Ple. Pregunta.

Hui. E cert que 7 carar ab la
sola?

Ple. Yo? perque ho vols saber?

Hui. Veurar, aliu, desprer d'
naverna parsat à la torre
d'avenys, de ellar dels Va-
lenti, lo que ja vaig expli-
cate y 7 parco que jo vaig
dator, vaig poguer ave-
rignar lo que alli succelua
y aupo en lo cert. Au, sense
saber que la sola for la

meva estimada, t'hi vai de-
 clarar, lu teu pare ja va
 arreglar ab ells lo capitol
 y ara esteiu en que D. Se-
 bastià valenci te volau
 per gendre. La Lola esta
 que diu que s' morira a-
 vany de ser d' un altre
 que jo no siga, y jo m
 trobo en lo conflicte de no
 saber que fer, si tu, com bon
 amic que mi ets, no fas
 lo possible pera treurem
 d' aquest enredo.

Pla Oli. Veu? aqui veurais
 lo qu' es no tenir prou con-

fiadura ab un amic y no
cliti qui es la vostra pro-
mera. Si tu m'haqueres
dit que la estimavas, jo
m'haquera guardat prou
ni sol de dirigirni hi.

Hi no t'ho havia dit, perquè,
no se ab quin objecte, la
sola m'implicava sempre
que no revelés a ningú les
nstras relacions.

Pl. t'ho implicaba per ordre dels
seus pares, perquè com ells
deitjavan trovar lo
millor partit possible
de la seva filla, mentres

veyan que ja t'aurian a tu
reguer, buscavan si trobarian
un altre que fes mes bon diners
d'or que'l que tu feyas.

lli. hi que deu se aiço.

Ed. y no te de serho, perque donchs
jo ni ne divertit tant ab les
uns y ls altres sino per cas-
tigarls la seva codicia.

lli. Pero ara ja --

Pla tranquilisat, aquest casa-
ment no s'efectuara pas,
En primer lloc perque tu
ets lo meu millor amic,
y en segon lloc es que la tal
solita te un defecte, que no'm

convé à mi, esta massa
encarinyada ab lo seu album
de retrato.

Uu ebb lo seu album?

Plo si, he vint que contemplaba
ab massa iurintencia
à una certar fotografias --
à la americana - à la por-
celana y à una especie de
soldat romà, que totàn ellas
se semblan d' un modo espe-
cial à un jove arquitecto
que jo tracto -- y al que li
professo una amicitat gran.

Hui serà cert! Serà tant ditxós de
que mi' hagia' colocat?

Pla t'hi ha colocat, ella t'estima,
nos comta, y vet' aqui t'rico-
tiu perquè tu t'casarà ab ella
y no jo.

llu Oh! això serà possible? no pot
ser.

Pla Perquè?

llu Lo teu capital l'hi ha re-
girat lo cervell! estau bojos
de alegria - y si tu no t'
casar ab la seva filla, D'Eu-
lalia buycarà, buscarà
un altre que tingui molts
diners.

Pla Diable! diable! Com trau-
rel del cap aqueixa idea!

(reflexiona)

Espera, si, si, fora un
gran medi... seria deliciós
jugantli una mala partida.
pero la mereixen. trich ne-
cessitat de que vingui ab
mi. pot dir porar de una
hora?

llu De dos, de tres, tot dia si
no deitjar

Pla.

se ten una catura de
le butxaca arreuca un

fulle y apunta en lleyis

Deixem escriure al papa -
si, ja estare de retorn dintre
d' un hora. - (doble t paper)

Joan, Joan!

Joan. Semporet.

(sortint)

Pla obri que vingui'l papa li
entregari aquest paper.

Gu. Està molt bé.

Pla bonem flui.

O

Escena 4^a

Joan lloç Nadal.

Gu Mare de Deu, y que n' es de
perat aixo de regar las plan-
tas y las flors, y com que 'ls
terres tots tenen un forat,

al cap d'avall, l'aigua
corre y frig y per merque
me l'hi tiri... valgaun Deu
y qui es periat.

Mad.

(venit per l'esquerra)

Ja està fet, he dat lo vot
al senyor Jaume titellat,
es el meu carnicer—y
no se sab lo que pot suc-
cehir ab el temps.

(a l'home)

y bé qui es fora
l'enyoret?

Hea

Se n' es anat ara mateix
ab un altre senyoret, pero
ni no deiyat cuipó per vorte

174
y mi ha dit que li en-
tregueri.

(li dona y seu vo)

was Un billet.

Segueix

tranquilisis, he trobat un
mudi excelentissim per-
que tot s'arregli del millor
modo dintre d'una hora
entari al seu costat =

Be, lo cert es qui entich com
entava abam, no in diu
par a quina de la des
accepta per nullè, y la
des familiar qui estan
apunt d'arribar. tuch

ganar d'anar men d'aquí,
y trovarme a l'hora de fi-
car-me al llit.

Yua.

(driu)

collà; a la hora d'aquells
testos de rossers la trobaran.

Wa.

(anitat)

Una visita!

O

Crema 5.^a

Madal florencio.

Flo.

(Tot entrant y dirigintu

cap a fora)

Res, un morralet de gra
palla y garrofar, mes esa,

Na florencio, vorté per qui?

Ho Sen lo quant, senyò wadal.

Wa Y à que dech la ditpa de -

Ho Lu pensaba trobar en au Placido, y lo jardiner mi ha dit que havia sortit ara. -

Na No tardarà, y si vol esperar-lo podria fumar un cigorret aqui diu, aqui mateix.

Ho Molta gràcia! Pero crech que vorté podria donarme la noticia que volia demanar al seu fill.

Wa. (sent lo senyò wadal)

Assentir y fumar, no fassi

cap compliment.

No No, mil gràcies!

No però perquè?

(emmenat en risto)

No tinguí, aquí te foch.
Vostè es molt bo però avuy
tingu mal de coll.

(cuixecentre.)

No. (Avuy ningú vol fumar
es particular...)

No Senyor Nadal, es una pro-
gunta, tal volta, indiscreta,
la que jo vaig a dirigirli,
però com que'l conec, em
comta que no en vâ me
dirigirè a la seva bona fe.

ci la seva lealtat, a la seva
franguesa.

Na. Pot creure... (Y ara que
voldrà aquet lecluguiro?)

Ho. Oh! crequi que avens m'he
posat la mà sobre'l cor,
y dech dirli ab confiança
que estich enamorat. per-
dut per aquellar divinas
porselletas

No Porselletas? quinas?

(murmurant)

Ho Matilde y sola.

Na. Que in compta! de lar dugas?

Ho? Adixó'l sorpren?

Na. No - (Lo mateix que n'Pla -

0001 cido!

Flo. Y que'l meu bell ideal --
es casarme ab una de ellas,
cualsevol de las dos.

Mas. Permetim, pero'l meu fill --

Flo. Ya se que esta ab tractar ab
una de las dos familias,
y como he tingut l' gust
de indicarli, mes del tot
indiferent casarme ab l' una
o ab l' altre, per lo tant vuch
a suplicarli que m' digui
a quina d' ellas ha escullit,
a fi de saber a qui puch
dirigirme per fer la de-
mandada de la ma que

quedi vacant.

177

Mad.

konfus

quina de lar dos? Vostè in
demana quina?

No

Si, y li respeteschi que in di-
rigeipo a la seva bona fè,
lealtat y franquesa...

Mad

Si, si, ja ho comprende.

pero... es que jo ho ignoro per
complet.

No.

Es possible? vostè no sab ab
quina de lar da lo seu fill
se vol casar?

Mad

Si puch jurar que no!

No

Adixo no es possible! fora
molt estrany.

Mad. De tots modes jo li agra-
uixo la seva deferença.

Ho Primerament... el bon deitj
Ma Jo li etich altament reco-
negut, pero... en aquest
moment no li hi puch di-
mei que una cosa, esperi
una noleta.

Ho Una noleta? y perque?

Ho

(entrant)
Senyor! Solli hi han un
senyor... una senyora y una
senyoreta que preguntan
per corti.

Mad. (Ay Deu meu! son ells, per-
ro quins dels dos? ls va-

lentsins, o'ls passarells? —
 que fer? que diris bah! bah!)
 feslos entrar

Ho. Alguna ocupació?

Elle. Si, una visita, que no m'agrada gaire.

Ho. Sen aigüé l deixo. Ja tornaré y terminarem l' assumpto que tant preocupat me te.

Wad. li indica lo porta

de la dreta)

Wad.

(mirant al foro)

Li passarells!

Ho.

(també mirant)

Elle. (Ara podré entrar —

me, enollari clerde aque-
ta porta.

(ficentn diin)

O
Escena 6.

Nadal Passarell D^o Rita Matilde
Florencio.

que de tout en tout tien
lo cap.

Par Oh! oh! El bon amic Nadal.
tant aixerit, tant trem-
pat

Nad. (Com una guitarra sens
bordons) D^o Rita!

Par Sempre tant catalayats,

Tant matini.

Was.

(à Matilde)

Senyoreta.

(Veyent que parte un mar.)

Ah! l'hermos rosèr...

Pau.

(Vau à Matilde)

(Ura es l'hora.)

Mat Senyó wadal, m permet
que li ofereixi?

Was. Com, es per mi? Pero si lo
conèch es la Chromatella.

Pau Com faltaba à la seva colecció

Mat y Matilde ha tingut la idea
de burcarli.

Wa De veras? Ah! Matilde, tant
hermosa - com bondadosa,

Pit Ya l'estima lo mateix que a
un pare.

Pan (a Matilde)

Digas algo... besali la mà.

Mat Yeuys wadal...

(li pren lo moç y li beso)

Ac. Deu la bencheixi. (li encan-
tadora, Divina!...

(mirant y ajunt)

(Mentres lo cap vert de n
Placido enculli en aquesta.)
- Pero prenguin assiento.

(regalant el roser de Matilde)

L' col·locarè en el puesto d'
honor y jo... jo mateix l'
cuidarè.

Pai. Que no ha vist al seu fill
aquí dematí?

Mare. Sí, sí, (ja hi som.)

Pai. Tot l'hi ha sigut perdonat,
els noys i agradau. com
tenen ls mateixos gustos
y las mateixas ideas—

Mare. En placido ens va demanar
mit perdou y aiçò ja puch
dirli a votè. — em considero
molt ditposa!

Mare. Vauus, me'n alegro molt
(ap) y ls valentins que
no poden trigar. Verge
de la bona wova.

Pai. Varem acordar ab lo

seu fill que in faria fer
lo borrador dels capitols,
y aqui 'l te.

(entusautli in plech)

No. Perfectament.

(quandantlo)

(y ab lo que tuchi aqui ja
son dos.

Pa. Ya 'l llegira ab catpassa.

No. Si, aiçò no porta pressa.

Dit. Tenim precissió de fer
una visita a apropet - a
carria molt a la vora de
casa seva.. ab l permis
de votè.. dintre un mo-
ment estarem de re-

grès

(i aipecan)

Wa No fassin cumpliment.

(-se n van gràcias a' Deu.

Pa Ah! ja me n olvidaba...

eu l'escriu aquet que li he donat tu na una clausu-

la... que tal volta la troba-

rà una mica forta... pero

sapiga que no serà motiu

per...

No al'heu faig càrrech

S. Nit y aquesta vegada confio

que res vindrà a interrom-

preu lo nostre projecte.

Wa En efecte... no sabreu diu-

tre de poels.

Ri que vol dir?

Ma. que allavors estarà aquí
en Placido y... fassim l'
obsequi de passar per aquí
podran passar per la por-
teta del jardí (y així no es
facil que's trobin ab los
altres.)

Par. (tornali a beia la mà)
(a Matilde)

Mi. Senyo wadal.

(beiantli le mo)

Mad

donantli un copet so-
bre de la f mà)

; filla meua del meu -- (ero,

no fos cas que no ho arribés à ser.

(Seuua per la porta de la esquerra)

Escena 7^a

Nadal iyo Florencio.

=

Nad. La veritat es que'l meu fill te ralió, es angelical! y á despit meu, me sentia desitjos per dirli filla del meu cor! Pero si després venutés que no sigues ella la preferida de'n Plácido.

Ho.

(ap y ratió)

Que bé he fet D'amagar-me y d'escollar.) Diguim, senyò wadal sab que vortè es un bromista?

No. Es vortè? Jo m'penyaba que ja nauiria tornat cap a Barcelona.

Ho. No, m'he estat aquí escollant sense cap mala intenció com que ls capitols ya estan estesos? y vortè que m' deya que no sabia a quinna havia entregat lo seu cor lo fill de vortè!

No. L'hi asseguro que jo-

encara no etich segur —
 diu un moment arriba —
 rà 'l meu fill.

Y. Y que in trinch que fer jo
 del seu fill? Si ja se que
 s'ha compromès ab la illa-
 tilde! Sent aixís jo m'he
 cideixo per la Lola.

(Mirant cap al fons)

quina casualitat! els ma-
 teixos em venen à veure.

Mad. Rodi la bola!

Escena 8^a

Dits Valenti D^o Eudalio Lola.

S. E. =
 Aquí 'l tenim, mira, mira

l' simpalich seuyo wadal.
Wa Seuyora!
Val. Deu'l guardi de mal esti-
mat amich meu.
Wa Seuyoreta.

(Veyent qu' sola porta
un rorer a la ma)

(Tampoch me desagrada que
veig, tanibié porta un roser.)

Cul. Lola, regala aquesta planta
al seyor, en recort de la nos-
tre simpatia y verdadera a-
midad.

Jo (que seria'l seu sant?)

Wa. Com seuyoreta. voste' i dig-
na regalar me. --

Valen. És la Centifolia cristata.

Mad. Però... es la que m faltaba
à la nova colecció.

Lol. Com la Lola l' haurà sentit
lamentar-se de la seva fal-
ta entre los roses que vorté
ti, ha tingut la bona idea -
na d'hi. senyoreta com li agra-
viré prou jo..

Val. (Desali la mà.. aquet es lo mo-
ment)

(A Matilde)

Lol. (Però papà)

(à Valenti com refusent)

Val. (Desali la mà.

(absequedat.)

Sol. (No in ti ell la culpa.)
(altà wadal)

Senyor wadal---

(agafentli la me la beso)

Nad. Ah! senyoreta solita!) y
qui es parrucosa!) Li vaig a
colocar en el pueito mei dis-
tinguit.

(pu'l roser)

y l'cuidarè jo, jo mateix -
Pero vortès m'contemplau massa
y això no s'pot tolerar.

Pu Vamós deixemho correr -
que val aquesta friolera al
punt a que han arribat las
cosas?

Val Quant avuy mateix se fir-
man los capitols.

Ho. - Com com Lolita, vosti a casa?

Ca Vosti per qui? Pero vauos
devant de'n florencio ja po-
dem parlar ab tota llibertat,
ja l'assumpto sera aviat del
domini publich - Si, florencio,
la Lolita va a contraure ma-
trimoni

Ho y ; qui es l'afortunat?

Val qui ha de ser, en Placido.

Ho. L'fill del senyo wadal?

Lol Pero, maná!

Val Calla'.

Lol. (Protesto y ni hi 'oposo.)

Qui. El carament ja està acordat
no es veritat?

Mad. Si, si, en principi.

Jho. (a Madal)

Algo es piramidal, ja m'
explicarà vostè.

Mad. (a Jho)

Ja l'hi he dit que jo no se
res. - experi al meu fill.

Jho (L' seu fill, sempre l' seu
fill, aquest home sembla ab-
lat.

Val. (Abertant a Madal)

¿bè, ha tingut temps su-
ficient pera borronejar
las clausulas del capitol?

No

(Confus)

Si, efectivament. - Si, aquí l' tindrà,
se l' tren de la butyaca.

(Ay Deu meu! em sembla
que sento a' ni en Passarell.

Val. Si mi ho permet ni euterarè
del contingut

Na Pero no en aquí.

Val que vol dir?

Na Alla abaiç. sota la glorieta
al cap de vall del jardi -- allí
estavem ab tota comoditat
y ningú vindrà a' d'entor-
bals.

Val.

(Ab Pulalà)

Vina, cortelleta meua. - -

(a' Lola)

Osera la mã al seinyõ wadal,
eila teva felicitat.

Lol.

(Vala.)

(Paysã..)

Val Eila teva felicitat.

Lol. Seinyõ wadal.

beiantli le mã y upatt.

(Etich frenetica!)

(Wadal la entrua l' paper
y l'acompanya fin a la
parte esquerra)

Escena 9.

Wadal y florencio.

Wa (Yo creche que no etich bo!

187

vejam si la família Passa-
vell..

(sen ve al fondo)

Ho. Un moment. senyor Nadal,
ara parlarem tots dos.

Nad. Dispenso, pero estich molt ocu-
pat.

Ho. Sembla impossible que's dedi-
quin a fer aquets paperots tan-
inconvenienti y a la seba edat

Nad. Com s'entent?

Ho. Una persona que fins fa poch
donaba fe de lo que passaba
en una part del món. encara
que petita, jugar d' un modo
tan poch delicat ab els repu-
tadas familias, donantli's

esperanzas que no poden
ser certar... y tot, perquè?
vau a veure, perquè?
per dos miserables plantar.

Nad. Jo?

Ho. "dijo no te nom, es vergon-
yos, piramidament vergon-
jos

Nad. Sab que ja m'convenia a farti-
quejar voste

Ho. Perfectament! ja ni hi ha
pron!

Nad. Que vol dir?

Ho. que respecte ls seus cabells ^{blancs}
y jo que ab la major bona
fè, y ab tota la consideracio

y cuidado que exigia la bona
 criatura l'hi parlaba ab
 tota lealtat, ab lo cor e la
 ma, creyent ab la bona fe
 de vortè

Na Espererhi al meu fill

No no seuyor, no esperarè al
 seu fill, ja in tuncu prou.
 y auyis que'l meu caball
 magi acabat de menjar
 lo contingit del morralet
 que l'hi han posat -- m'
 escapo d'aquet siti--

Na Ho celebrarè.

Ho. Pro ara no entraray si can-
 nuto las mevas propiedades

inclinacions, y no la conve-
niencia de in Plácido, seguiré
imperterrit lo camí més
recte y més curt, encara que
dèguia trepitjar ab los dos
pens certan interessadas espe-
culacions... de floricultura.

Was Pero li repeteixo ---

He tingut l'honor de saludarlo
ab tota la consideració que
vostè 's mereix.

(see us per foto)

Was. Bon viatge, a may més - expressions
à qui in vulga. quin joveuet
més - carregos!

Escena 10.

Wadal. Passarrell Dª Rita.

Wad.

(mirant lo rellotje)

En Plácido no pot tardar,
y allavors tot se posarà en clar.
Deu meu! y quin calor que tindrà.

(se deixa caure sobre un

banuh creixent sobre l'fruit)

Algo no es natural.

Rit.

(entra)

No hem trobat a casa ls amichs
que buscàvem, y com voste'us
esperaba --

Wa. Oh. si, li esperaba ab ansia --

(mirant cap a l'entrada)

Pa. Que busca a Matilde? La pobreta
i ha quedat estassada mirant
l' seu jardí, y el jardiner que
regaba.

Ma. Ha fet perfectament pero preu-
guin assiento.

(s' assenten)

Ma. Y com per altra part, aviat
formarà en la família de
vostè... per lo seu matrimoni-
ja hi comença a pendrer afició.

Ma. La veritat (sí, esperen al meu
fill que l' crech capàs d' ha-
berse enamorat de qual-
sevol mulata qu' haurà

trobat pel canvi

Par. I bé, diguin, que en pensa de
la clausula aquella?

We Quina Clausula.

Par. La octava.

We. Lucara no hem pogut exa-
minarla.

Art Millor, hem reflexionat y
la tatarém.

Par. Preferim deixar en llibertat
el seu fill per lo que s' refe-
reix al escrit. fassi'l favor
de donarme'l borrador que
l'hi he entregat, Passaré
una ratlla sobre la clausula
octava y quedará esborrada!

Wad. (trajent, t, papers)

Si, si, esborri. (aiupò in favor
quanyà temps. y-

Par. (obrint y repassant lo paper)

Deixam, donchs la clausula
octava..

Rit. (que està al costat del seu marit)

Mirala, aquí la ten.

Par "Lo senyor D'Placido Wadal

(Llegint)

Rit Borra!

Par En testimoni de la estimació--

Rit Borra, borra sempre--

Par Y amor que professa a la senyo-
reta Donya Dolores, Valenti, l'hi-

Rit ; Valenti?

admirada, s'acipca y va de
tràs del seu mant llegint los
capítols.

Los Vateria linto que he canubiat ls
borradores.

Pan.

(fellyant)

per tot esta escrit lo nom de
valenti, ; Vol fer lo favor de ex-
plicar me aquesta enigma?

Escena II.

Dits Valenti y D. Eulalia

Vat

entra molt furis ab los
borradores.

Ayo es una ~~br~~la de mala
burla.

Uey, sense nom!

Qui. Una nuntificació!

Val. En totar las clausulas l'nom
de passavell

Ua. (Es clar, l' cambi. ara ve
l' bo.)

Pa. Els valentins. aquí?

Pa. He esperat inutilment
als seus testimonis.

(a Valenti)

Ua. Yo l' de voste tampoch l'
he vut.

Escena 12.

(Dits Matilde, Lola,

Glorencio.

=

Mat Que passa?

Lol que son aqueixas veus?

Ho Jo m' interposarè entre ells

Pa (a' wadal)

Ma es hora de que s'expliqui,
 senyor wadal. no s' pot ju-
 gar impunement ab una
 familia decent com la no-
 tra.

Val Ab dos families, per millò
 dir.

Ho. Dispensin ab tres families,
 perquè jo també

Pa Vol fe'l favor de dirnos quin
 d'aquets dos borradors es el
 verdader?

Ant y Pul. Parli, parli, no esperem
nos. En sembla que no hi ha

motiu suficient perquè
toti gallejà, jo soch un
antic notari, y per totant
sol demano viure ab
tota tranquilitat y pau
possible, y que in deixin
regar y cuidar las flors,
En Placido ha sortit, y diu
un moment i presenta-
rà y allavors --

Par Val. Com i entent això?

(toti furios y
amenassant a wadal

Escena 13

(Diti Placido fluir.)

Pla. Que mi na? que passa?

Par
Val
Oit
Cul

! Eu placido!

Wad. graças a Deu! de quem com-
promis em treus! Si trigas
cinchi minutos mes, jô credi
que in tornaba boig.

Pla. Calmîr, papà, Calmîr.

Wad. Un sembla que tot aqueiy euredo
s terminará y in dirá d'
una vegada...

Pla Credi que si.

Par. Veyam.

Val. Veyam.

Pla. Digni lo que digni no se sor-
prenga de ver, pero tingui con-
fiança en mi.

Par. Cuiti Placido, expliquis d'un
còp aquest enigma.

Pla. A que--jà veurau, aquest
enigma tot deu tei una
manera de ser particular
meva.

Lu Particular seva?

Pla. Ho, jà ho veureu, no so'
quapo ni lletj, ni alt ni
baix, ni gras, ni magre)

ni elegant ni deipat. —
 Donchs' bé, ab totas aqueitas
 nervosuras que vortis me
 regoneixan, un dia entre
 tantas, vaig trovar una noya
 que m' va arroplegar de plí a
 plí.

Ali. Sí, be me n' recordo jo prou.
 La Antonieta.

Ho. Ah! n' l' Antonieta Jimenez

Pla. Just, aquesta mateixa, ella
 m' va enamorar. La gota
 de rosada que tremoleja
 en la fulla de una rosa
 no era tan pura com ella.
 La polsina de las alas blan-

cas d'una papallona
era meun facil de quedar-se
en lo dit que l'fi ceudal
de la seva delicadesa. Yo
li havia dit la veritat de
la meua proicio y ella
m'habia acceptat. For seus
pares no, for seus pares
eran per l'istil de voste's,
van pesarme en lo tirabu-
quet de la seva cobdicia
y van veurer que no feya
l'pes, van ferme trincar
dammunt del fret marbre
de la seva cobdicia y van
veurer que no tenia l'

Drinck del or.-

Par. Home dispensi, pero jo - -

Lu. Ah! No, Placido no; no cro-
ya may que nosaltres.-

Pla. Dispensime, faltan pocas pa-
raulas per acabar la meua
perorata.

Nas. Ja ho veig venir, aquest pi-
cot me farà fer un altre
papi ridicul.

Pla. La tal Antonieta tenia un
germà a America feya una
pila d'any. No havia fet for-
tuna pero i havia fet amic
d' un mulato que l' havia fet
molt grossa. tot plegat va

escriuïren lo germà que tor-
nava d' America, que viu-
dria ab un amic qui era
riquissim, y que li tinguesen
quanto preparat, perque viu-
ria ab ell a casa ab la idea
de com lo mulato, encara
que vell, era solter, y la Anto-
nieta també ho era, pot ser.

Pa. De, vajā, ja s' veu venir
Ma. Si, s' veu que ja era pau co-
mido.

Pla. Un dia vaig jo saber que
l' meu germà dictu lo jermà
habia arribat ab lo mu-
lato, debia fe una nova

encara no, que aquell home de
color de cafè amb llet era a casa
d'ella. Jo vaig passar pel carrer
y la vaig veure al balcó. Mi-
rala pobreta, vaig pensar jo,
jà m'espera. Jo cor m'anava
com un avisador d'aquels
electrics. Si l'mulato ni la
seva riquera l'habien enllu-
nada pera no ser a la hora a
la cita, apressuro el pas, pujo
de dor en dor los esglams de
cara de la senyora viuda
que in deipaba surti al balcó
de cara seva, arribo a ni al re-
pla de la porta, truco, m'obran

atravesso la sala com una
piula d'aquellas que'n diu-
nen un corre-camari, obro'l
balcò, surto, l'enomeno... y
ella... rio fèi sino que in mira,
i giva d'erquena, i fica dintre,
in clava'l balcò pels bigotis,
y garranyach! aquell garrany-
yach que vâ fer lo balcò quant
vâ tancar-se'l vaig senti com
lo gemech que'm vâ fer lo
cor al senti que'l trossejavan.

En De, pero no entench.

Val Vol dir potsi que nosaltres? —

Ple Vull dir que ella vâ fer com
tot hom y totas las altres,

Và trobar que l' mullato feya
drincli d' or, y vell y lletj' li va
agradar lo mullato.

Was. Se veu que li agradavan los
colors sufers.

Plo. A mi in va ferir al bell nutj' de
l' anima, vaig arribà a la
mort.

Was. Si, ja m' recordo, va ser despres
que va pendre tanta llet de
burra.

Ple. Gut allarorar, Vaig olvidarla
al fi, vaig despreciarla. pero me
va quedar un odi tant intuitiu
a totar las noyas, a tot los
pares, y a totar las mares

que aprecian en mer o en
menor a un nuvi segon quin
tingui lo diuench del or que fassi,
que vaig girar venjar-me'n y
me'n he venjat a dojo.

Eu. Doncas i ha errat ben bé,
placid, nosaltres. —

Par. Estipó es burlarse... ayo... —

Pla Santa de burles, per vó
que conech que ferla durar
mer ja fora massa, es que
l'acabo. Ya in barta, ja
estich venjat; ja l. he fet
bo bejar prou, ja han
fet sufficient papers ri-

dicubs arant al entorn meu
ab la boca oberta y alerant.
ahi! ahi! ahi! y no voldria ca-
sar-me, y no m' casare' fins
que la casualitat porti las
cosas de manera que jo pu-
ga comprovar que la noya
que m' estima, m' estima
per mi y no pe'l dinch
d'or qu' ella ha sentit...
que jo tenia. Ara passa-
va aixi. La Matilde y la
Lola m' acceptavan, pero
jo ignorava si era porque
ls era verdaferament sim-
patich o pe'l dinch de l'

or que sentian totas dugas
que jo feya. Ho he observat
atentament, He fet l'anali-
si partint dels principis
dels meus estudis psicologichs,
lar he jutjada a n' ellas
y a votei devant del tribu-
nal rigorista del meu odi
contra tot hom qui es interessat
y egoista y aixo he fallat.
Vejint votei si acceptari lo
fallo.

Va Vejam digui d' un cop.

Ait Gut, home, acabi.

Pla Mirin: aixo es la nota de
las escripturas que acabau

de firmarse a ca'l notari.

Donació de cent mil duros

a mi en l'huis com premi d'

haverme salvat la vida y

recompensa a la noblesa

del seu elevat caracter. Do-

nació de cinquanta mil

duros a mi al meu pare

per l'expressiu cariño

que m' porta y perque

y perque pugua entendre

en un gran escala la

afició que té a mi als rosers

y a la floricultura, es do-

nació a mi del resto de

la quantitat que vosteja sa-

ben perquè prou n' hi
hà ab ella pera passar
una vida decorosa y modes-
ta.

Qui Mes--

Nad. Pero home--

Ple Ni una sola paraula. i
vonté que m'ei pare li
consta prou que quant
jo faig un determini no
hi ha ningú ni ré al mon
que'l pugua torce, y com
que ab aquest determini
n'hi va enclos un altre
que'l completa, diguin--
senyors de Valenti: jo ho

La meua filla ya feys temps
que estimava a ni en lluir

y---

En Ara mateix m'ho estava
dixent.

Val. Y ara: en aquest mateix in-
stant sento una veu inte-
rior que m'evida. No, no
sacrifiquen a la vostra ig-
nocent filla. Lola s'casarà
ab lo estudiós y distingit
arquitecto que li va salvar
a vostè la vida.

M. Oh! Gracias senyor de Va-
lenti.

Sol Ah! quina ditxa!

Rit Vegem ara ell que fa?

Sol. Gràcies plàcido.

Pla. Habia consultat lo seu àlbum.

Ara senyò de Canivell ja
soch llibre, puch assegurar-
li que'l meu cor està comple-
tament d'acor ab las mevas
paraulas - y per totant li de-
manio la mà de la seva filla.

Rit Val. que diu?

Pla (Pero y a n' a mi, que m
queda? Aquet picot no fa
mes que donar voltas.

Ru Anemusen. (a Valenti)

Val Senyors, estiguiu bons anem,
Lola -

lliu fins a la vida, Placid.

(intendant segund)

Flo. (Vejam, esperem si potse
encontrar en quedara lliure
aquesta)

Escena ultima.

Rita. Passavell - Matilde
Florencio Nadal y Placido

Par. Permetim que li diga... pero
la posicio de voste no es
com la de avans...

Mat Papá, que li fa?

Aut Be, home, concedeu-li.

Pa Una donacio de cinch centas mil pessetas... canbria un poch la cora.

Ple No in parlèu meu, es irrevocable.

Pa Pero home —

Ple Proquntidi al papà, es autich notari.

Jo Placit, votè ha jugat ab mi: si votè diija las intencions que acaba de manifestarun debria avisar-me y. —

Pla No, no debria, perquè en lo ridicul que li estich fent passar es com he volgut cas —

tigar lo seu afany de voler
casarse sem amor y no mei
per voler saber fer un bon
negoci.

Jo Si? Donchs d'aqui un
moment vindran lo meus
padrins y que decideixin.

Pla Civils que viuen.

Jo fin a la viita (sine)

Mat Oh! Placid!

Pla. No hi ha pò. d'aqui una
estona ja sentiràn un
altre drincli d'or que m
lo distregui.

Nav

1 a Passarell

Per motiu de sobre vinentse

203

de fills.. Ley octava del codich
romà.. que corresponit à
la ley octava, titol quart y
partida quinta.. se podrà
revocar la donació.

(a' Plocid)

quin perillau! com si has
sortit, quin satrapa que n'hi
rà de tu.

Pa Ya comprench ali' ali'.

Net que tens ara?

Pa La donació entre vius, es re-
vocable sempre que... i
tingan fills de legitim ma-
trimoni.

Net Ya entench ja! ja! ja!

Mat De que viuen?

Rit La donació es irrevocable
sempre que---

(Repetintu)

Re! (que anava a dir jo ara.

Pa

(a' Wadal.

Voldria veure la figura que
farant ls Valentis, el dia
del bateig... pero diguin
senyo wadal... si el
no ls concedeix la ditya de
paternitat?

Ma Oh! estigui tranquil. Yo'n
responch.

Pla Com jo ls responch de que
serem dityos eucara

que la fortuna rebaiyi
à molt menys la quantitat
que jo he reduït ara.

La felicitat y la verdadera
ditxa de la vida, sempre
s' fundarant mei en que s' es-
timin ben bé los dos que -
s' uneyin que no pas en
sentir seus amor y constant-
ment à las nostras aurellas
aquell soroll matador de
tantas ditxas y legador
no mei del miserable avaro,
que ni ditxen lo drincli
de l' or.

fi de la comedia

9 Jun
1887.

